

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ОСМО ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ
У ЈЕДАНАЕСТОМ САЗИВУ

Пети дан рада

27. јун 2018. године

(Седница је почела у 10.10 часова. Председава Верољуб Арсић, потпредседник Народне скупштине.)

*

*

*

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад седнице Осмог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 86 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 89 народних посланика, односно да је присутно најмање 84 народних посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Обавештавам вас да су седници спречени да присуствују следећи народни посланици: Жарко Обрадовић, Александра Томић, Дубравка Филиповски, Елвира Ковач, Александра Стевановић, Александар Шешел, Марија Обрадовић, Биљана Пантић Пиља, Дејан Раденковић, Тијана Давидовац, Гордана Чомић, Војислав Вујић и Ђорђе Косанић.

Прелазимо на 1. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О РАТНИМ МЕМОРИЈАЛИМА (наставак претреса у појединостима).

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине обавештавам вас да су поводом претреса у појединостима о првој тачки дневног реда – Предлогу закона о ратним меморијалима, позвани да седници присуствују: Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање,

борачка и социјална питања и проф. др Славица Ђукић Дејановић, министар без портфеља, са сарадницима.

На члан 3. амандман са исправком поднео је народни посланик Ђорђе Комленски.

Реч има народни посланик Ђорђе Комленски.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Даме и господо, другарице и другови, уважени председавајући, у складу са амандманима које сам поднео на члан 1. и члан 2. поднет је амандман и на члан 3. Подсећам да сам ја предложио да се у члану 1, који одређује саму садржину закона иза речи – од значаја за заштиту, дода реч – и постављање.

У складу са тим, предложеним амандманом на члан 3. који каже да се иза речи – предлога за уређење ратног меморијала, додаје знак интерпункције, односно зарез и реч – постављања. Захваљујем, колега. Запета, шта коме одговара, иста је ствар.

Према томе, разлог за усвајање овог амандмана већ сам образлагао чињеницом да се из самих основних чланова на почетку закона не види јасно оно што тек у члану 19. долази до изражаја када је овај закон у питању, а то је да се осим меморијала који већ постоје, који су изграђени, споменика, војних гробаља и свега онога што овај закон обухвата, могу постављати или изградити нови споменици, нове спомен-плоче, односно у смислу законског текста, поставити или изградити нови меморијали.

Како би то било сасвим јасно и како би била потпуна, адекватна и лакша примена Главе 4, која говори о уређењу и уклањању ратних меморијала, поготово чланова 18. и 19, управо то је разлог зашто је поднет амандман на члан 3, и ова прва три амандмана заиста јесу усклађена са овим законом. Мислим да њихово усвајање може само да допринесе бољем и прецизнијем разумевању и примени овог закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Наташа Ст. Јовановић.

Изволите.

НАТАША Ст. ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Поштована министарко, поштоване колеге народни посланици, на почетку данашње расправе желим да цитирам чувеног војводу Живојина Мишића: „Ратови се завршише, а наше битке још трају. Те битке нас учинише као стене јаким, само никад не стајати, увек ићи напред“. Његове речи не смемо заборавити, али исто тако морамо васпитавати будуће генерације да наше великане и наше хероје не смеју препустити историји, него се изнова сећати кроз ратне меморијале које ћемо одржавати као највећу светињу.

У Србији постоји негде око четрдесетак тврђава и мноштво споменика које треба обновити, одржавати меморијалне комплексе, јер њихов значај је културни, историјски, војни и политички. Србија није заборавила ни докторку Елси Инглис, која је предводила санитарну мисију шкотских жена које су лечиле ратнике и болеснике у Првом светском рату. Војници Моравске дивизије су подигли спомен-чесму „Црквенац“ у Младеновцу где сваког 15. септембра долазе амбасадори Канаде, Белгије, Велике Британије да одају почаст овој храброј жени. Последњи пут чесма је обновљена 1985. године. Садашња власт са Српском напредном странком на челу чека одобрење Завода за заштиту споменика како би уредила спомен-парк, а са доње стране се ради Бацакова улица, за коју је постојао пројекат више од 10 година али реализација је чекала Српску напредну странку да је изгради.

Поред језика, писма, историје, величина једне државе се свакако огледа у томе како се односи према палим борцима и меморијалима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ја сам у потпуности за то да се споменици, посебно страдалим борцима логорашима, одржавају о трошку државе, али ми нешто морамо и научити из тих споменика.

Док смо ратовали већином за друге, ми смо губили, други су добијали. Велике силе су се увек намиривале на рачун малих. Увек су мислили да после наших победа, где смо добијали само комад победе, могу са нама и без нас. Меморијали у иностранству су већином меморијали сељака са жуљевитим рукама који су привремено оставили плуг и ратовали за своју земљу, за своју њиву и тиме себе жртвовали.

Ми данас треба да зарадимо да одржавамо пијетет према страдалим генерацијама сељака пре нас, али захваљујући тим страдањима, данас су нам села пуста. Србија је претворена у збир мањих и већих старачких домова. Зато мислим да развојем пољопривреде и села треба неговати те споменике али, такође, и убудуће неговати села, оставити садашњи број становника на селу ако не можемо да га увећамо, подмладити село и на такав начин задовољити и прошле и будуће генерације.

Ми смо ову земљу од предака позајмили и у обавези смо да је будућим генерацијама предамо у бољем стању него што смо је добили. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Горан Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Радослав Јовић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

РАДОСЛАВ ЈОВИЋ: Поштовани председавајући, поштована министарко, ових дана смо говорили о 6.000 меморијала о којима ћемо бринути у будућности. Тих 6.000 меморијала заправо су доказ великог страдања кроз историју.

Кажу – историја је учитељица живота. Надам се да ће ови меморијали све нас научити да о животу више водимо рачуна у будућности, да чувамо и штитимо нашу нацију. Добро рече пре неки дан колега Мартиновић када је говорио о овом закону – колико милиона би нас данас било више да нисмо толико страдали.

То је заиста питање које морамо сваког дана себи да постављамо и добро је да ова држава, политиком коју води данас и коју ће, надам се, водити у будућности, брине пре свега о животу, о живим људима, о њиховој будућности и стварању амбијента за пристојан живот у Србији.

Драго ми је да је овде данас министарка која се пре свега бави демографском политиком у Србији. Као што сам рекао и јуче и прекјуче, живи људи, потомци које ћемо стварати и рађати у Србији, јесу најбоља успомена на све оне који су страдали кроз историју бранећи наш народ и нашу слободу.

Зато пуна подршка свим напорима које улажете и које ће улагати Влада у будућности да се у Србији рађа више деце, да се као народ обнављамо, јер на тај начин ћемо обезбедити историјско сећање на наше претке и на наше страдалнике и у вековима који су пред нама. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Оливера Пешић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Пешић, изволите.

ОЛИВЕРА ПЕШИЋ: Захваљујем, господине Арсићу.

Уважена министарко са сарадником, даме и господо народни посланици, поднела сам амандман којим предлажем да се у члану 3. Предлога закона додаје став 2. којим се додатно дефинише члан 3. овог закона.

Чланом 3. се дефинише образовање савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије ради давања мишљења поводом предлога за уређење ратног меморијала и уклањање ратног меморијала.

Важна новина у овом предлогу закона је утврђивање надлежности министарства задуженог за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, за давање сагласности за подизање новог ратног меморијала.

Такође, важно је и дефинисање елемената када није дозвољено постављање новог ратног меморијала. Овакав уређен систем ће допринети унапређењу поштовања људских права, националних и верских осећања, традиције, као и побољшања туристичке понуде Србије.

Поздрављам одредбу којом се дефинише вођење обавезне евиденције о ратним меморијалима у земљи и иностранству. Наша је обавеза да штитимо наше културно наслеђе и овај закон иде управо у том правцу. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Љибушка Лакатош.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Лакатош, изволите.

ЉИБУШКА ЛАКАТОШ: Захваљујем, председавајући.

Уважена министарко са сарадником, уважене колеге народни посланици, Србија поносно чува успомену на све хероје који су положили животе за слободу и ослобођење наше земље. То је део наше историје коју чувамо, о којој учимо током школовања, историја којом се поносимо и преносимо је на млађе генерације.

Предложеним законом о ратним меморијалима дефинишу се надлежности и локалних самоуправа и Републике Србије за одржавање ратних меморијала, за њихово санирање, као и стварање услова за заштиту културног наслеђа везаног за ратне периоде.

У Старој Пазови постављен је споменик народном хероју из Другог светског рата Јанку Чмелику, припаднику словачке националне мањине, чије име са поносом носе многе институције у Старој Пазови, који је заједно са српским херојима учествовао у ослободилачком рату.

На територији Србије постоји много меморијала који симболизују један историјски период и који не дозвољавају да се забораве све жртве које су живот дале у многим ослободилачким ратовима који су захватили нашу државу.

Сви ти меморијали треба да буду сврстани у туристичку понуду Србије и као обавезан део школских екскурзија како би кроз образовни систем нашим младим генерацијама указали на нашу историју која је део наше културне баштине и која симболизује народе који живе на територији наше државе.

Поучени историјским чињеницама у обавези смо да градимо заједничким снагама једну проевропску државу где се води рачуна о

свакој породици, о сваком појединцу, али исто тако не заборављајући ни наше претке који су исписали нашу историју. Захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Владо Бабић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Бабићу, изволите.

ВЛАДО БАБИЋ: Захваљујем, председавајући.

Поштовани народни посланици, уважена министарко, пред нама је закон о ратним меморијалима који је предложен са циљем како би се и ова област уредила и ускладила са успостављеним начелима модерног грађанског друштва, уз поштовање највишег степена људских права.

Овим законом се уређује систем који ће донети уједначену примену у јединицама локалних самоуправа, које ће, као што сам већ нагласио, допринети високом степену поштовања људских права, националних и верских осећања и јавног морала.

Уређени ратни меморијали, као важан сегмент укупне културне баштине Србије, постаће на тај начин део квалитетније и атрактивније туристичке понуде, чиме ће се допринети свеукупном планском развоју Републике Србије.

Овим законом јасно су дефинисане надлежности локалних самоуправа, јер се јачају одговорности у очувању и заштити нашег културног наслеђа, везаног за ратне периоде, што и јесте наша обавеза којој са посебном пажњом морамо прилазити увек, у свакој ситуацији и на сваком месту.

Однос према културноисторијским наслеђима и ратним меморијалима који Влада Републике Србије исказује од 2012. године па до данас пружа нам веру да ћемо успети на путу свеукупног препорода и планског развоја, као и на подизању осећања патриотизма и поноса на нашу светлу традицију ослободилачких ратова које је српски народ, слободно можемо рећи, не својом вољом водио кроз историју.

Поведени болним искуствима из досадашњих ратова у обавези смо да посебан акценат ставимо и на наш здравствени систем који би, и који је, у ствари, сада стално у функцији свога народа како у ратним, тако и у мирнодопским условима.

Општа је оцена да су реформе започете 2012. године већ дале одређене резултате и да је Србија кренула у правцу убрзаног развоја. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Радован Јанчић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Јанчићу, изволите.

РАДОВАН ЈАНЧИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Поштовани народни посланици, Предлогом закона о ратним меморијалима дефинише се надлежност локалних самоуправа и министарства за послове неговања традиције ослободилачких ратова Србије у области заштите ратних меморијала. Утврђују се јачање, одговорност, рационалност и ефикасност јединице локалне самоуправе и стварају се неопходни услови за заштиту нашег културног наслеђа везаног за ратне периоде.

Оснажене, ефикасне и одговорне локалне самоуправе, какве су данас постале по преузимању одговорности над њима од стране људи из Српске напредне странке, успешно ће спроводити програме редовног одржавања ратних меморијала и неће дозволити да места страдања и јавна обележја буду заборављена и напуштена места, да их не одржавају, а посебно неће дозволити да их било ко уништава и руши.

Пуних 16 година у општини Нови Кнежевац место страдања, место егзекуције деветоро младих људи из Српског Крстура извршене на православни Божић 7. јануара 1942. године, које су фашисти стрељали, било је препуштено зубу времена и вандалском понашању несавесних грађана.

Представници бивше локалне власти, они који су сматрали да историја почиње са њима, ниједном то место нису посетили. Данас је то место уређено и редовно се одржава. Грађани га свакодневно посећују и подсећају нас на стравичне злочине тог времена.

Влада Републике Србије чини све не би ли се живот наших грађана свакодневно побољшавао. Наставља да спроводи реформе започете 2012. године, које за циљ имају да Србија постане развијена земља у којој ће грађани пристојно и мирно живети.

У дану за гласање посланици Српске напредне странке подржаће све предложене законе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Десанка Репац.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Репац, изволите.

ДЕСАНКА РЕПАЦ: Захваљујем, господине председавајући.

Поштована министарско, поштоване колеге, у члану 3. овог закона образује се савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије ради давања мишљења поводом предлога за уређење ратних меморијала. Савет има седам чланова. Именује га министар надлежан за послове неговања традиције ослободилачких ратова.

Када говоримо о неговању традиције ослободилачких ратова Србије, не могу а да не говорим о Првом светском рату где је животе

изгубило 1.300.000 Срба. Србија је скупо платила велику победу у Првом светском рату. Изгубила је једну трећину становништва, 60% мушке популације.

Материјална штета, која је процењена у Версају на мировној конференцији, сматра се да је била половина њене тадашње националне имовине.

У Првом и Другом светском рату и ратовима 90-их година изгубили смо највеће богатство – људске ресурсе. Велика је голгота Првог светског рата. У Другом светском рату – велика зверства над Србима од стране Независне Државе Хрватске. Сматра се да је убијено од 900.000 до 1.200.000 Срба. Чињена су незапамћена зверства. Питам се да ли људски ум може тако нешто да замисли, а не да уради. Страдања су била највећа над Србима и српским живљем, тако да спомен-обележја из Другог светског рата на просторима бивше СФРЈ чини око 15.000 спомен-обележја у разним видовима.

Победом Српске напредне странке и Александра Вучића враћа се Република Србија у свет, без обзира на то како се ми разумели, како они нас или ми њих. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Блажа Кнежевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Кнежевићу, изволите.

БЛАЖА КНЕЖЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Веома је важно да одржавањем и уређењем ратних меморијала негујемо традицију за будућност својих поколења. Један од најважнијих јесте пројекат спомен-комплекса за очување културно-историјских вредности Цера.

Церска битка је једна од највећих победа српског народа у историји. Преко једног века је прошло отада. Време је да живимо за Србију, а од земље за коју се вредело жртвовати направили смо земљу за коју вреди живети.

Такође, имамо обавезу и дужност да се исто како су се војници пре више од 100 година борили за Србију и гинули за њу, ми сада за Србију радимо и градимо. Морамо да схватимо да смо у обавези ми и наша поколења да дамо бар део онога што су јој дали они који су дали све и да им се одужимо на начин да од Србије направимо безбедну, стабилну и модерну државу.

Српска војска је под командом војводе Степе Степановића извојевала једну од највећих победа у српској историји, а на Церу је Србија нашла свој понос, стекла своје име бранећи себе и своју слободу. И зато имамо дужност да наставимо да радимо за Србију и да не дозволимо да на

нашем тлу не настане ништа друго до безбедна, модерна и успешна Србија која памти своју историју. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Крсто Јањушевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Јањушевићу, изволите.

КРСТО ЈАЊУШЕВИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани министре са сарадником, даме и господа народни посланици, културно наслеђе као ресурс је веома важно, зато што у њему имамо велику количину знања акумулираног током претходних деценија и векова, знања, вештина и информација које су нам изузетно неопходне и значајне за нашу културу, образовање, привреду, економију, туризам.

Свакако томе не доприносе, и нашој економији не доприносе они који говоре да смо све ратове изгубили, да смо у свим ратовима били поражени, из разлога што из угла величине непријатеља кроз нашу историју они су ишли на то да нас униште, а не да нас поразе. И зато никада ниједан рат нисмо изгубили, зато што постојимо.

Свакако економији, а везано за културно наслеђе, не доприноси ни овај податак, а долази са Златибора, са места одакле Милан Стаматовић дели лекцију о поштењу, о српству, о традицији и свим вредностима.

Када одете на портал геоСрбија и пронађете место где почивају кости српских страдалника из Другог светског рата, парцела 4624/1, а онда на сајту Републичког геодетског завода укуцате број те парцеле, видите да је она под хипотеком. Дакле, место где почивају кости српских страдалника из Другог светског рата је под хипотеком, заједно са хектарима околне земље намењене за кредит за набавку спорне гондоле на Златибору. И то је само један пример оних који нам држе предавање како да сачувамо Косово, како будућност. Дакле, како ми живи да очекујемо нешто добро од оних који и мртве ставе под хипотеку? Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Оливера Огњановић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Огњановић, изволите.

ОЛИВЕРА ОГЊАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Оно што наш народ треба да пренесе свету јесте да је Србија мала и поносна земља, са великом душом, а будуће генерације треба да чувају и негују своју историју. Реализацијом овог закона ми пратимо курс којим нас води наша влада и то ће нам дати могућност да се развијамо, да се упослимо, градимо и растемо.

Општина Гроцка, где живим, има огроман туристички потенцијал јер се налази уз реку Дунав и велики број културних заоставштина, међу којима је најпознатије винчанско налазиште, али је мање познато да се у насељу Ритопек у октобру 1944. године водила једна од најважнијих битки за ослобођење Београда. Овде се налази спомен-костурница где су сахрањени совјетски и српски борци који су погинули у Другом светском рату у борби против фашистичке Немачке.

Иако је општина Гроцка тек са доласком Српске напредне странке на власт интензивно започела са развојем туризма и потребно је још много улагања како би могла да задовољи потребе гостију који је посећују, за ово кратко време у нашим туристичким понудама је читав низ различитих манифестација и обилазака културних баштина, тако да је Гроцка добила своје место у туристичким дестинацијама Србије.

Све ово је утицало да је у плану развој сеоског туризма и читава општина тежи ка убрзаном привредном развоју. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ивана Стојиљковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Студенка Ковачевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Ковачевић, изволите.

СТУДЕНКА КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Даме и господо народни посланици, када говоримо о неговању традиције, бојим се да је у модерном друштву све мање оних који су вољни да је негују, зато је можда прави тренутак да се ова област уреди и да се јасно знају задужења.

У Тимочкој Крајини се од традиције никада није одустало, а симбол очувања културолошког идентитета је свакако Неготин који је препун историје. Неготин је град хајдук Вељка Петровића, јунака Првог српског устанка, чија се обележја могу наћи на сваком другом кораку. У центру се налази његов споменик као и његов музеј који тематски показује детаље његовог живота и чиме су се тада, у оно време, Неготинци борили против Турака. Лична храброст и јунаштво Вељка Петровића огледају се у његовој чувеној реченици: „Главу дајем, Крајину не дајем“. Погинуо је бранећи Крајину од Турака. Гроб хајдук Вељка Петровића налази се у старој Цркви Рођења Пресвете Богородице. Његово име у Неготину носе и школе и ресторани, па чак и нека пића и храна. Толико је Крајина поносна на свог јунака.

Уз све поменуто, Неготин је уједно и центар стварања Стевана Стојановића Мокрањца, чувеног композитора где је и рођен, а његова кућа је, такође, претворена у музеј. Понављам, Неготин је препун историје и зато га туристи често посећују. Верујем да нема детета које у Крајини не зна ко је био хајдук Вељко Петровић, а томе је допринео управо овакав однос грађана Неготина према локалним меморијалима. Овај пример би требало да следе многи. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Никола Јоловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Јоловићу, изволите.

НИКОЛА ЈОЛОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважена министарко, образовањем савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије ради давања мишљења поводом предлога за уређење ратног меморијала и уклањања ратног меморијала обезбеђује се развој Републике Србије, као и бољи приступ економским ресурсима.

Наиме, основни задатак чланова савета јесте добро спровођење прописа овог закона, као и обезбеђење неговања традиције ослободилачких ратова Србије, унапређење туристичког потенцијала Републике Србије, као и проширење споменика културе и осталих значајних места и области које су остале запамћене као упориште вечите борбе српског народа за мир и стабилност своје државе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Јовица Јевтић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Младен Лукић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Младен Лукић.

МЛАДЕН ЛУКИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Даме и господо народни посланици, савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије добио је ту част да се бави узвишеном мисијом везаном за ратне меморијале тако што даје мишљење поводом предлога за уређење ратног меморијала или уклањање ратног меморијала.

На тај начин особе које су најкомпетентније из одговарајуће струке на најбољи начин дају допринос везан за неговање традиције ослободилачких ратова и заштите ратних меморијала. На овај начин ми испуњавамо обавезу да будемо часни потомци, да бисмо били достојни наше славне историје.

Србија ће увек памтити где смо били, где су наши преци и наши савезници положили животе за нашу слободу и ради чега, како би будућим поколењима оставили та сећања у вечном памћењу.

Морамо бити свесни вредности наше историје и жртава које смо дали и које су дали наши савезници како бисмо могли објективно да градимо нашу будућност. Захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Јелена Жарић Ковачевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Ненад Митровић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Ненад Митровић.

Изволите.

НЕНАД МИТРОВИЋ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, усвајање Предлога закона је још један покушај да се оживи сећање на учеснике пресудних бојева и битака у српској историји. То је уједно и део богатства материјалне и културне баштине коју наслеђујемо.

Подсећање на ове меморијале својеврсно је одавање почести у широј домаћој јавности пострадалим припадницима српске војске у ратовима за одбрану и ослобађање земље.

Читав низ значајних историјских извора сведочи о успостављању својеврсног култа ратника који свој живот несебично жртвује за добробит заједнице, њену слободу и одбрану од непријатеља.

Локалитети који се налазе у непосредној вези са пресудним историјским догађајима, односно оружаним сукобима, као и места погибије, односно погребља ратника и војсковођа који су се истакли својим јунашством, ратничком вештином или жртвовањем за виши циљ, временом су добијали на значају као култна, историјска или идеолошки важна места.

Ратови за ослобађање Србије представљају посебну, значајну и необично занимљиву појаву националне историје која је допринела настанку низа војних меморијала који се налазе не само на територији Србије, већ и на подручју већег броја других држава.

Усвајањем оваквог закона Србија, с једне стране, одаје почаст својим храбрим појединцима, а с друге стране недвосмислено показује степен свог укупног развоја.

Позивам колеге народне посланике да у дану за гласање подрже Предлог закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Александра Томић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Владимир Петковић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Владимир Петковић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ПЕТКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважена министарко, даме и господо народни посланици, на самом почетку ћу позвати све народне посланике да подрже предложени закон који доносимо након 40 година можда по први пут. Образложићу и због чега.

Ако узмемо у обзир то да је на територији коју је састављала бивша СФРЈ дошло до промене што у политичком, економском и друштвеном смислу, сматрамо да је овај закон обавезан и неопходан. Образложићу и због чега.

По први пут се овим законом дефинишу неке од одредби, а издвојићу једну. То је једна обједињена база страдалника још из времена балканских ратова. Навешћу вам један пример како би то могло да буде дефинисано, а пример је из јединице локалне самоуправе града Београда.

Завод за споменике и културу града Београда извршио је 3D ласерско скенирање свих споменика културе и на тај начин може у сваком тренутку да их представи што туристима, што грађанима Србије у електронској форми. На тај начин сматрам да би и ратни меморијали могли ући у начин дигитализације да бисмо могли као држава представити свима, како грађанима тако и туристима, тако и целом свету начин на који су се наши грађани борили за слободу Србије.

Оно што желим још једном да напоменем јесте да позовем све народне посланике да у дану за гласање подрже предложени закон. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Станија Компировић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Станија Компировић.

Изволите.

СТАНИЈА КОМПИРОВИЋ: Захваљујем.

Уважена госпођо Ђукић Дејановић, драге колеге посланици, законом о ратним меморијалима се стварају неопходни услови за заштиту нашег културног наслеђа везаног за ратне периоде, за уређење и одржавање ратних меморијала, традицију за будућа поколења, јер поред језика, писма, историје, обичаја и веровања и непокретна културна баштина представља један од значајних видова нације.

Закон предвиђа да се образује савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије. Савет ће именовати министар и одлучиваће о уређењу и уклањању ратних меморијала.

Србија памти своје хероје, чува своју традицију и уређењем ове области показује своје поштовање према жртвама и палим борцима и према свима онима који су невини изгубили живот у оружаним сукобима.

Мој амандман у члану 3. Предлога закона о ратним меморијалима иде у правцу свеукупног развоја Србије, јер неговањем традиције развијамо наше друштво, али никада не заборављамо оне који су дали живот за слободу. Зато позивам колеге народне посланике да у дану за гласање подржимо овај закон, као и остали сет закона које је донело Министарство за бораčka и социјална питања, који се налазе испред нас. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По амандману народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Колегиница нас је позвала да подржимо у дану за гласање закон. Није нас позвала да подржимо њен амандман, који је, узгред буди речено, лажно представила, будући да је рекла да њен амандман иде у правцу тога да се радом овог савета негује традиција и да се никада не забораве они који су живот дали за ову земљу. Међутим, колегиница је поднела амандман који гласи да се образовањем савета обезбеђује свеукупни развој Републике Србије с посебним освртом на унапређење правосуђа.

Колегинице и колеге, наша колегиница Компировић сматра да ће њен амандман, који и не тражи од посланика да подрже, омогућити да савет који ће водити рачуна о ратним меморијалима обезбеди унапређење правосуђа.

Наравно да је јасно да колеге из Српске напредне странке није срамота што су поднели ове амандмане у неколико наврата. У крајњем, и образлажући ове амандмане, они већ три дана показују да их није срамота што на овај начин вређају жртве, вређају њихове породице, вређају њихову жртву, вређају њихову храброст, вређају све оно што су ти људи урадили за ову земљу. Али мислим да је грађанима и те како јасно шта се у овој скупштини дешава.

Постоје закони над којима можете да радите овај свој играказ. Није легитимно, али је легално. За овај закон, драге колеге, срамота је ово што радите.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику народни посланик Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајући.

Рекламирам повреду члана 107. који каже да је говорник на седници Народне скупштине дужан да поштује достојанство Народне скупштине.

Евидентно је да припадници Демократске странке не да не поштују достојанство Народне скупштине, него не поштују достојанство свог народа и то је нормално када знамо да све оно што су они оставили иза себе јесу меморијали пљачке, понижења и увреда за грађане Србије, рецимо, у виду „Хетерленда“, рецимо у виду реплике крпених Теразија, рецимо у виду „Пазл града“. Колико је милиона плаћен, колега Марковићу? Све затворене фабрике, свих 400.000 радних места која су угасили, све су то меморијали туге, жалости и беде коју је оставила ДС грађанима Србије и у то име вас позивам да се санкционишу овакви прекршаји и овакви случајеви које представља Демократска странка.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Филиповићу, сматрам да није дошло до кршења наведене одредбе Пословника.

Не тражите да се гласа? (Не.) Добро.

Право на реплику, прво Миланка Јевтовић Вукојичић.

Изволите.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, уважена министарко, ја желим да кажем да народни посланици Српске напредне странке и те како смислене амандмане подносе, а они који нису схватили годинама, и који су вршили власт до 2012, да сви сегменти друштва јесу међусобно повезани, довели су Србију и њене грађане до амбиса.

О томе да ли су наши амандмани смислени и да ли имају неке везе причају представници „жутог предузећа“, њихови остаци, који су само кроз реформу правосуђа извршили директну одштету од 15.000.000 евра грађана Србије. Наравно, да би урушили земљу, сем пљачкашких приватизација они су ишли и корак даље, па су урушили и правосудни систем. Државу су довели до дна.

Са тог дна смо се подигли и срамота је да управо они који су урушавали државу, урушавали правосуђе, данас држе придики посланицима Српске напредне странке.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По амандману народни посланик Зоран Живковић.

Изволите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Хвала лепо.

У начелу овај закон је добар и постојала је потреба за његовим доношењем. Наравно да постоје многе области у животу једне државе, једног друштва које треба дефинисати законом и ова тема јесте била, практично, без јасне дефиниције. Али је проблем у томе што је и овако

солидан закон доведен до бесмисла интервенцијом колега из владајућих клупа, а то су ови бесмислени амандмани где се овај закон повезује са побољшањем стања у правосуђу, пољопривреди, културном развоју, екологији и не знам чему све.

Ја разумем потребу за опструкцијом, разумем и потребу да се некад покаже снага на такав начин, али онда се бар учини неки напор више, па се онда напишу амандмани који бар имају било каквог смисла. Ови потпуно бесмислени амандмани и са тешком муком ишчитаним и лошим текстовима, које је неко поделио колегама, доводе у питање да ли има смисла гласати за један закон, који је, кажем, у начелу добро постављен.

Ова расправа се користи и за величање неког времена од 2012. године, као да пре тога није било нечега, као да пре тога и неки који данас учествују у власти нису били део неке претходне власти, рецимо, у власти деведесетих кад се исто нека историја стварала, када су исто били неки ратови у које се улазило без памети, а губило се тешко, у исто време кад су велика зверства рађена према сопственим грађанима, према грађанима Србије. Потпуно поништавање било чега што је урадио било ко други.

Ево, да кажем, не у своју одбрану него да обавестим колеге и јавност. Могу да будем потпуно поносан на улогу неких људи из моје породице у ближој историји Србије, у модерној историји Србије. Један деда је био учесник Првог светског рата, отац је био ратни војни инвалид са Сремског фронта, несуђени ујак, пошто је убијен пре мог рођења, страдао је 1945. године, наравно, на правој страни, негде на Козари, као један од курира команданта те бригаде. Ја сам игром случаја морао да носим униформу као председник Скупштине града Ниша зато што је тог дана и тих месеци град бомбардован и за свој однос према тој ситуацији добио сам захвалницу за патриотски допринос борби против агресије НАТО-а, а Град Ниш, који сам тада водио, добио је Велику повељу од Војске Југославије, тадашње, за исто деловање.

У то време, док сам био на челу Града Ниша, обновљени су сви историјски споменици који су имали било какве везе са историјом тог града или историјом Србије. Године 1999, негде у другој половини, направљена је прва спомен-капела жртвама НАТО агресије, коју је подигао Град Ниш, а ја сам имао ту част да је отворим. Године 2002, тада у својству савезног министра унутрашњих послова, открио сам споменик погинулим пилотима српским, који је направљен испред тадашње Команде ваздухопловства Треће армије.

То су нормалне ствари. Свако ко је живео на овом простору, имао је у својој фамилији некога ко је оставио своје кости, свој живот за будућност, за бољу будућност ове државе и зато то не треба никако стављати у функцију приземне дневнополитичке борбе.

Ја вас позивам све да овај добар закон, да овај дан који нам следи сутра, да ово стање у коме се сада налазимо не кваримо додатно тиме што својатамо нешто са чим везе немамо, неки од вас, да се прави лажно приказивање историје, да Србија буде земља не само у којој је неизвесна будућност, него у којој је неизвесна и прошлост, па слушамо разне измишљене ствари које би требало да дефинишу да се пре 2012. године, а неки мисле и пре 2016. године, није десило ништа у овој држави.

Наравно да се десило. Ја могу да будем поносан бар на две захвалнице или повеље из 1999. године, а онај ко вас води може да буде поносан само на станарско право у једном стану који је тада добио.

(Народни посланици СНС добацују.)

Да ли председавајући чује шта се чује са друге стране? Не чује. Средићу вам преко доктора Милисављевића преглед, он је за ОРЛ. Али то ми не смета. И то што сада радите је додатна потврда онога што сам до сада говорио.

Немојте више ви да спашавате Србе. Где год сте их ви спашавали, тамо их више нема, од Книна до Подујева.

Одакле паре, то ме неко пита. Ја сам увек спреман надлежним органима да дам изјаву. Може да буде и јавно, можете да направите и био је предлог за анкетни одбор са тим питањем. Ја сам спреман да вас подучим многим стварима, па и тој ствари.

Дакле, хајде да покушамо да у овим поново тешким тренуцима за нашу земљу имамо бар довољно снаге, образа, части да не прљамо оно што је светла историја ове државе, овог народа и оних грађана који овде живе а нису Срби, пошто ово није само држава српског народа.

Хајде да покушамо да се бар у тренуцима кад је то врло потребно издигнемо изнад примитивизма који је неке довео до тога да се баве само дневном политиком. Хајде да учинимо нешто да се преци, да они који су давали живот на Косову Пољу, у балканским ратовима, кад су ослобађали Косово, у Првом светском рату кад су бранили Србију, у Другом светском рату кад су ослобађали ову државу, у НАТО бомбардовању кад су покушавали да сачувају децу и нејач, да се бар ти људи не стиде онога што је данас српска политика, односно власт коју ви представљате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Владимир Орлић, повреда Пословника.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 107, господине Арсићу, због ових ствари које су изречене, а тичу се и наше посланичке групе и некакве, како је опет речено овде онако храбро и самоуверено, срамоте, ј л' тако? Дакле, срамота, даме и господо, јесте када неко овде устане, па сам себе хвали, или седи ако му је тешко да устане, па сам себе хвали, у шта нећу да улазим, и онда прича о страдалима за ову земљу и онда сам себи подиже

некакву капелу и споменик због великих заслуга. Нама, нама се обраћа човек, нама се обраћа човек који је не једном, него много пута те страдале оптужио да су сами криви за то што су страдали, који је ту земљу која је патила оптужио да је сама крива за несрећу која јој се десила.

Таквим понашањем и он и они који су се пре њега јављали порушили су сваки споменик који су можда негде случајно отворили да би се мало сликали, порушили су сваку капелу коју су можда подигли да би се негде мало сликали. Да ли им је стало до тих жртава? Који је споменик тим жртвама? Ко је „Вечну ватру“ на Новом Београду затворио? Ко је пустио да зарасте у коров? Да ли ти којима је толико много стало, много цене наше жртве, наше страдале? Видели смо колико цене и колико им је до било чега стало. Суштина је увек била у тим неким парама које се овде помињу. За те паре неко је у стању и да бира своје текуће поступке и своје светоназоре, па и то шта ће да ради данас, а шта сутра, шта ће да хвали, за шта ће да се залаже.

Парламентаризам, ако се бринете за њега, не чувате ви који сте, још једном, ову скупштину спалили, не чувате ви који сте показали колико вам је стало до парламентаризма када сте лажирали гласања из Солуна, Бодрума итд., не чувате ви који сте показали да вам ништа у овој земљи није свето, укључујући и оно што би требало да је најважније. То су људи који су за ову земљу живот дали. Када говорите о тим људима, ваше речи имају значај као да говорите о новом делу за „ајкулу“ или о поскупљењу нечега у неком хипермаркету или бензинској пумпи. Толико вреди било шта што ви изговорите.

(Председавајући: Захваљујем.)

Када говоримо о постојању било каквог смисла у нашим амандманима, када буде било било каквог смисла не у ономе што напишете, него у ономе што помислите, кажете или урадите, онда можемо о смислу да причамо.

(Зоран Живковић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Живковићу, немате право на реплику.

(Зоран Живковић: По амандману.)

Сачекајте, полако.

Реч има народни посланик Неђо Јовановић, повреда Пословника.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Рекламирам члан 27. Пословника, а у вези чл. 108. и 109, јер најблаже што је требало да се примени сходно Пословнику јесте опомена према народном посланику Живковићу који је најгрубље извређао грађане Републике Србије, коментаришући да је власт пре 2000. године чинила зверства над својим грађанима, и то је ништа друго него увреда грађана. Ниједном приликом се није осврнуо на нешто што је требало да се каже

због пијетета према жртвама, а то је да је бомбардовање 2000. године представљало зверски чин, злочиначки чин, на хиљаде погинулих, деце...

(Зоран Живковић: Године 1999. је било бомбардовање.)

Само ви вичите. То је слика и прилика вас, вашег лика, вашег времена, ваше владавине. Оно што је било те 1999. и 2000. године је било у функцији довођења на власт оваквих људи. Да није било тог бомбардовања, да није било новца којим су се купили многи да би сменили оне који су се борили за државу, да би рушили оне који су били патриоте, то је условило долазак оваквих људи, долазак оних бесрамних, долазак оних који су уништили државу.

Молим да на овај начин више нико не вређа грађане Републике Србије и да поштује жртве које су за Србију дале животе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, рекламирам чл. 108. и 109. Требало је да предузмете неке мере. Постоји пословица која гласи – ко нема сопствену вредност, не може да цени туђу. То се односи на мог колегу пољопривредника Живковића, додуше Пољопривредника у Покушају. Он је овде више пута рекао да му сељаци смрде. Меморијали о којима говоримо су већином за сељачку војску, дакле, за оне људе који њему смрде, али када доручкује, руча, вечера, храна му и те како добро дође. Значи, производ сељака њему годи. Има и других производа о којима ћу мало касније, а које конзумира у течном стању.

Када се већ позива на лекара, Милисављевић није ту, али је ту за њега доктор Ранчић, специјалиста.

Дакле, рекао је да су нам амандмани бесмислени човек који је са Павићевићем поднео хиљаде, хиљаде амандмана и онда га назвао политичким надничарем. Овде се поносио неком униформом, али није рекао да ли је добио пушку. Нису му дали пушку. Знате зашто? Нису знали на коју ће страну пуцати 1999. године.

Говорио је о плакети захвалници. Нека је покаже и видећете да је без печата, из Подгорице, из септембра 1999. године када се враћао са мора. Дакле, та плакета је из Подгорице, ја то одговорно тврдим, а он је био градоначелник у Нишу. Какав је он то допринос као градоначелник Ниша дао Подгорици, то сами реците.

Даље, споменици, он је хтео...

(Председавајући: Господине Ристичевићу, приведите крају.)

Сачекајте да завршим... Да подигне споменик Ђинђићу, у чију је столицу сео, а хтео је да подигне споменик од виљушака и ножева. Мислим да је за њега примереније да је покушао да подигне споменик од

ових чепова од алкохолних пића које је попио. То би сигурно био грандиозан споменик, као онај на Авали. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Александар Марковић, повреда Пословника.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Члан 106, али и члан 108. Опет смо доживели од једног говорника који је, по ко зна који пут, оптужио директно Србију и Србе за све оно што се догађало 90-их година, па је говорио – где смо ми бранили Србе, не знам, више ту Срба нема итд. и сличне бесмислице њему својствене. На тај начин омаловажава управо оне своје претке о којима је причао у свом излагању.

Не могу да не приметим неку случајност која то заправо и није, да је управо Пленковић јуче на исти начин напао Србе. Каже Пленковић – та држава је извршила агресију и одговорна је за ратове. Србија је извршила агресију на Хрватску, али и пре тога на Босну, Словенију и Косово и одговорна је за све ратове. Дакле, то каже Пленковић, али то исто овде тврди народни посланик у Народној скупштини Републике Србије Зоран Живковић. Реците ми да ли је то срамота за целу Народну скупштину, иако би срамота требало да буде његова. На тај начин се сврстао заједно са својим сарадником Стипом Месићем са којим обавља заједничку функцију у словеначком институту „Ифимес“. То је заборавио да нам каже. Мислим да је у најмању руку требало да му изрекнете опомену за све оно што је малопре говорио. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сматрам да није прекршена наведена одредба Пословника.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о томе? (Не.)

Реч има народни посланик Вјерица Радета, повреда Пословника.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Јуче и прекјуче у Савету Европе народни посланик Александар Шешел је узбуркао проусташке и профашистичке духове у целој Европи и у праву је...

(Председавајући: Наведите одредбу Пословника.)

Члан 32.

У праву је колега који је малопре говорио да је то изазвало, између осталог, и реакцију Пленковића. Како му име? Усташе Пленковића. У сваком случају, јесте интересантно да данас народни посланик у Народној скупштини Републике Србије на исти начин окривљује српски народ за нешто што се дешавало 90-их година, како они воле да кажу, за нешто за шта су директно одговорни њихови налогодавци и ондашњи и садашњи, за нешто где су и они били одговорни.

Знате, сећамо се ми ко је позивао на бомбардовање Србије и ко се где крио у време бомбардовања Србије. Нема, ова два дана док су народни посланици, који су учествовали у раду били прилично истомишљеници када су у питању ратни меморијали и када смо помињали разне српске јунаке од Косовског боја до Гаврила Принципа, до Драже Михаиловића, Веселина Мисите, кога се ко сетио и колико смо имали времена да се сетимо, у том периоду колега који је данас дошао да се овде представи на овај начин није био ту. Он на ту тему нема шта да каже, али да поручи да су Срби криви за нешто за шта су криви његови налогодавци, ту је увек. Ми заиста не можемо дозволити у Народној Скупштини, све чешће се овде чују антисрпске и проушасташке расправе и коментари и то председавајући морају у сваком случају да зауставе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сматрам да није прекршена наведена одредба Пословника.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о томе? (Не.) Хвала.

Колега Живковић и колегиница Јерков по амандману, али прво реплика.

Реч има народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, опет понављам да посланици Српске напредне странке све време говорећи о својим амандманима, говоре у ствари о великом страдању српских ратника у ослободилачким ратовима који су вођени. Србија је увек била на страни победника и Србија је антифашистичка земља.

Нама је придике покушао да држи онај који на махове улази у салу Народне скупштине и који изгледа не зна шта је на дневном реду. Нама је говор покушао да држи онај који је након убиства премијера Зорана Ђинђића ногом упао у 12.000 домова и противправно и противуставно проглашавајући ванредно стање, привео и задржао 12.000 грађана Републике Србије. Наравно, од тих 12.000 грађана само њих стотину је процесуирано, али наравно остало су платили грађани Србије зато што су људи који су противправно и противуставно приведени и задржани, тражили одштету. Ту одштету није платио говорник који је овако надахнуто причао, већ су платили грађани Републике Србије.

Наравно, придике држе и они који су почетком 21. века извршили највећи транспорт, такође противуставни и противправни, невидљивих људи и то Рома са подручја града Београда, око 300 породица су раселили, транспортовали не тамо где су они желели, него тамо где им је Ђилас одредио.

(Председавајући: Приведите крају.)

То је био највећи степен угрожавања људских права и основних слобода према најрањивијим грађанима, према Ромима, које се десило у време власти Драгана Ђиласа, власти „жутог предузећа“.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Ранчићу, по ком основу?

(Бранимир Ранчић: Реплика. Поменут сам.)

Право на реплику, народни посланик Бранимир Ранчић.

Изволите.

БРАНИМИР РАНЧИЋ: Захваљујем.

С обзиром на то да сам поменут као лекар психијатар, ја морам овде да кажем да нисам само ја овде психијатар. Неправедно је да се не помене колега Кривокапић, који је такође психијатар а ту је и министар Славица Ђукић Дејановић као професор психијатрије. Према томе, ми овде у Скупштини имамо два примаријуса психијатра и једног професора. Сасвим довољно за један конзилијум.

Што се тиче истине о капели у Нишу, морам да кажем следеће. Тачно је да је Зоран Живковић отворио капелу у Нишу, али ту није тачка. Треба ставити запету јер се преко пута те капеле, на свега 10 метара, налази други споменик који је, такође, посвећен жртвама НАТО бомбардовања у Нишу, где је тај споменик отворила СПС која је тада била на власти. Према томе, тај споменик који су направили СПС и Зоран Живковић са својом капелом јасно указује на циљ да он хоће да направи раздор између људи, односно у српском народу.

Зато је ДС, господине Живковићу, да вам кажем, странка термита која је створена да разједа Србију. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Ја сам рекао неколико чињеница малопре. Упућене су те чињенице онима који нису глупи и онима који нису зли, тако да ме не чуде многе реакције које сам чуо после тога, али оне ме не интересују.

Због правде и због српске јавности – тачно је да је направљен споменик поред капеле у Нишу. Мислим да је господин Мркоњић био креатор изградње тог споменика, а и он би могао, као неко ко се бави обновом земље после бомбардовања, да каже о томе како је Град Ниш учествовао у том процесу, ако га то интересује.

Што се тиче мојих изјава везаних за бомбардовање, ја вас позивам да гуглате, пошто не знате ништа друго, па да нађете моје изјаве пре бомбардовања, за време бомбардовања, после бомбардовања и имате на Јутјубу и мој говор на Генералној скупштини НАТО-а негде на јесен 1999. године, па онда можете ту да чујете моје ставове, који нису накнадни ставови, који нису ставови након тога да се прво добије стан на Врачару

па да се после мењају ставови него су то ставови који су из 1999. године и изречени су НАТО-у, на њиховој генералној скупштини, ако знате шта је то.

Што се тиче 90-их и оних ко је крив за то како је страдао српски народ, то је јасно као дан и то сам ја изрекао. Криви су, наравно, они лудаци који су нас бомбардовали и који су нас нападали свуда окол, али и домаћи криминалци, који прво знају кад је било бомбардовање. Поштовани колега, не 2000. године, то сте помешали мало, вероватно сте тек 2000. године изашли из рупе у коју сте се сакрили 1999. године...

(Председавајући: Време.)

Неки су после скоро 20 година кажњени па вам је први човек, прва личност овог режима данас осуђена на годину дана затвора... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега.

(Зоран Живковић: Је л' могу да наставимо по амандману?)

Не можете сада. Сада већ има повреда Пословника. Прво Владимир Орлић, па Вјерица Радета.

Изволите, колега Орлићу.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 107, господине Арсићу.

Сада смо, је ли, зато што неко не може да поднесе истину о самом себи, ми и глупи и зли. Је л' тако? Ми смо глупи, ми смо зли и све је то у реду. Али да неко има памћење колико и цврчак па да не може да се сети сопствене изјаве од пре минут или два, то је за сваку честитку са наше стране. Није реч о изјавама пре 1999. године, нити 1999. године, него пре два минута. Ко је у овој сали рекао – тамо где су се људи бранили, тамо су страдали, зато што су се бранили. Ко је на тај начин рекао да су ти људи сами одговорни за то што су страдали? Онај ко очигледно не може да одмакне даље од цврчка када је реч о различитим нивоима компетенција или вештина. Нећу да улазим у те ствари даље. То је ствар за личну забринутост оних који те проблеме имају.

Деведесете године и ко је за шта крив и помињао се Книн. Можда није био тада у странци, а можда је био па заборавио. Када не може да памти два минута, не може ни толики опсег година. Његова странка се у свом првом програму залагала управо за то да тај Книн буде у склопу српских земаља. Његова странка се залагала и да Српска Крајина и Република Српска буду у склопу српских земаља. Ако он има проблем са тим данас, он има проблем са самим собом. Не може да се сети тога? Не мора да се сети. Има нас који јако добро те ствари памтимо и који те ствари умемо и да изгугламо, ако је у гуглању суштина било чега.

Шта је питање користи? Па, на пример, оно чувено питање субвенција које неко узме па додели самом себи. Је л' тако, господине

Живковићу? Када неко на основу тога да ли ће негде добити мало пара за неки виноград или мало пара да замени део на „ајкули“ формира и своје ставове, формира и то шта ће рећи, шта ће мислити, тај је човек о самом себи рекао гласније и јасније него било шта што би неко други имао да каже.

На крају крајева, шта је рекао НАТО-у? Па и то има на Гуглу. Ено шта је говорио по разноразним амбасадама надајући се да ће постати нешто важнији него што јесте.

(Председавајући: Приведите крају.)

Људи без икаквог значаја не само политичког, него људског не вреди да причају никоме ни овде, ни у амбасади. Они су ту где јесу јер су такви какви јесу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Члан 107. став 1.

Малопре је господин Живковић рекао да је он у свом обраћању хтео, заправо, да се обрати онима који разумеју, а не онима који су глупи и зли. А они који су глупи и зли, каже он, реаговали су на његову малопређашњу дискусију. Мене малопре пита – што се ти, Вјерице, јављаш?

Ја сам реаговала у име посланичке групе на његову претходну дискусију и да ли смо глупи, да ли смо зли, није много важно.

Важно је да за разлику од господина Живковића и свих оних са којима је он био и са којима је данас, никада нисмо били издајници, никада нисмо били лопови, никада нисмо били кукавице и никада нећемо ни бити.

Добро знамо сви ко је позивао, и никада нисмо позивали на бомбардовање своје отаџбине, а знамо ко јесте, зна цела Србија. Остало је записано. Ми смо за разлику од оних који су позивали на бомбардовање, упућивали, тамо где је било потребно српском народу, добровољце Српске радикалне странке и они су се часно и поштено борили за интересе свог народа. Да ли смо нешто изгубили, или нисмо изгубили, ми смо покушали да бранимо свој народ. Ми смо покушали да бранимо. Бранили смо најбоље што смо могли, господине Живковићу, а ваш Ћинђић је позивао и показивао које мете тачно треба бомбардовати.

Сећате се локатора? Сећате се „Отпора“? Било је поодавно, али, нажалост, многима од нас врло урезано у сећање. Све је то апсолутна истина и боље би вам било, заиста, да се ви покријете и да се на ову тему не јављате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Приводите крају, колегинице Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Што се клетви тиче, неки су – гледам у вас, Живковићу – проклети рођени.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику народни посланик Неђо Јованић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Опет су изнете увреде на које нисте реаговали, па ћу се позвати на члан 107. Због грађана Србије треба истаћи да онај ко се позива на етику, морао би да има барем елементарни етички кодекс, а господин Живковић га очигледно нема, јер да га има, онда би се сетио барем нечега што је за поштовање према српском народу, када је тај исти на кога се он позива и плује по њему ишао на Пале да убеди посланике Скупштине Републике Српске да прихвате Венс–Овенов план да престане рат на територији БиХ, да се престане са крвопролићима, да се заштити народ у Крајини. Сетио би се још много чега што је у сваком случају државничко, али не може да се сети...

(Александра Јерков: Јавили сте се по Пословнику.)

Ово су, госпођо или госпођице, свеједно, све увреде које је изнео ваш колега. А да би избегао увреде, пошто то не може очигледно, имајући у виду да је саткан од тога да само вређа, онда је основно да му се укаже на нешто што би требало да зна. А зна и те како добро како је дошао на власт.

Ти исти на које се позива да су злочиначки бомбардовали су они који су креирали Владу после 5. октобра 2000. године, исти они са којима се договарао какву ће политику да воде, како унутрашњу, тако и спољашњу. Ко ће на који начин да уништава Србију, и привредно и на било који други начин.

Како је створено привредно гробље? Како су уништена предузећа после 2000. године? Како су остајали људи на улици? Колико је било незапослених? Шта се све издешавало са криминалним приватизацијама и ко је за то одговарао?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Приводите крају, колега Јовановићу.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Александар Марковић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Члан 108. Морам просто да вас подсетим да су вама на располагању одређене мере, као што су изрицање опомене, одузимање речи или слично, сваки пут када се увреди српски народ, држава Србија и Народна скупштина.

Мени је драго што је претходни говорник Зоран Живковић потврдио све оно што смо малопре рекли и драго ми је што грађани Србије имају прилике да виде својеврсну коалицију Живковић – Пленковић –

Стипе Месић – Анте Готовина. Е сад, пошто је на делу у последње време једна антисрпска хистерија са подизањем руку у одређеном правцу, као што можете да видите од Стипе Месића, од Анте Готовине, ја очекујем од Зорана Живковића да се у наредним данима слика са овом срамном реакцијом и да се придружи тој коалицији. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване колеге народни посланици, немогуће да сам ја толико прекршио Пословник за неколико дискусија, тако да сада, у складу са чланом 112, одређујем паузу у трајању од пет минута, док се не успостави ред на седници.

(После паузе – 11.30)

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани посланици, на члан 3. амандман је поднела народни посланик Јасмина Обрадовић.

Да ли неко жели реч по амандману? (Да.)

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Захваљујем.

Пошто сте сада дошли у салу, нисте пратили оно што се дешавало раније, тако да ћу дати свој допринос дискусији о амандману на члан 3. закона о меморијалима.

Тражио сам и повреду Пословника и реплику, али није било прилике да се добије, тако да ћу сада да искористим, уз ваше допуштење, да наставим у оном маниру и на начин као што су колеге пре мене говориле о овим амандманима.

Било је неко питање ко је глуп и ко је зао. Глуп је онај ко 16. августа 2016. године носи мајицу...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, за тренутак ћу вас прекинути. Свакако ћете разумети разлоге.

Поштовани народни посланици, пре него што наставимо даљи рад, дозволите ми да у ваше и у своје име поздравим председника представничког дома Краљевине Мароко, Њ.е. господина Хабиба ел Малкија, који се налази са члановима делегације у званичној посети Републици Србији.

Желим да обавестим Народну скупштину Републике Србије да смо управо потписали Споразум о разумевању и сарадњи са Парламентом Краљевине Мароко. Захваљујем још једном Њ.е. на његовој посети и разговору који смо имали.

Изволите, посланиче Живковићу, можете да наставите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Хвала лепо.

Неки су се препознали у неким мојим речима, па да бих дао додатно објашњење, сматрам глупим и злим онога ко 16. августа 2016. године носи

мајицу са ликом кандидата за председника Америке Доналда Трампа и позива да се за њега гласа, а онда после тога каже да је то највећи непријатељ српског народа и онда оптужује мене да сам ја слуга те исте државе. Исто је глуп и зао онај ко презире ту државу, залаже се за нешто потпуно супротно, а паре му пропадају заробљене у банци у тој држави. Тако да је то један део објашњења.

Друге колеге су се препознале у оном делу да ли су паметни или су нешто друго, да ли су добри или су нешто друго, тако да не бих више да улазим у то.

Него, да се вратимо на оно што сам говорио малопре, и због гостију који су ту, али и кад нису ту, хајде да не кваримо оно што је добра прошлост, оно на шта треба да будемо поносни. Има пуно тога. Српска историја је пуна догађаја којима треба, и јесмо, и морамо бити поносни. Осим последњих 20-30 година, од негде 1990. године па наовамо, махом можемо да будемо поносни на историју у којој су учествовали Срби као народ, и у којој су учествовали други грађани Србије.

Било је, наравно, и грешака. Пошто је тако широка тема, хајде да дам и ја неки осврт. Грешка је била правити Југославију. Није било потребе да се то ради. Победа над Аустроугарском, победа над Турском у то време није морала да буде завршена онако као што су велике силе хтеле, а то је да се направи једна велика неодржива држава. Могло је то да се реши кроз Србију и неку католичку варијанту Севернославије.

Потпуно се слажем са тим да су и Срби, али не само Срби него сви, осим неких изузетака, губили у то време, од 1918. до 1990. године, али се само сетите ко је владао тада, чије династије – шиптарске, македонске, бошњачке или српске? Тога се сетите. Сетите се и ко је после тога владао овом државом. И сетите се које су биле шансе и 1989. године, кад смо били позвани да будемо део европске економске заједнице, о чему... Постоје ваљда неки људи који нешто читају, то постоји у архивима. Па је то пропуштено.

Према томе, хајде да сагледамо и наше грешке, али сигурно расправа о једном важном закону, као и закону који је данас на дневном реду, односно амандмани на тај закон, не треба да буде место где ће се показати све незнање, примитивизам и зла намера ни са чије стране. Ко се у томе препознао већ се јавио, нећу да причам даље о томе.

Али молим вас, због тих жртава, ако хоћете због цара Лазара, због Милоша Обилића, због девет Југовића, због Косовке Девојке, због хероја Првог светског рата, балканских ратова, ослободилачких ратова и Првог српског устанка и Другог српског устанка и ослобођења у Другом светском рату и у отпору који је пружен НАТО агресору 1999. године, што неки не знају, да се не играмо са тим светлим делом српске историје и

историје Србије, него да имамо довољно других тема око којих можемо да се надмећемо, можда не баш увек најкултурније. Али немојте да кваримо нашу историју. Сви, па чак и ви, можете да будете поносни на њу до пре 1990. године.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Колегинице Јовановић, колегинице Радета, по ком основу само ми реците.

(Наташа Сп. Јовановић: По Пословнику.)

По Пословнику народни посланик Наташа Јовановић.

НАТАША Сп. ЈОВАНОВИЋ: Колега Арсићу, јављам се по члану 107. и по члану 112.

Да не бисмо разним случајевима овде придавали великог значаја, сложиће се и колеге и колега доктор из Ниша и разни други људи из струке, ја вам предлажем, господине Арсићу, да по члану 112. накратко прекинете седницу, организујете један мини-тест овде, једну белу траку поставите. Ако Зоран Живковић нормално буде ходао, јер ја сматрам да стварно много... Ето, ви, госпођо Ђукић Дејановић, као врсни стручњак за ове који долазе у алкохолисаном стању, или су последице лечења од тешког алкохолизма, јер само такав човек може да прича такве ствари, да вређа, да лаже, да обмањује. Значи, то је већ ваша струка, госпођо министар. Ту је неко помућење свести, јер знате, да неко каже, изјави да смо ми, српски радикали, у кампањи и после кампање, када смо подржавали избор Доналда Трампа за председника Америке, говорили да је он највећи зликовац, као што малопре овај случај овде рече, није ништа друго него обична измишљотина или помућење свести.

Али, да подсетим тог истог, можда је био на почетку тог свог неславног борава у разним земљама широм света, где су српски непријатељи који су тада били на власти, како је он разговарао 2003. године у јулу са Колином Пауелом и Кондолизом Рајс. И шта је тај човек као премијер Србије – кратко је био на тој функцији јер га је СРС оборила са власти, већ је 2004. године морао да се повуче са те функције – дакле шта је он обећао у име српског народа а да за то није имао мандат? О чему је разговарао и преговарао са Американцима? Обећао им је да ће интензификовати сарадњу...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Приведите крају, колегинице Јовановић.

НАТАША Сп. ЈОВАНОВИЋ: Молим вас, ово је веома важно... Са Хашким трибуналом, да се сви српски јунаци изручују Хашком трибуналу и ко зна шта је све обећао зарад пара, моћи и спонзорства.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Придржавање Пословника је веома важно.

Захваљујем.

По Пословнику, колегиница Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Ја на основу члана 27, више да скренем пажњу на неке ствари које су се овде чуле – ко је глуп, ко је зао.

Знате, Зоран Живковић је први политичар у Србији чија се диплома тражила прекопавањем нишких улица. Сећате се, пре много година је то било актуелно. Да ли је зао човек који наследи овде, недељу дана после смрти свог председника, у његовом случају Зорана Ћинђића, он га наследи на функцији председника Владе и прима честитке, многи овде су тада били присутни у сали, прима честитке, осмех од ува до ува, радује се, аплаудирају му као да је на свадби Зорана Ћинђића а не пет дана после његове сахране када му је носио сандук.

Толико о тим неким личним особинама и моралним пре свега, али ја сам желела пре свега и, колега Арсићу, вас и све народне посланике, а богами пре свега јавност Србије да обавестим како странка Зорана Живковића опет интернационализује неке проблеме, или назови проблеме. Мариника Тепић је објавила на свом Твитер налогу, она је ваљда његов потпредседник или шта ли му је, на свом Твитер налогу је објавила да је обавестила Бундестаг о томе какав је циркус ова народна скупштина и још штошта је она, али ја говорим о ономе што је везано за Народну скупштину.

Не знам шта сада очекује. Можда очекује да ће Немци опет да нас бомбардују зато што се не допада Мариники Тепић њен статус у Народној скупштини и ових других што се око ње окупљају.

(Председавајући: Приводите крају.)

Ево, приводим крају. И заиста желим о томе да вас обавестим. Треба да знамо шта може да нас очекује сад кад се Мариника Тепић обрадила Бундестагу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Повреда Пословника, народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, члан 108. Ја верујем да је колега Живковић хтео да преузме вођење ове седнице али, господине председавајући, њему је требало изрећи неке мере, јер је по други пут говорио да овде има глупих и злих.

Дакле, ја такве овде у Скупштини не видим, чак не мислим ни за њега да је то. Лукаве особе не мора да значи да су глупе и зле, а он спада у лукаве. Онај ко се стара о безбедности две федералне јединице, ко се стара о безбедности федералних председника Владе, онај ко допусти да му се убије председник Владе Републике Србије, онај ко пожели његово место, свакако није ни глуп, па не може се рећи ни само зао, већ је лукав, прорачунат и на такав начин долази до огромне суме новца и да само за приватизације које су вршене за време „Сабље“ добије провизију од 12 милиона долара од „Филипа Мориса“.

Такође, повреда достојанства је делимично учињена. То је рекламирано, али није речено све до краја. Он се позивао овде на Косовску битку, на девет Југовића, на Милоша, па је поменуо и цара Лазара. Ја морам рећи, ево, ја ћу признати, Зоран Живковић, мој колега Пољопривредник у Покушају, упознао је цара Лазара и царицу Милицу више пута, али на пуној флаши вина, на празној их је већ изгубио. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман је поднела народни посланик Јелена Мијатовић.

Колегинице Јелена Мијатовић, изволите.

ЈЕЛЕНА МИЈАТОВИЋ: И овим амандманом сам хтела да ставим акценат на важност постављања споне између предака и потомака, прошлости и будућности, хероја наше историје и наше деце.

Рођена сам у Топлици, у Прокупљу и колега Дарко Лакетић је јуче говорио о херојствима Другог пешадијског пука „Књаз Михајло“, иначе познатијег као Гвоздени пук, у чију част ће ове године бити постављен спомен-парк у Прокупљу.

Историја нас обавезује и позива да сачувамо успомене и сећање на велике године српског народа од 1912. до 1918. године и улогу сваког појединца у томе. Зато ћу излагање о свом амандману завршити цитатом баш из књиге „Гвоздени пук“, јер наша је историјска одговорност да памтимо и преносимо сећања нашим поколењима:

„Али када будете следећи пут видели неког Митића или Алексића, јер Михајло Алексић, редов Гвозденог пука, пострада у Нађмеђеру, или Аметовића, јер Јашар, војник Гвозденог пука, остави своје кости у Ашаху, или Антића, јер Данило Антић, војник Гвозденог пука, сконча у Ашаху, а саборац му Велимир у Матхаузену. Када видите некога Андрејића, јер Никола остави живот у Браунау, или Анђелковића, јер редов Петар умре у Болдогасоњу, или када сретнете неког Трифуновића, јер војник Гвозденог пука Милутин Трифуновић испусти душу у логору 'Фридрих Хафен', можда га доживите другачије због заједничких предака. И када будете видели неког од Пандуревића, јер да не беше тог рода, не би ни било оних најпотреснијих сведочења у овој причи, али када будете видели Митића, Алексића, Аметовића, Антића, Трифуновића, Пандуревића, Анђелковића, биће вам и част. Тако нас је мало преостало, а толико их је много страдало и живело храбро да бисмо ми могли да маштамо о слободи, да нам и не преостаје ништа друго него да једни друге поштујемо, баш због тих предака. Па ми му и дођемо неки род, по страдању свакако, по мудрости то тек треба да постанемо.“ Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Милија Милетић.

Колега Милетићу, изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважена министарко, колеге посланици, грађани Србије, ја сам као и претходна два амандмана поднео трећи са акцентом на неразвијена подручја, на брдско-планинска подручја, на подручја у која треба много више улагати.

Иначе, историју сви знамо и говоримо, у историји имамо велики број наших људи који су дали своје животе за нашу земљу. Велики број тих људи долази из мог краја са југоистока Србије. То су велике војсковође, велики ратници. Да поменемо и Бој на Чегру, војводу Синђелића о коме су песме певане, да поменемо и спомен-костурницу у Сврљигу и велики број таквих споменика које морамо чувати и неговати, јер ћемо тако дати подршку и нашим будућим поколењима.

Нешто што је врло битно за све нас јесте да се сетимо и нечега што је било и 1999. године после бомбардовања, али и после 2000. године, откада имамо пуно споменика од фабрика које су упропашћене и где више нема радника. И то су неки споменици које не смемо заборавити, јер у те споменике морамо убацити раднике да тамо раде. За то су криви неки други људи који су дошли 2000. године.

Али, нешто што је за мене најбитније... Као председник УСС поднео сам још два амандмана после овог. Један од тих амандмана јесте и давање акцента на давање финансијске помоћи породицама које живе на селима са жељом, односно тим амандманом желим да дам подршку, и позивам колеге посланике да гласају за тај амандман зато што је врло битно да се људима који живе на селу, који стварају породице на селу, обезбеди од 20% до 50% више средстава у односу на ову финансијску помоћ која је предвиђена законом. Зашто? Да би ти људи остали да живе тамо, да би тамо жене остале да рађају јер где има деце, има и будућности.

Још једном се захваљујем свим колегама, са жељом да гласају за моје амандмане и да дамо подршку неразвијеним подручјима југоистока Србије и свим нашим селима и пољопривреди Србије. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По амандману народни посланик Зоран Живковић.

Изволите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Интересантна је идеја да се и пропалим предузећима подигну споменици. Наравно, то не треба да буде део овог закона. Овај закон, понављам и упозоравам колеге, бави се озбиљним стварима и нечим што се зове озбиљан део српске историје. А тачно је да је српска привреда уништена, али и по логици и по економији и по здравом разуму јасно је да је то уништено у 90-им годинама и да не постоји ниједно предузеће које је било успешно до 2000. године а да је после тога постало неуспешно.

Већ сам вам рекао за оне приватизације које су извршене у време док сам ја био део власти, а то значи од новембра 2000. године до марта 2004. године, да сам поносан. Сва та предузећа раде, није оспорена законитост њихових приватизација, а за то можете да проверите код Синише Малог који је у то време био шеф Сектора за тендерске приватизације у Агенцији за приватизацију Владе Србије. Тако да, ако хоћете детаље, ја то знам начелно, али све детаље о приватизацијама за период који сам вам рекао можете да видите код господина Синише Малог.

Потпуно је бесмислено и то би свако ко не улази у оне две категорије које сам рекао малопре могао да схвати да нико неће, макар најпрљавијим парама да је купио нешто, да уништи то што је купио ако је то добро. Значи, ако неки криминалац из Сврљига, рецимо неко Н.Н. лице...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Живковићу.

(Зоран Живковић: Имао сам времена.)

Не, немате.

(Зоран Живковић: Како немам? Имам још времена.)

Па немате.

(Зоран Живковић: Молим вас, имам још времена.)

Причали сте два или три пута, искористили сте време.

(Зоран Живковић: Како вас није срамота?)

Право на реплику, народни посланик Милија Милетић.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се.

Ево, ја ћу конкретно рећи, фирма „Крзно“, која је радила и у време рата, када је дошла власт те 2000. године, та фирма је приватизована, купила су је два посланика који су били у то време у ДОС-у. Узели су робу која је била у фирми и више је вредела та роба него сама та фирма. Затим фирма „Прогрес“, фирма „Електронска индустрија“, то су све фирме које су упропашћене у периоду 2000. до 2004. године. Према томе, то су сведоци који и сада постоје и људи знају ко је за то крив.

(Зоран Живковић: Реплика.)

Немате право, колега Живковићу.

Право на реплику, Миланка Јевтовић Вукојичић.

Изволите.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем.

За време власти досманлијског режима извршене су највеће пљачкашке приватизације. Према процени не нас из СНС, него једног америчког института, из земље Србије на основу пљачкашких приватизација изнето је 51,4 милијарди долара. Иза њих је остало 2.400 опустошених предузећа. Предузећа се нису продавала да би се наставила

делатност, већ да би на улицу били послати радници, а предузећа даље препродавана. Наравно, све кроз сиву економију и кроз углавном нелегалне токове новца.

О приватизацији причају они који су иза себе оставили 26% незапослених лица. О приватизацији причају они који су само Пореској управи на основу дуговања пореза и доприноса дуговали 600 милијарди динара, а било је наплативо сада само 7%. Неплаћањем доприноса и пореза они су на најгрубљи начин нарушили достојанство запослених радника, али и достојанство њихове деце, из разлога што ове породице, нажалост, због неплаћених доприноса и пореза, нису имале право ни на здравствену негу ни на здравствено лечење. Срамота је све ово што данас представници „жутог предузећа“ износе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Горан Пекарски.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Пекарски, изволите.

ГОРАН ПЕКАРСКИ: Хвала, председавајући.

Ево, у ушима ми још одзвањају нека цинична питања која су поставили поједини посланици једног дела опозиције, и то питања – у којим је то биткама српски војник учествовао или које је то битке српски војник добио а које је губио? Сетимо се неких од њих.

Сетимо се Маричке битке 1371. године, или Косовског боја 1389. године, или Куновичке битке 1444. године код Ниша, подно Суве планине, сетимо се да је српска војска ушла у Косовски вилајет и одмах после тога је ослободила и Битољски и Скадарски вилајет, територије Битољског и Скадарског вилајета. У новембру 1912. године српска војска је ослободила Драч, а повлачењем 1913. године створили су се услови за формирање самосталне албанске државе. У Првом светском рату српски војник је 1914. године бранио своју земљу, а 1918. године остали смо без 28% становништва.

На темељима страдања српског војника створене су Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца и Краљевина Југославија. Кад смо код Југославије, од свих Југословена у Другом светском рату највише су страдали Срби, и то не од руке окупатора, него од руке оних којима смо опростили оно што су нам радили у Првом светском рату. Исти ти су нам набили нож у леђа 1991. године, а југословенски војник је опет хтео да брани своју државу, јер су га одмах прогласили за српског окупатора.

Није проблем кад то чујемо од оних који су нас иселавали, који су нам палили куће. Боли кад то чујемо од неких од нас. Боли када ми сами негирамо сопствену историју и када су нам туђе агресије драже него сопствене жртве. Срећом, историја српског јунаштва не почиње од

подгоричке плакете господина Живковића нити од Цијиног курса који је похађала госпођа Јерков. И, ако не можемо да се сложимо око онога што ће бити, око будућности, хајде бар да сложимо око онога што је било, око прошлости. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, господине Арсићу.

Не чуди ме да се посланици СНС информишу на Википедији, где се налази информација да сам ја похађала некакав Цијин курс или не знам сад како тачно пише.

Не знам, господине Пекарски, разумете ли како Википедија функционише. То није никаква званична база података, нити онај на кога се односи има икакву контролу над оним што тамо пише.

Питајте неке од ваших колега, вероватно су они приликом писања доктората користили можда неке изворе са Википедије, макар оно што су самостално написали а што нису преписали.

Читаћу полако да бисте могли да разумете. Ваш амандман гласи – образовањем савета обезбеђује се свеукупни развој Републике Србије с посебним освртом на упошљавање капацитета, тако да следећи пут када вам буде пало на памет да неком држите предавања да ли су нам драге наше жртве, колико их ценимо и колико поштујемо, а ви се сетите да сте поднели амандман којим тражите да се постављањем ратних меморијала обезбеди упошљавање капацитета. Само то имајте на уму, па онда држите предавања некоме колико је патриота и колико цени људе који су за овај живот дали земљу и колико цене њихову жртву и колико цене оно што су урадили.

Упошљавање капацитета, господине Пекарски, то сте предложили да обезбеде ратни меморијали. То што ви чак ни о тим људима нисте у стању да говорите, а да на најбруталнији могући начин не вређате оне који не мисле исто као ви, то што колеге из СНС-а видим већ дижу Пословнике, што ће опет бити десетине рекламирања Пословника који служе као реплике, говори о СНС више него било који политички противник.

(Зоран Живковић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право, господине Живковићу.

(Зоран Живковић: Како она има, а ја немам?)

Па ви сте сами признали да сте добили плакету из Подгорице.

(Зоран Живковић: Тако је.)

Колегиница Јерков ништа није признала.

Народни посланик Крсто Јањушевић, повреда Пословника.

Изволите.

КРСТО ЈАЊУШЕВИЋ: Хвала, председавајући.

Члан 107. достојанство. Молим вас само зарад истине – коалициони партнер претходне говорнице тврди, тачније ради у правцу да ратни меморијали и те како имају везе са упошљавањем и са капацитетима и са свим...

Пазите, ми се не информишемо са Википедије. Ваш коалициони партнер на свим локалним изборима у Златиборском округу Милан Стаматовић је ставио спомен-обележје страдалницима из Другог светског рата под хипотеку. Посланици СНС се информишу са Републичког геодетског завода и тамо када укуцате 4624/1 парцелу, видећете да је врста терета хипотека – 2014. година, хипотека за кредит за, по налазу ревизора, сумњиву набавку гондоле, тако да из нашег угла то је за упошљавање капацитета, а из нашег угла, сваки овај амандман додатно има смисла, јер од вас нас заиста више ништа не може изненадити. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: У складу са чланом 112, одређујем паузу у трајању од пет минута.

(После паузе – 12.00)

ПРЕДСЕДНИК: Идемо даље.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Владимир Орлић. Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала вам.

Поштоване даме и господо, као што су посланици СНС истакли већ више пута у досадашњој расправи, да би држава Србија могла да обезбеди средства за своје велике и важне потребе, у које свакако спада и достојан однос према меморијалима, али и све друго што је заиста потреба ове државе, она мора да се развија, она мора да стиче.

Данас је то у Србији реалност. Између осталог, због тога ми сада расправљамо и о овом закону који предвиђа и ту врсту бриге.

Данас је Србија по мишљењу знамените ревизорске куће „Ернст и Јанг“ међу 15 најуспешнијих земаља у Европи када је реч о броју инвестиција. У свом званичном налазу та кућа је Србију позиционирала на листи топ 15 земаља по први пут од када се ова листа издаје. То довољно говори на тему какве су прилике у нашој земљи данас, и ако треба да се поредимо са неким прошлим временима, каква су била некада.

У односу на претходну годину Србија је инвестиције увећала за 157% и по овом основу посао је пронашло 20.000 људи. То је, наравно, процес који има своју динамику и који мора да се одржава.

У вези са тим процесом, пре само два дана, и у Панчеву је отворена нова инвестиција, односно започет је нови добар пројекат који ће

обезбедити посао за додатне стотине људи, посао вредан у стотинама милиона евра и посао који је лично отворио и који је својим присуством обележио председник државе Александар Вучић. Том приликом ми смо утврдили да ће по свим пројекцијама планирани раст у Републици Србији надмашити 3,5% и ми очекујемо да то може бити чак 4%.

То је, дакле, све оно што је реалност у нашој земљи данас, то је све оно што нам омогућава да се добрим стварима ми у Србији бавимо. Ми ћемо то свакако наставити да чинимо, а шта раде други, нека остане њихов проблем, и оне аветињски празне клупе „жутог предузећа“ с друге стране нек буду порука Драгану Ђиласу шта је он то купио. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднела народни посланик Драгана Баришић.

Изволите.

ДРАГАНА БАРИШИЋ: Захваљујем, уважена председнице.

Поштована министарко са сарадником, поштоване колегинице и колеге, и данас расправљамо о важном закону, закону који се, ево, доноси после 40 година, јер сви знамо да се ова област дефинисала прописима који су донети давне 1970. и неке године претходног века, тако да је заиста било потребно донети један нови закон који ће уредити ове прописе и, наравно, највећа новина јесте надлежност Министарства за неговање традиције ослободилачких ратова Србије и давање сагласности за подизање новог ратног меморијала.

Оно што желим да нагласим јесте то да град Крушевац, одакле долазимо, управо сутра открива један нови споменик, споменик кнегињи Милици, која је заборављена, ето, шест векова. Ниједна претходна власт, како у граду Крушевцу, тако и у Републици, није се сетила да подигне овај споменик. Биће откривен сутра у 11.15 часова на Тргу Деспота Стефана.

Ту иницијативу дао је господин Братислав Гашић, актуелни директор БИА, а иначе градоначелник града Крушевца у периоду од 2012. до 2014. године. И не само то. Није то јако битно, колико то да је успео да склопи договор са привредницима Расинског округа да се донаторским средствима подигне овај важан споменик.

Оно што је јако битно јесте то да ће се до 14. октобра ове године подићи још један споменик, споменик палим борцима из периода од 1990. до 1999. године на потезу спомен-парка „Слободиште“, такође из средстава донатора, што значи да смо показали да једна одговорна политика даје резултате јер грађани и привредници нам верују.

Зато ћемо у дану за гласање подржати ове законе.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, председнице.

Чини ми се да нам колегиница не објашњава на прави начин зашто би Народна скупштина у дану за гласање требало да усвоји њен амандман, који гласи – образовањем савета обезбеђује се свеукупни развој Републике Србије с посебним освртом на развој здравственог система.

Дакле, колегиница сматра да ратни меморијали треба да обезбеде функционисање здравственог система, и то је њено право, међутим, она нама овде не образлаже због чега ми то треба да урадимо.

Нама су овде малопре пребацивали да не знамо да поштујемо оно што је најсветије у нашој земљи, да не знамо да поштујемо људе који су дали животе за ову земљу. Поновићу, сваки пут када то устврдите, сетите се да сте поднели амандман да ратни меморијали треба да обезбеде функционисање здравственог система, па онда помислите на који начин ви поштујете жртве људи који су дали животе за ову земљу.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Драгана Баришић, реплика.

ДРАГАНА БАРИШИЋ: Захваљујем.

Када се говори о здравственом систему и о здрављу наших грађана, претходна говорница, заиста, мислим да не сме о томе ни реч да спомене, јер је њено „жуто предузеће“ уништило државу Србију, оставило грађане без посла, ставило катанце на све фабрике, тако да су пуне ординације, поготово психијатријске, јер су људи у депресији због тога што су их управо они оставили без посла.

Тако да мислим да је крајње безобразно са њене стране да говори о томе да ли треба да предлажемо амандмане који се тичу и односе било на здравље грађана Србије или на здравствени систем. Уништили су све, од здравственог система, привреде, фабрика, све, све што је могло да се уништи.

Према томе, било би боље да чешће седи у овој сали и да ради нешто у корист грађана, а не да дође с времена на време и каже коју реч. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Александра Јерков, реплика.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Мислим да ме колегиница не разуме па ћу поновити полако.

Ми разговарамо о закону о ратним меморијалима. На дневном реду је расправа у појединостима приликом које народни посланици треба да се јаве и да образложе у чему се састоји њихов амандман, због чега ће он допринети томе да закон буде квалитетнији и да убеди народне посланике да у дану за гласање, уколико то Влада већ није учинила, а министарка и сада може то да учини, усвоје њихов амандман.

Колегиница је поднела амандман којим сугерише да се законом о ратним меморијалима може унапредити функционисање здравственог система. Уместо тога, она држи лекције овде о патриотизму, о стању у здравству, говори нам из потпуно непознатог разлога да је Гашић иницирао отварање споменика који није ратни меморијал. Чак не могу ни ту никакву везу да нађем.

Сматрам да СНС не жели да се разговара о другим амандманима, да им уопште није циљ да унапреде овај закон. Мислим да је то грађанима јасно. Мислим да не желе да се разговара о амандманима које смо поднели на законе који се налазе на дневном реду иза овог закона, који додатно погоршавају положај онима којима је помоћ потребна, који додатно смањују издавања која се дају за труднице, који додатно смањују издавања која се дају за породице са децом, који додатно отежавају положај свих оних грађана које СНС и сваког дана све више и више понижава и који сваког дана живе све теже и теже. То је очигледно.

А свака реч коју изговорите о здравственим центрима, о ситуацији у којој причамо о ратним меморијалима, нека иде вама на част.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ја пажљиво чекам да исправим магистарски лапсус, ако је то уопште лапсус. Речено је пре два јављања – за овај живот дали су земљу. Дословце је тако рекла. Не знам да ли су све колеге чуле, али ја сам чуо. Мислим да је прорадила подсвест, зато што су они за свој леп живот опљачкали „Агробанку“, „Развојну банку“, тамо неки господин Елезовић је са унутрашње стране шалтера пљачкао банку и мислим да је прорадила савест и да је, у суштини, рекла истину. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем, поштована председнице.

О породиљама и трудницама говори представник остатака „жутог предузећа“ које је само у граду Београду за време вршења власти Драгана Ђиласа остало управо дужно породиљама и трудницама 390.000.000. Тај дуг доласком на власт и преузимањем власти Српска напредна странка је вратила породиљама и трудницама. И не само то. За оне најрањивије и најугроженије који долазе из социјално и материјално угрожених породица повећане су накнаде управо по основу рођења детета и то на 35.000 за породиље које долазе из таквих породица.

Наравно, представници „жутог предузећа“ апсолутно нису ни прочитали закон. Јесте закон о војним меморијалима, али је овде у питању и обнова и санација и изградња ратних војних меморијала и њихово очување. Да би уопште држава на одговоран начин могла да приступи и обнови и санацији и изградњи, буџет Републике Србије треба да буде све пунији. Буџет Републике Србије постаје пунији и путем запошљавања у области здравствене заштите, путем запошљавања лекара, што ова власт на одговоран начин и чини, јер су у претходних месец дана управо у здравствени систем ушли најбољи студенти медицинског факултета. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Поштовани народни посланици, сагласно члану 27. и 87. ст. 2. и 3. Пословника, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 часова.

На члан 3. амандман је поднела посланица Драгана Костић.

Изволите.

ДРАГАНА КОСТИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Уважена министарко, народни посланици, спомен-обележја борцима народноослободилачког рата и жртвама фашистичког терора на подручју сокобањског краја постављена су и откривена у некој од годишњица везано за историјске догађаје из рата.

Прва спомен-плоча постављена је испред амама 7. јула 1951. године, на месту где су била изложена тела народних хероја Алексе Маркишића и Рајка Вићентијевића. О њиховом јунаштву знају људи који су живели у сокобањском крају.

Друга спомен-плоча постављена је на Хотелу „Парк“ 14. августа 1951. године за подсећање да је у овом хотелу група бораца НОР-а разоружала окупаторску бугарску фашистичку дивизију.

Септембра 1944. године Сокобањски срез је постао слободна територија, те је 10. септембра исте године у селу Трговиште надомак Сокобање формирана 45. дивизија НОР-а. За подсећање на овај догађај 10. септембра 1951. године откривена је спомен-пирамида.

Прва спомен-плоча борцима НОР-а са именима и презименима откривена је 1951. године, а последње обележје постављено је 1988. године. После капитулације Краљевине Југославије 1941. године у јулу, започете су борбе против окупатора. У сокобањском крају формиран је Озренски партизански одред који је заједно са Сврљишким одредом деловао против окупатора. Сокобања је накратко била ослобођена октобра 1941. године. За сећање на те догађаје 1969. године на згради општине откривена је спомен-плоча.

И на крају, „бесмртно онај живи, коме се народ диви“. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднео народни посланик Верољуб Матић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Душица Стојковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Тијана Давидовац.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Мирко Крлић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Сандра Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Бобан Бирманчевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

БОБАН БИРМАНЧЕВИЋ: Поштована председавајућа, поштоване колеге посланици, поштовани министри, закон о ратним војним меморијалима је управо закон који омогућава Републици Србији и свима нама да се о ратним војним меморијалима старамо на начин достојан оних због којих су ти ратни војни меморијали и подигнути.

Оно што је значајно то је да сам амандманом који сам поднео пре свега хтео да усмерим на регионално повезивање и развој свих регионалних целина у Србији, јер управо је прилика за то конкретан ратни војни меморијал, односно Меморијални комплекс „Цер“, који је формиран и који ће у наредном периоду показати и на прави начин омогућити држави Србији да се одужи наших прецима пре свега у односу на Први светски рат, познату Церску битку и победу над фашистима, која је прва победа у Првом светском рату.

Оно што је битно то је да се иза ове владе зна који су резултати, а иза „жутог предузећа“ и онога што су они радили остали су комплекси, али не ратни војни меморијали, они нису обновљени, него супротно од тога. Проблем је што су иза њих остали растуруни и уништени хемијски комплекси, привредни комплекси, пољопривредни комплекси и војни комплекси. Оно што је њихов министар за врло кратко време урадио, већу штету је направио у опреми и наоружању, пре свега мислим на Шутановца, а то је да је више уништио него НАТО бомбардовање и сви проблеми које је то НАТО бомбардовање изазвало.

У дану да за гласање овај закон је закон који треба подржати, јер то је закон којим се подржава Србија, којим се подржавају грађани, а сви они

који га не подрже, нека својим грађанима објасне зашто им не верују и зашто не подржавају прошлост, а наравно ни будућност. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, председнице.

Једино ко нешто овде треба да објашњава грађанима јесу посланици Српске напредне странке који треба да објасне зашто су поднели ове недостојне амандмане на овај закон и зашто чак ни два минута не могу да потроше говорећи о људима који су погинули за ову земљу и који су омогућили да ми данас живимо у земљи у каквој живимо, него и та два минута која имају на располагању за амандмане које су поднели само због тога да се о другим амандманима на законе који су иза овога не би говорило, не могу да проведу говорећи о њиховој жртви, него раде оно што искључиво знају да раде, а то је да вређају, лажу, блате, обмањују и лажно оптужују.

Није проблем што то радите Демократској странци. Навикли смо да нас вређате и да нас блатите и све друго што радите. Проблем је што то сада радите људима који су много већи, много храбрији, много важнији и у сваком случају и у сваком смислу бољи од вас и од онога што ћете икада бити и што на овај начин вређате сећање на њих и вређате успомену на њих и врло сам уверена, вређате и чланове њихових породица.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Бобан Бирманчевић, реплика.

БОБАН БИРМАНЧЕВИЋ: Поштована председавајућа, у име истине и у име грађана, оно што је колегиница преко пута сада причала управо говори о односу њих према истини, а истина је само једна – остаци тог „жутог предузећа“ које је сада у стечају и које не знају како да ликвидирају јер Ђилас покушава да га некако оживи, да га откупи, вероватно је успео.

Није Ђилас тема овог данашњег заседања, него је тема управо истина о томе колико ко мисли добро Републици Србији и на данашњи дан неки од остатака „жутог предузећа“, Душан Петровић, Небојша Зеленовић преговарају у Пећи са остацима и непризнатом државом Косово са једне стране, а са друге стране не желе да подрже изградњу Меморијалног комплекса „Цер“ јер сматрају да то није у њиховом интересу, а није у њиховом интересу јер Душан Петровић не може да се угради и не може да узме проценат од изградње тог меморијалног комплекса.

Једина градска управа у Мачванском округу која није прихватила и која није подржала изградњу меморијалног комплекса је градска управа у

Шапцу, а у тој градској управи, нажалост, још увек седе и још увек су остаци „жутог предузећа“ и оно што су они радили је истина коју знају грађани. Ко је и шта радио врло добро знају грађани Србије и на основу тога и доносе одлуке када излазе на изборе.

Мој амандман је директно упућен на регионални развој управо Мачванског округа, а показате време колико смо били у праву када нормална власт буде у Шапцу. Прво што ћемо урадити, подржаћемо изградњу меморијалног комплекса „Цер“. Нека у име истине изађе Душан Петровић и нека каже зашто није подржао изградњу меморијалног комплекса „Цер“, нека каже својим грађанима из Шапца а и Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Владимир Орлић по Пословнику.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: У вези са чланом 107, госпођо председнице. Унапред вам кажем да не тражим да се изјаснимо, само желим да скренем пажњу да питање достојанства, наравно, увек буде у снажној вези са потребом да се ми у овој народној скупштини држимо истине, а у вези са оним што је изречено малопре, да СНС ружи успомену на људе који су се борили за ову земљу.

Једна теза је због излагања. Морам да подсетим, амандмане су народни посланици СНС износили пристојно, износили са пуно пијетета и уважавања и када смо почели ову расправу у појединостима, подсећам вас, то је било пре само дан, и господин Филиповић и господин Ристичевић и друге наше колеге народни посланици говорили су искључиво о теми и о томе зашто је важно да ми уважавамо оне који су се за ову земљу борили. Они који су иницирали да овде буде неке међустраничке расправе управо су ови који сада кажу да им ту нешто смета. Дакле, да подсетим, ушли су и вербално напали СНС, наше народне посланике. Ако желе да ниво дијалога овде буде бољи због теме или било чега другог, морају да воде рачуна о томе шта сами раде.

Ако је реч о изјавама које се тичу сећања и успомена, ако случајно мисле на изјаве попут – сви страдали у овој земљи су били припадници тиранског режима, морам да их исправим. Нико од нас то није рекао. То су говорили њихови дојучерашњи прваци, министри, потпредседници странке. Ако мисле на то да су преживели војници и полицајци људи које треба одстранити зато што су изобличени косовским искуствима, то нико од нас није рекао. Ако је то спорно у смислу сећања, то је рекао Драган Шутановац. Ако мисле на сећање на људе који су се за земљу борили, које се омаловажава тиме што се данас каже да су ти људи масакрирали децу и тиме изазивали невоље, нико од нас то никада није рекао. То су говорили чланови...

(Председник: Време.)

То су говорили, председнице, чланови њихових политичких савета, изборних штабова итд.

Дакле, ако ћемо да водимо рачуна о нивоу, никакав проблем није, али обично да почне онај који на то указује.

ПРЕДСЕДНИК: Александра Јерков по Пословнику.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, председнице.

Наравно, члан 103. Па само да вас питам – јесте ли ви били под утиском да је колега Орлић вама указао на неку повреду у поступању или непоштовање процедуре или вам се пак чини да је можда злоупотребио право из Пословника и да сте можда и дужни да у складу са тим поступите и не знам да ли је његовој посланичкој групи остало времена које можете одузети, али свакако је јасно да треба макар да га упозорите на то да је искористио право које као народни посланик има и заправо реплицирао када на реплику није имао право? Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Позвао се на члан 107.

На члан 3. амандман је поднео посланик Александар Мартиновић.

(Александра Јерков: Нисте ме питали да ли желим да се Скупштина изјасни.)

Да, рекли сте да желите.

(Александра Јерков: Не, нисам рекла. Треба да ме питате.)

Добро, онда нећемо се изјашњавати.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици...

(Александра Јерков: Ја желим да се Скупштина изјасни.)

ПРЕДСЕДНИК: Искључен вам је микрофон.

Нека уђе у записник да посланица Јерков жели да се изјаснимо о повреди Пословника.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, сматрам да се подизањем и обновом ратних меморијала јачају безбедносне структуре Републике Србије. Тиме се подиже патриотска свест и гаје успомена и сећање код припадника наших безбедносних структура. Ту пре свега мислим на припаднике Војске Србије, на све оне који су у прошлим вековима дали своје животе за одбрану отаџбине и одбрану српског народа.

Они који не разумеју амандмане СНС, не разумеју их зато што су наше политике дијаметрално супротне. Сада смо, малочас, могли да чујемо како се једна народна посланица подсмева амандману у коме се помиње упошљавање капацитета. Па то је данас највећи патриотизам. Данас је највећи патриотизам отворити фабрику, запослити људе. Данас је највећи патриотизам омогућити да људи примају плате. Данас је највећи

патриотизам подржати закон који ће омогућити породицама да имају више деце, да сузбијемо „белу кугу“, а највећа издаја земље је била затварати фабрике, истеривати људе на улицу, остављати људе без хлеба, остављати их без било какве перспективе да од своје плате могу да издржавају себе и чланове својих породица и због тога мене уопште не чуди што посланици Драгана Ђиласа не разумеју амандмане Српске напредне странке. Зато што они не разумеју нашу политику. Наша политика је политика патриотизма, а данас се патриотизам показује тако што у Суботици, Краљеву, Нишу, у сваком граду и свакој општини у Србији отворите нову фабрику, отворите неко ново радно место, запослите неког родитеља и тако му омогућите да издржава и себе и своју породицу и донесете и изгласате закон у Народној скупштини који ће да стимулише те запослене родитеље да имају што више деце.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 3. амандман је поднела Станислава Јаношевић.

Изволите.

СТАНИСЛАВА ЈАНОШЕВИЋ: Хвала, председнице Скупштине Републике Србије.

Споменици који су посвећени НОБ-у у Другом светском рату налазе се на неколико локација у граду Зрењанину. Они су подигнути у Карађорђевој парку у самом центру града, у спомен-парку у насељу Баглаш, као и на Житном тргу. Ови споменици посвећени су погубљеним родољубима из 1941. године, борцима Црвене армије, као и погинулим за ослобођење града октобра 1944. године. Широм града се налазе спомен-бисте, као и спомен-плоче посвећене личностима. Неки од њих су они по којима се град зове Зрењанин, народном хероју Жарку Зрењанину, као и краљу Петру I Карађорђевићу.

Не смемо заборавити све те жртве и дате животе за нашу слободу, нашу безбедност, и они су нас задужили. Ми имамо моралну обавезу да омогућујемо развој наше државе Републике Србије, као и очување мира и стабилности. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднела Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Данас је Србија захваљујући њеном председнику Александру Вучићу и СНС и њеним коалиционим партнерима економски оздрављена држава, држава у којој се ради и гради.

Предлог закона о ратним меморијалима свакако да треба да има за циљ поштовање према свима онима који су пали за слободу и нама оставили државу у којој ми данас можемо слободно да живимо.

Али морам истаћи још нешто. Сем палих бораца из ратова излазе и ратни војни инвалиди, а остају и породице оних који су погинули. Морам да истакнем да ова влада као одговорна влада и надлежно министарство из свог буџета финансирају основна права бораца, ратних војних инвалида као и породица палих бораца управо кроз давања, а та основна давања су месечна новчана давања која се дају за борце, ратне војне инвалиде и њихове породице. Затим, то је право на додатак за туђу негу и помоћ, као и право на увећани додатак за туђу негу и помоћ, као и право на породични додатак. Јака и економски снажна Србија то може. Морам да истакнем још нешто – 14. јуна председник Републике господин Александар Вучић, са дужном пажњом и са дужним поштовањем према онима који су учествовали у ратовима, примио је Удружење ратних војних инвалида како би саслушао њихове проблеме и како би заједно са њима отпочео решавање свега онога што њих мучи.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Уважена министарко, даме и господо народни посланици, уважени грађани, расправљамо неколико дана о важном закону. Расправљамо о томе на који начин и како треба да се сећамо наших предака, оних који су се борили за ово што ми данас имамо, за слободу, за нашу државу.

Нажалост, ни ова расправа није изоставила у себи то да неки нападну СНС само да би добили одређени простор у медијима, да нападну своју државу, да нападну Владу, да нападну своју прошлост, да нападну славну прошлост Србије, да нападну своје претке и све ради голог политичког интереса.

Ми смо то видели, грађани су то видели, грађани ће то знати у будућности да оцене, а ми ћемо наставити да негујемо нашу слободарску традицију, наставићемо да поштујемо наше претке, да поштујемо своју историју, наставићемо да радимо за грађане Србије, вредно, свакога дана, да устајемо рано, да лежемо касно, а не као они који су нас критиковали да дођемо касно у Скупштину када се сетимо да проговоримо реч, две да кажемо неку ружну реч, да одемо онда после на вињак, као што је отишао један од наших претходника. Наставићемо да поштујемо цара Лазара, али као историјски лик а не само као амбалажу на флаши вина.

Наставићемо да посећујемо гробове својих предака, али ћемо пре свега наставити да отварамо фабрике, наставити да обнављамо породилишта, наставити да подстичемо наше породице да имају све више

деце, јер само је у рађању и у обележавању и слављењу прошлости, али кажем, пре свега у рађању, будућност ове земље.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Живан Ђуришић. Изволите.

ЖИВАН ЂУРИШИЋ: Поштована председнице, поштована министарко са сарадником, поштовани народни посланици, амандман сам поднео на члан 3. Предлога закона о ратним меморијалима. Чланом 3. до 5. Предлога овог закона прописано је образовање, надлежност и састав савета за неговање традиција ослободилачких ратова Србије.

На територији Велике Плане налазе се два веома важна споменичка комплекса, директно везана за Карађорђа. Први је Радовањски лук, спомен-комплекс који се налази у истоветној шуми у атару села Радовање. Обухвата обележено место убиства и првобитан Карађорђево гроб, цркву посвећену Светом архангелу Гаврилу, познатом под именом Црква Захвалница, летњу позорницу и улаз у капију. Радовањски лук има статус непокретног културног добра као знаменито место од изузетног значаја.

Други је Манастир Покајница, настао код Цркве брвнаре у Адибеговцу, данас Старо Село. Цркву преноса моштију Светог Николе 1818. године подигао је Вујица Вулићевић, кнез Смедеревске нахије, војсковођа и народни старешина. О томе сведочи запис на икони Светог Ђорђа, као и година урезана на талпу лево од улаза у цркву. Њен настанак у близини места на коме је Вулићевић учествовао у убиству свог кума Карађорђа тумачен је као покајање, по чему је храм добио народно име Покајница. Као мирска црква служила је до 1954. године, када је претворена у манастир који је седамдесетих година 20. века проглашен за непокретно културно добро од изузетног значаја. Локална самоуправа се уредно стара у одржавању овог комплекса, а између осталог прошле године у оквиру обележавања 200 година од убиства Карађорђа реновирала је и изградила асфалтни приступни пут, а изведени су радови и на уређењу и реновирању летње позорнице.

У дану за гласање гласаћу за овај предлог закона.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 3. амандман је поднела Љубица Мрдаковић Тодоровић.

ЉУБИЦА МРДАКОВИЋ ТОДОРОВИЋ: Хвала, председнице.

Закон о ратним меморијалима ће регулисати питања која се тичу заштите, редовног и инвестиционог одржавања, финансирања одржавања и уређења ратних меморијала, успостављања и вођења евиденције, уклањања и изградње или постављања нових ратних меморијала.

Законом ће се недвосмислено дефинисати надлежности свих државних органа који се баве ратним меморијалима, установа, привредних

субјеката, физичких лица, ко шта ради, како ради и на који начин, са јасно дефинисаном процедуром, тако да ће бити превазиђена застарела решења.

Желим да кажем да је наша историја јако богата и бурна и да је константна борба за слободом и независношћу оставила у Србији али и у читавом свету вредна културна знамења и историјске споменике. Имамо обавезу да достојно бринемо о ратним меморијалима свуда где се они налазе, јер тиме Србија показује поштовање према својој прошлости, према свима онима који су невини изгубили животе у ратним сукобима. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднела Тања Томашевић Дамњановић.

ТАЊА ТОМАШЕВИЋ ДАМЊАНОВИЋ: Хвала, поштована председнице.

Поштована министарко са сарадником, колеге и колегинице народни посланици, досадашња пракса је указала на потребу да се донесе нови закон којим би се пре свега недвосмислено дефинисале надлежности, превазиђена застарела решења заменила новим, ускладила терминологија и ова област уредила у складу са установљеним начелима модерног грађанског друштва уз поштовање људских права.

Разлози за доношење закона о ратним меморијалима по хитном поступку јесу потреба да се што брже уреде питања која закон регулише ради ефикаснијег деловања државне управе у поступку заштите редовног инвестиционог одржавања, финансирања и одржавања и уређења ратних меморијала, успостављања и вођења евиденције, уклањања или израде или постављања нових ратних меморијала.

Да би се постигло све оно што се законом предвиђа, чланом 3. прописано је образовање савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије ради давања мишљења поводом предлога за уређење ратног меморијала и уклањања ратног меморијала. Савет ће именовати министар надлежан за послове неговања традиције ослободилачких ратова Србије, на период од четири године. Неговањем традиције ослободилачких ратова и чувањем ратних меморијала Србије чувају се од заборава светли догађаји из историје српског народа и младе генерације упознају са вековном борбом својих предака за слободу, са њиховим страдањем, јунаштвом и бескрајном оданошћу отаџбини. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднео Милан Кнежевић.

МИЛАН КНЕЖЕВИЋ: Поштована председнице, уважена министарко са сарадником, колегинице и колеге народни посланици, поднео сам амандман на члан 3.

Као што сам код амандмана на члан 1. прекјуче рекао, историја је учитељица живота. Зашто ово кажем? Посланица из опозиционог табора

је изнела коментар на наше амандмане. Ако рачунамо време са данашњим даном, да су били ту присутни, видели би да је то било 20 сати часова историје са уважавањем, поштовањем, пијететом према свим нашим страдањима, жртвама и цивилним и ратним, које су се, нажалост, догодиле у нашој историји због једне велике слободарске жеље која је карактеристика нашег народа. То могу да провере у белешкама. Са уважавањем којим смо ми у својим дискусијама обрађали, а и грађани који гледају пренос имали су прилике сами да се увере, а о њиховом уважавању говоре ове празне клупе, данас само два, јуче по два-три. Дођу и кажу пар увредљивих ствари на рачун свог народа и изађу.

Питам се и како они пред онима који су гласали могу да оправдају своја политичка, било каква опредељења, кад не испуњавају ни своју основну посланичку дужност. Да су седели овде и да су ћутали, то би било уважавање и пијетет према овом закону и према свим тим историјским тренуцима који су се догодили у нашој историји, тако да, празне приче, али грађани све виде, тако и пролазе на изборима. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднео посланик Игор Бечић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела Снежана Петровић.

Изволите.

СНЕЖАНА ПЕТРОВИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважена министарко, поштоване колеге народни посланици, у Златиборском округу, у крају слободарског народа из кога ја долазим, у свакој од десет општина и граду Ужицу налазе се ратни меморијали који сведоче о храброј борби наших предака за данашњу слободу у којој живимо и старамо се о будућности наше деце. Велики меморијални комплекс „Кадињача“ на брду Кадињача код Ужица, подигнут у помен изгинулом Радничком батаљону 1941. године, Меморијални комплекс „Бошко Буха“ у селу Јабука код Пријепоља, подигнут у помен свим пионирима и омладинцима погинулим у народноослободилачком рату, спомен-обележје и спомен-парк палим борцима ослободилачких ратова од 1912. до 1914. године и од 1941. до 1945. године у Косјерићу, спомен-куће народних хероја Стевана Чоловића, Милорада Бонцулића, Владимира Радовановића, Миодрага Миловановића, Јездимира Ловића, Милоша Дивца, Момира Пуцаревића и Крстине Лековић и многих других, свака у некој од општина округа, као и спомен-чесме палим борцима у многим местима несумњиви су сведоци страдања и борбе народа овог краја.

Сви ратни меморијали који су споменути у говорима, као и они који нису, завређују подједнаку пажњу да их поколења спомињу с поштовањем у циљу неговања традиције ослободилачких ратова српског народа. Зато

сврха и циљ предложеног закона да се сви ратни меморијали евидентирају на једном месту и да се о њима подједнако брине и стара, сигурно заслужују подршку и у дану за гласање посланици Српске народне партије подржаће сет предложених закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 3. амандман је поднео Драган Савкић.

ДРАГАН САВКИЋ: Хвала, председавајућа.

Поштована министарко са сарадником, поштоване колеге народни посланици, поднео сам амандман, у члану 3. Предлога закона додаје се став 2, који гласи – образовањем савета обезбеђује се свеукупни развој Републике Србије с посебним освртом на ефикасност правосудних институција.

Предлог закона предвиђа образовање савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије у циљу давања мишљења за уређење и уклањање ратних меморијала. Савет треба да има седам чланова, а стручну и административно-техничку подршку савету пружа надлежно министарство. Битно је нагласити да Република Србија није имала досада прописе који регулишу надлежност и поступак за доношење одлука о подизању нових ратних меморијала.

Одлуку о подизању нових меморијала доноси министар након што прибави мишљење савета. Предлог за подизање нових меморијала мора да буде веродостојан, односно да одговара стварним и историјским чињеницама, не сме да вређа опште и државне интересе, јавни морал, национална и верска осећања. Између осталог, недозвољено је подићи меморијал лицу које је подржавало или заступало фашистичке, нацистичке, шовинистичке, сепаратистичке идеје и идеологије, или је било сарадник окупатора, агресора и њихових савезника.

Имајући то у виду, Предлог закона о ратним меморијалима гарантује уједначену примену и значајно доприноси поштовању људских и мањинских права, као и националних и верских осећања. На овај начин негујемо традицију за наредне генерације, поштујемо људска и мањинска права, тако да се дефинише надлежност и јача одговорност. Тиме се утиче на свеукупни развој Републике Србије и ефикасност институција, те сматрам да мора бити изричито наглашено у члану 3. Предлога закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време, захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео Милосав Милојевић.

МИЛОСАВ МИЛОЈЕВИЋ: Хвала.

Уважена председнице Народне скупштине, цењена министарко, даме и господо посланици, предлажем да се образовањем савета обезбеђује свеукупни развој Републике Србије с посебним освртом на унапређење приватног сектора. Овим амандманом додатно се дефинишу

задаци и циљеви савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије.

Задатак савета је да даје мишљења поводом предлога за уређење ратног меморијала и уклањање ратног меморијала. Сам савет би требало да буде формиран из редова стручњака из разних организација и области историје и државне управе. То су људи који су компетентни да својим мишљењем помогну држави и њеним органима да очувају споменике, сећање на пале жртве које чине ратни меморијал.

Сви знамо колико је ова власт на челу са председником Александром Вучићем урадила и колико напора улаже у подстицај инвестицијама, повећање запослености и унапређење стандарда живота наших грађана. Због тога морамо настојати сви заједно да се овај тренд настави.

Србија је данас лидер у региону у области привредног раста. Општина Аранђеловац је само један од примера локалне самоуправе која је под влашћу СНС расла, напредовала и развијала се. Поред бројних области живота сматрам да је много учињено и у развоју теме о којој данас говоримо. На местима попут спомен-костурнице у Аранђеловцу или Марићевића јаруге у Месној заједници Орашац, прослављамо дане ослобођења у Првом и Другом светском рату, обележавамо сећање на Колубарску битку и подизање Првог српског устанка.

Жеља нам је да из године у годину повећавамо број посетилаца ових локалитета, да понуду нашег краја оплеменимо сећањем на жртве и учинимо да ови меморијали буду лепши. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман је поднела Александра Мајкић.

АЛЕКСАНДРА МАЈКИЋ: Захваљујем, председнице.

Даме и господо народни посланици, Предлог закона о ратним меморијалима који је испред нас односи се на ратне меморијале како у Србији тако и у иностранству. Прошле године приликом усвајања Споразума о заштити ратних гробова и војних меморијала са Чешком чули смо да у иностранству постоји познатих 676 ратних меморијала у 40 различитих држава. Међутим, Република Србија је досад потписала споразум о уређењу ових области само са Чешком, Словачком и Русијом. Надам се да ће се пракса потписивања ових споразума наставити.

Један од тих ратних меморијала који се налази у иностранству је и ратни меморијал код норвешког града Нарвика, где је педесетак Кикинђана интернирано у току Другог светског рата да раде у логорима, да граде пут и бункере у Норвешкој. Из тадашње Југославије око 4.500 људи је интернирано у те логоре. Била су 32 логора у Норвешкој и може

се рећи да је смртност била око 70%. Неки пореде је да је та смртност била већа него што је била у Аушвицу.

Без обзира на неку ружну прошлост, што се може рећи за тај период Другог светског рата, оно што је лепо произашло из тога је да су грађани тадашње Југославије успоставили добре односе са цивилним становништвом у Норвешкој, тако да су данас град Кикинда и град Нарвик градови побратими и постоји Удружење српско-норвешког пријатељства које нас спаја са њима како пословним тако и пријатељским везама. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 3. амандман је поднео Миодраг Линта.

МИОДРАГ ЛИНТА: Поштована госпођо председнице, поштована госпођо министарко, даме и господо народни посланици, ја бих желео још једном да похвалим доношење закона о ратним меморијалима, чији циљ јесте систематско уређење, постављање и уклањање ратних меморијала.

Оно што је за мене једно од суштинских питања везано за овај закон јесте да ли ће овим законом бити могуће да се изврши попис свих стратишта и да се помогне изградњи, санацији спомен-обележја на подручју данашње Босне и Херцеговине и Хрватске, дакле на подручју где је четири године у Другом светском рату деловала злогласна Независна Држава Хрватска.

Ево, даћу неколико примера. Имамо злогласно стратиште српског народа на Гаравицама код Бихаћа, где је за три месеца 1941. године поклано око 12.000 Срба и око 2.500 Јевреја и Рома. Затим стратиште Шушњар код Санског Моста, где је у лето 1941. године такође поклано преко 5.500 Срба и око 50 Јевреја.

Моје питање госпођи министарки јесте – да ли ће држава Србија да се на једнак начин односи према овом подручју, дакле, подручју БиХ, Хрватске, подручју, понављам, злогласне НДХ?

Зашто то питам? У члану 3. стоји формулација – образује се савет за неговање традиција ослободилачких ратова Србије. Моје је мишљење да би ову формулацију требало проширити и да овде стоји – савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије и српског народа.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 3. амандман је поднео посланик Звонимир Ђокић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ЗВОНИМИР ЂОКИЋ: Захваљујем.

Највећа вредност Предлога закона о ратним меморијалима је што он јасно приказује однос садашње власти према онима који су некада у борби, у ратовима за слободу отаџбине дали оно највредније што су имали, у ствари дали су све што су имали, дали су свој живот. Живот само једног

палог борца, једног ратника, ослободиоца, родољуба, патриоте вреднији је од било ког најскупљег споменика, вреднији је и од свих материјалних или финансијских трошкова, од свег утрошеног времена и труда који улажемо и који ћемо улагати за исказивање свог пијетета и поштовања према њима, према њиховом лику и делу, према жртви коју су дали за нас, за нашу слободу и за наш живот.

Зато и чуди понекад и понегде што нису баш сви били свесни те њихове величине, те њихове жртве и што се понекад и понегде, у годинама иза нас, жртва и пребрзо заборављала.

Ми данас у овој народној скупштини доносимо закон којим ћемо регулисати ову област на целовит начин са циљем ефикаснијег одржавања, уређења и заштите ратних меморијала. Тиме ћемо показати и свој одговорнији однос према ратним меморијалима, али и своје дужно поштовање према свима који су бранили своју земљу, борили се и у тој борби дали своје животе. Нека нас ти ратни меморијали заувек подсећају на жртве, на животе које су други дали за нас и за нашу слободу. Према онима који су им те животе одузели односићемо се онако како су сами заслужили. Опростићемо ако будемо могли, а заборавити само ако нас не буде било. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): На члан 3. амандман је поднео народни посланик Драган Вељковић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Вељковићу, изволите.

ДРАГАН ВЕЉКОВИЋ: Хвала, председавајући.

Даме и господо народни посланици, као народ који је често ратовао не треба нас изненадити чињеница да се око 6.000 српских војничких гробаља налази у око 50 држава широм света, од Аустрије, где их има највише – 83, па преко Италије, Мађарске, Немачке, Македоније, Хрватске, Француске, Албаније, Туниса, Алжира, све до Океаније и Канаде.

Српска гробља прилично добро одржавају наши савезници из Првог светског рата, поготово у Француској, Грчкој, али и у Аустрији. Међутим, многи српски меморијали су у неким страним земљама намерно заборављани и уништавани. Главни разлог неодржавања, скрнављења или чак уништавања у неким земљама јесте политика брисања српског националног идентитета са њихових територија. Највише српских трагова уништено је у Македонији, Албанији и Хрватској.

Ради илустрације оваквог фактичког стања истичем извештај САНУ, у коме се наводи да је у Валони спомен-костурница за 302 српска војника и два генерала из Првог светског рата разорена и прекривена људским изметом. Такође, трагова српских војних костурница у Скадру,

Љешу, Каваји нема, иако се зна да су ту постојала гробља сахрањених бораца из балканских и Првог светског рата.

Све су то разлози да наша држава предузме озбиљне кораке како би се српска гробља и војни меморијали отели од уништења и заборава. После много година немара и запуштености Влада Републике Србије кренула је да заштити од даљег урушавања српска гробља и војне меморијале у свету. То чини путем билатералних споразума, где Србија преузима на себе обавезу да брине о меморијалима тих земаља у Србији, а оне о српским меморијалима на сопственој територији. Тамо где није могуће успоставити такав узајаман однос, о српским гробљима бринуће се посредством дипломатско-конзуларних представништава, чија је законска обавеза да Министарству достављају извештаје о стању ратних меморијала до 30. септембра текуће календарске године.

У циљу стварања таквог правног оквира иде и предложени закон који уређује питање заштите српских ратних меморијала у земљи и иностранству, а у циљу реализације...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Радмило Костић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ана Караџић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Јован Палалић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Палалићу, изволите.

ЈОВАН ПАЛАЛИЋ: Хвала, господине потпредседниче.

Важно је поновити још једном у току ове расправе да се у односу на неко претходно време последњих година заиста десио значајан преокрет када је у питању однос државе према нашој прошлости, према херојским делима, према свему ономе што је доприносило борби за слободу и слободарским традицијама Србије.

Управо ова расправа претходних неколико дана показала је сву ту разлику какво схватање Срби и српски народ треба да имају према својој историји и својим прецима. Претходно време обележио је самозаборав, самооптуживање и свесна подела у српском народу на оне Србе који су у Србији и на остале који су ван Србије.

Треба истаћи да сваки заборав прошлости доприноси томе да немамо сопствену будућност. Заборав доприноси резигнацији, заборав доприноси дефетизму и заборав доприноси томе да губимо одговорност према отаџбини. Али најважнији допринос који се десио претходних година јесте развијање свести о целовитости српског народа. Развијање свести да је сваки Србин који је пао за слободу било да се налази у Србији,

да се налази у Републици Српској, да се налази у Републици Српској Крајини, у Црној Гори, у Македонији српски јунак и да је за сваког Србина где год живео, најмлађи херој Републике Српске Споменко Гостовић, српски јунак. Да је Мојковац заједничка херојска битка славе и страдања читавог српског народа. Да је обележавање „Олује“ од стране Републике Србије и Републике Српске пример како и на који начин доживљавамо целовитост српске нације и како никада нећемо дозволити да се наши хероји, где год пали за српску слободу, забораве. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Огњен Пантовић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Пантовићу, изволите.

ОГЊЕН ПАНТОВИЋ: Хвала вам.

Даме и господо народни посланици, имали смо прилику у овим данима расправе о овом закону да се присетимо наших славних војвода, војника, победа које су заувек нашу земљу уписале у најбитније странице светске историје. Оно што је потребно нагласити јесте да се у свим тим биткама српски народ увек налазио на правој страни, на страни истине и правде и данас, за разлику од многих држава а и неких у окружењу, можемо са поносом да се сећамо тих времена.

Српски народ никада није водио освајачке ратове. Увек је водио ослободилачке или одбрамбене. Данас када расправљамо о овом закону, који ће сигурно помоћи да се никада не заборави наша историја, желим да се присетимо још једног догађаја који заузима посебно место у опстанку српског народа. У ово време тачно пре 26 година српски народ је ослободио коридор, тада назван „коридор живота“, и када сам у претходном говору поменуо да међународна заједница често није имала разумевања за наш народ, и тада је повод за овакву акцију била одлука да се не дозволи допремање кисеоника из Београда за породилиште у Бањалуци, а последице такве одлуке сви добро знамо да су биле трагичне.

Ова маестрална победа српског народа, у којој је погинуло 413 војника, спојила је источни и западни део Републике Српске и учврстила њен опстанак. Србија и Република Српска данас са поносом обележавају ове догађаје и не дозвољавају да се заборави историја како би генерације које долазе училе из ње, а овај закон је најбоље решење да се њено очување додатно ојача. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Милимир Вујадиновић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Вујадиновићу, изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Члан 3. овог законског предлога подразумева образовање савета за неговање традиције ослободилачких ратова, али посао савета је и давање мишљења и предлога за уређење ратних меморијала.

Године 1994. у Суботици је, прилозима грађана, подигнут ратни меморијал илити споменик који носи назив „Њиховој верности“. На њему су уписана имена свих оних Суботичана који су, извршавајући дужност према држави, погинули у тим ратовима деведесетих година, без обзира, наравно, на веру и нацију.

Међутим, оно што се десило након тога не служи на част ни Суботици ни Србији. Меморијал више од деценију и по није одржаван и запао је у стање на које не можемо ми Суботичани бити поносни.

Подсетићу да је чак и тих деведесетих година суботичка власт била поносна на то што је владајућа коалиција у том граду предвођена странкама ДОС-а, њихова владавина се наставила и 2000. године, наравно, и трајала је, па, све донедавно. Међутим, стање тог споменика одсликава вероватно симболички њихов однос према тим људима који су дали животе, али и њихов однос уопште према друштву.

Из владе Александра Вучића потекла је иницијатива 2016. године за обнову тог споменика. Споменик је рестауриран и 2017. године завршени су радови на његовој обнови и 2017. градоначелник Лабан и тадашњи министар Вулин су после много, много времена били први који су положили венце на том споменику и то, с друге стране, говори о новом односу према тим људима и према догађајима из деведесетих година.

Надам се да ће овај савет допринети наставку једног таквог односа уз, наравно, наду да нећемо имати прилику никад више да учествујемо у ратовима и да што мање дижемо те ратне меморијале. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Михајло Јокић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Горан Ковачевић.

Реч има народни посланик Горан Ковачевић.

Изволите.

ГОРАН КОВАЧЕВИЋ: Даме и господо, поштовани министре, у члану 3. закона о ратним меморијалима говоримо о формирању савета који ће се бавити неговањем традиције ослободилачких ратова Србије.

Није никако спорно и јасно је да ће ова институција функционисати тако да ће бити кровна институција за вођење рачуна о ратним меморијалима али је такође неспорна и чињеница је да српски народ има дубоку традицију, културу и поштовање према ратним војним меморијалима.

Наравно да ће у наредном временском периоду како појединцима тако и институцијама на локалном и републичком нивоу, невладином сектору, бити много лакше да воде рачуна и у институционалном смислу и у физичком смислу о одржавању тих меморијала, ако имамо на уму чињеницу да је Република Србија данас економски прилично јака и уређена држава.

Ако имате раст БДП-а који је у првим месецима 2018. године на нивоу 4,6% и да је то други, практично, раст у Европи, онда то говори да о нашим прецима, а свака од наших породица, практично, има некога у том меморијалу и тим меморијалима, може активније и ефикасније да се води рачуна о својој традицији.

Када говоримо о расту БДП-а, онда, у ствари, говоримо о три ствари у теоретском смислу. Говоримо о развоју индустрије, о индустријализацији, куповини нових машина, говоримо о повећању броја запослености и те две комбинације наравно да дају трећу комбинацију, а то је ниво продуктивности.

Ако погледате ниво страних инвестиција у Србију у 2017. години, који износи 2,6 милијарди, са претпоставком да ће стране инвестиције у Србији износити 2,7 милијарди у 2018. години, то је свакако највећи раст страних инвестиција и највећи ниво страних инвестиција на Балкану у овом тренутку. То, као и друге претпоставке економског развоја, доприносе да поштовање и чување наше традиције буду само још јаче и упечатљивије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Бранко Поповић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ана Чарапић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Ана Чарапић.

Изволите.

АНА ЧАРАПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, амандман сам поднела на члан 3. Предлога закона о ратним меморијалима са циљем да укажем колико је значајно неговање традиције, али и деловање државне управе у поступку заштите, чувања и рестаурације постојећих али и изградње нових ратних меморијала на свеукупни развој Републике Србије.

Законом се предвиђа централна евиденција о погинулим лицима, а то свакако има огроман значај за научноистраживачки рад, а сви знамо да научноистраживачки рад има и те како битну улогу у свеукупном развоју сваке државе, па и Републике Србије.

Влада Републике Србије и јединице локалних самоуправа на челу са СНС максимално су ангажоване на развоју туризма, било да се ради о ратним меморијалима, било да се ради о обележавању јубилеја, зато што је туризам свакако значајан носилац привредног развоја сваке привреде па и наше.

Истичем да се у општини Куршумлија, одакле долазимо, први пут након 850 година обележава јубилеј прве задужбине Немањића. Дакле, локална самоуправа на челу са СНС је издвојила значајна средства за обележавања јубилеја осам и по векова од прве задужбине Стефана Немање, родоначелника лозе Немањића.

Општина Куршумлија на челу са СНС издвојила је чак милион динара из општинског буџета за осликавање мурала у центру града и то са циљем да прва асоцијација на нашу општину буду Немањићи. Дакле, и Влада Републике Србије и јединице локалних самоуправа на челу са СНС све раде да подстакну развој туризма, а број туриста из године у годину, било да су у питању домаћи или страни туристи, сведочи да смо успели на том пољу. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Милан Кривокапић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Милован Кривокапић.

Изволите.

МИЛОВАН КРИВОКАПИЋ: Хвала, председавајући.

Уважени министри са сарадником, колегинице и колеге, кроз члан 3. односно постојећи став дефинисано је образовање савета, на који сам поднео амандман трећи, којим се додаје став 2, који гласи – образовањем савета обезбеђује се свеукупни развој Републике Србије с посебним акцентом на неразвијене општине.

Кроз нашу историју никада нисмо оскудевали у јунацима који су својом храброшћу и својим ратничким умећем надахњивали генерације Срба. Наша земља налази се на једном од најлепших делова света, раскрсници цивилизација, религија и култура, војних и економских путева. Управо због тога је наша отаџбина, односно наша земља у претходним вековима била на карти сваког освајача, држава коју је требало освојити и поробити, заузети, а неким је чак и коначни циљ био наше уништење.

Долазили су освајачи са свих страна. Нису нас пуштали да саставимо век у коме не бисмо ратовали бранећи се. Српски војник је бранио своју кућу и своје огњиште, али је тако бранио исток и запад и север и југ. Слабио је и заустављао освајаче и силнике. Зато је историја

Србије историја одбрамбених и ослободилачких ратова, слободарска снага за спас своје државе и свог народа, али и других држава и народа. Увек је Србија била поносна на своју војску, на своје ратнике који никада у својој вековној историји нису водили освајачке ратове и своје име су уписивали увек на страни праведника.

Споменици из Првог светског рата се налазе на читавој територији Србије, али и шире. О њима се, углавном, мало зна, јер су локације и информације о њима у одређеној мери недоступне јавности. Много је оваквих споменика зараслих у коров са избледелим и излизаним натписима. Стазе и путеви до њих су неуређени... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Кривокапићу.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Жарко Богатиновић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Жарко Богатиновић.

Изволите.

ЖАРКО БОГАТИНОВИЋ: Захваљујем, председавајући Арсићу.

Поштоване даме и господо народни посланици, поштовани министри са сарадником, у Обилићу код Бојника подигнуто је спомен-обележје ратницима из ових крајева који су погинули у Првом светском рату. Становници Бојника и околних места су тешко страдали у бугарским зверствима на овим просторима, а дали су велики допринос Топличком устанку као његови учесници.

На месту где су 17. фебруара 1942. године бугарски окупатори стрељали више од 500 цивила, војника, војнике из суседног Драговца, претежно жене, децу, старије људе налази се спомен-гробље на коме се сваке године одржава комеморативни скуп и чита „Повеља живих“.

Последња деценија XX века протекла је у знаку грађанских ратова и завршена је НАТО бомбардовањем Србије. Многи Лесковчани и мештани околних села су погинули у овим ратовима, где су им породице и захвални грађани подигли спомен-плоче у месту живљења.

Посебно тешке последице и трајну празнину оставило је бомбардовање моста код Грделичке клисуре 12. априла 1999. године. У путничком возу који је пролазио туда живот је изгубило 15, а рањено је 44 путника. На овом месту подигнут је споменик жртвама НАТО агресије на СР Југославију, о коме се град Лесковац, с обзиром на значај споменика, редовно стара.

Једно од најзначајнијих спомен-обележја из времена Првог светског рата на југу Србије налази се у Сурдулици, где је новембра 1915. године па све до краја рата убијено и измасакирано око 3.000 Срба из свих делова Краљевине Србије. У Сурдулици је формиран Одбор за подизање

споменика мучки убијеним Србима који је октобра 1919. године упутио Проглас свим Србима, Хрватима и Словенцима за прикупљање добровољних прилога за подизање спомен-костурнице. Камен темељац је постављен на Видовдан, 28. јуна 1922. године и тада је отпочела градња јединственог комплекса школе и спомен-костурнице.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман је поднео народни посланик Верољуб Арсић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Марко Парезановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Љиљана Малушић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Љиљана Малушић.

ЉИЉАНА МАЛУШИЋ: Хвала, председавајући.

Уважени министре, савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије се образује ради давања мишљења поводом предлога за уређење ратног меморијала и уклањања ратног меморијала.

Једно од светих места или меморијални споменик је и Српско војничко гробље на Зејтинлику, које се налази у Солуну и у његовом склопу су смештени гробови српских, француских, италијанских, енглеских и руских војника погинулих у борбама и пробоју Солунског фронта у Првом светском рату.

Комплекс гробља је подигнут на простору на коме се од 1916. године налазила главна војна пољска болница српске војске, у склопу које је настало и гробље за преминуле које је временом прерасло у данашњи комплекс. Српско гробље представља централни део комплекса на Зејтинлику. У његовом центру је капела, испод које се налази костурница у којој је сахрањено 5.580 српских ратника страдалих на Солунском фронту. Око маузолеја капеле са костурницом налази се десет парцела, у којима је сахрањено 1.448 ратника.

У склопу Српског гробља налази се тзв. Партизанско гробље, на коме је сахрањено 126 интернираца и заробљених партизана који су изгубили животе у нацистичким логорима „Павлос Мелас“ и „Харменкај“ у Солуну током Другог светског рата.

Српско војничко гробље у Солуну на Зејтинлику сваког дана посети више људи него војничка гробља Француза, Енглеза и Италијана за годину дана. На Зејтинлику је сахрањено више од седам и по хиљада српских јунака. По причи Ђорђа Михаиловића, легендарног чувара, једино су

српски јунаци преживели голготу, јер ниједан енглески, француски или други ратник није умро од глади.

Чика Ђоле, кога сви од милоште тако зову – чика Ђолета сам лично упознала на Зејтинлику – јесте патриота над патриотама. Овај несвакидашњи човек је чувар српских гробова наших предака, због којих ми данас живимо у миру. Овај раритетни човек служи за понос грађана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Љубиша Стојмировић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Стојмировићу, изволите.

ЉУБИША СТОЈМИРОВИЋ: Хвала.

Поштоване колегинице и колеге, све се питам да ли је овај закон само сламка међу вихорове или је Србија најзад решила да се ваздигне из пепела, да високо подигнутог чела крене у будућност и да сваком злотвору који јој буде на путу каже – куш, у страну, иде часна Србија са својим славним прецима! Да се више никада не деси да нам бране да читамо „Књигу о Милутину“, да наша поколења могу слободно да запевају „Ко то каже, ко то лаже, Србија је мала“, „Ја сам ја, Јеремија“, „Ој, војводи Синђелићу“, да поново засија ватра на споменику у председничком парку преко пута Палате Србије и да та ватра симболише страдање невиних жртава у бруталном злочиначком нападу који је извео НАТО агресор са 19 других земаља ЕУ 1999. године. Да више никада нико не може Србину да забрани да се поноси својом прошлошћу, да се не деси да мали, никакви, могу да нам кажу да смо ми били агресори. Како можемо да будемо агресори у својој земљи? Бранили смо своју земљу и свој народ. Ми смо ослободиоци, ми смо бранитељи нашег народа.

Надам се да ћемо још доћи себи и памети и да нећемо једни друге нападати, да нам се неће десити, као што се недавно десило у овој скупштини, када је председник Парламента Словачке рекао да Словачка никада неће да призна независност Косова, да један део ове сале не аплаудира.

Морамо да будемо јединствени. Морамо да схватимо да је Србија наша једина домовина и да се боримо за њу. Морамо према својим прецима да будемо достојанствени да би будућност, односно потомци и нас поштовали. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Марко Атлагић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите, колега Атлагићу.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, поштовани министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, без успостављања савета за неговање традиција ослободилачких ратова Србије нема ефикасног формирања морално-патриотских осећања наших ученика и наших студената.

Да је Саша Јанковић звани Сале Прангија поседовао осећај за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, не би он и његов страначки колега проф. др Раде Вељановски звани Раде Јајара изјавили да је „платформа њиховог покрета признавање независности Косова и Метохије и столица у УН“.

То може изјавити само неко ко је потпуно остао без ума. А да је Саша Јанковић – Сале Прангија остао без ума потврдио је и његов страначки колега, уважени академик Душан Теодоровић, који је рекао: „Никада током дугогодишње каријере у земљи и иностранству није ми се десило да тако погрешим у процени радних способности и моралног кодекса као што се десило код Саше Јанковића“.

Добро је што је уважени академик дошао до спознаје да је Саша Јанковић морална наказа, али га позивам да се извини Српској напредној странци и Александру Вучићу за увреде које им је изрекао. Биће то поштено и у стилу једног академика. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Душко Тарбук.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите, колега Тарбук.

ДУШКО ТАРБУК: Захваљујем, господине Арсићу.

Поштовани министри Ђорђевићу, уважени грађани Србије, Србија је водила ослободилачке, а не освајачке ратове. Били смо нападнути, освајани, губили смо али смо се увек враћали као победници. Спомен-обележја морају бити у духу ослободилачких ратова државе Србије. Нико ко је чинио злочине над српским народом не може да има спомен-обележје у нашој држави.

Мишљење о предлозима за уређење или уклањање ратних меморијала, како је предвиђено овим предлогом закона, даваће савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије који ће бити састављен од еминентних историчара, универзитетских професора и академика. На основу мишљења савета и надлежних установа за заштиту споменика, решење о уређењу или о уклањању меморијала доноси искључиво министар. Захваљујући овом предлогу закона, као и његовим усвајањем, прецизно ће се прописати која спомен-обележја могу бити постављена и више се нећемо налазити у ситуацији да нека спомен-обележја нарушавају осећања грађана Србије.

Један од примарних циљева Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања јесте заштита свих ратних и војних меморијала на територији наше државе, али и изван наших граница. Тиме чувамо нашу историју и сећања на све оне који су дали своје животе за своју вољену отаџбину.

Похвалио бих и планирану реконструкцију Гробља ослободиоцима Београда.

Позивам своје поштоване и уважене колеге да у дану за гласање подрже овај закон, наравно, ако будете имали снаге и времена, и мој амандман. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман је поднела народни посланик Александра Малетић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Жарко Мићин.

Изволите, колега Мићин.

ЖАРКО МИЋИН: Захваљујем.

Поштовани председавајући, господине министре, представници Министарства, даме и господо народни посланици, поштовани грађани, нови закон о ратним меморијалима представља кодификацију досадашњих важећих прописа, и то три закона која су садржала ову материју. Основни циљ овог закона је ефикасније деловање државне управе у поступку заштите редовног и инвестиционог одржавања ратних меморијала, као и успостављање евиденције и увођење нових ратних меморијала.

Овим законом ће се обезбедити ефикасније одржавање, уређење и финансирање ратних меморијала, појачаће се одговорност и ефикасност јединица локалне самоуправе, а створиће се и услови за заштиту нашег културног наслеђа.

Од дана ступања на снагу овог закона сагласност за постављање ратних меморијала даваће министарство задужено за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, што свакако поздрављам, јер сматрам да ратни меморијали представљају део наше прошлости али и путоказ за будућност, и о овоме заиста мора да брине држава а не локалне самоуправе.

Уређени и очувани ратни меморијали не само да ће сачувати од заборава велика дела наших предака који су дали живот за слободу ове земље, него ће и постати део наше туристичке понуде, и то свакако поздрављам. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ивана Николић.

Колегинице Николић, изволите.

ИВАНА НИКОЛИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани министри, даме и господо народни посланици, како је став Владе Републике Србије да уреди област која се бави неговањем традиције ослободилачких ратова Републике Србије, предлог закона који је на дневном реду дефинише у члану 3. да ће се за решавање питања о уређењу ратног меморијала и уклањања ратног меморијала формирати савет.

У даљем тексту Предлога закона, када се погледа састав савета, који укључује између осталих једног члана из реда професора, једног члана из реда истакнутих личности из области науке и уметности, евидентно је да је дат значај да се уважавају наука и струка и то је начин на који ради ова влада.

У доношењу одлука у раду одговорно руководство, спроводећи програм СНС, води рачуна о свим областима од значаја за живот грађана, као што је и ова – неговање традиције, неговање културног наслеђа, и све је то важно за будућност нашег народа.

Спроводећи овај закон, укључујући све релевантне институције, утврђивањем надлежности, обезбеђивањем свих елемената почев од средстава за рад, од вођења евиденције, од неопходне инфраструктуре до одговорне реализације буџета, свакако се обезбеђује развој Републике Србије.

Председник Републике Србије Александар Вучић, Влада Републике Србије својим радом, својом ефикасношћу показују и кроз овакве законе на дневном реду поштовање према људима који су живот дали за ослобођење наше државе и према онима који се суочавају са последицама ратова. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Борка Грубор.

Колегинице Грубор, изволите.

БОРКА ГРУБОР: Поштовани председавајући, поштовани министри са сарадником, даме и господо народни посланици, позитиван ефекат овог закона може се мерити и нематеријалним вредностима, као што је брига државе и достојанствено сећање на погинуле кроз заштиту ратних меморијала.

Суштина закона је да се исправе деценије небриге у којима није постојало никакво законско решење и када је свака локална самоуправа могла да постави било какав споменик а да притом не води рачуна која је порука коју шаље тај споменик будућим генерацијама.

Образоваће се савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије ради свеобухватног сагледавања потреба, давања мишљења и иницијатива за унапређење заштите ратних меморијала.

На територији Подриња и Мачванског округа налази се, нажалост, велики број костурница и војних гробаља из Првог и Другог светског рата, а то су следеће: спомен-костурнице на Гучеву, на Церу у селу Текериш, на Мачковом камену, у Мајуру, Драгинцу, Шапцу, на планини Јагодњи, у Прњавору, у Јаловику; затим спомен-цркве у Крупњу, на Брезјаку, у Мојковићу, у Великој Реци, у Дубљу.

Заиста велики списак гробаља и многоструко већи број жртава које су дале животе за нашу слободу и заслужују да никада не буду заборављене. „Ти гробови нису раке, већ колевке нових снага!“, написао је чувени наш песник Јован Јовановић Змај. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Светлана Николић Павловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Николић Павловић, изволите.

СВЕТЛАНА НИКОЛИЋ ПАВЛОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, поштовани грађани Србије, Краљевини Србији у току Првог светског рата помоћ српском санитету прве су пружили шкотске жене са три болнице и транспортном јединицом. Дошле су и санитетске мисије из других делова, из Комонвелта, из Аустралије, Новог Зеланда, Канаде. Стигло је укупно 60 жена, почев од болничарки и возача санитетских возила до лекара и хирурга.

Биле су то одлично опремљене транспортне јединице које су преузеле најзначајнији део – евакуацију рањеника из Горничевске битке и са Кајмакчалана. Доласком на Крф расформиране су скоро све дотадашње српске санитетске установе, а нова организација установљена је после потписивања Споразума 6. априла 1916. године у Паризу. Делови тог француско-српског споразума који су се тицали организације санитетске службе били су за Србе умногоме неповољни.

Ратни напор српске војске и српског народа у Првом светском рату, њен санитет војни и грађански поднео је велике жртве: 122 погинула и умрла лекара, један стоматолог, 25 лекара странаца у српској војсци, 20 умрлих студената медицине, четири старија докторанда, 11 заробљених лекара на раду у српским војним болницама.

Како су за време Првог светског рата поред војника и цивила страдали домаћи и страни здравствени радници, позивам колегинице и колеге народне посланике да у дану за гласање гласају за овај...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Далибор Радичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Дарко Лакетић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Лакетићу, изволите.

ДАРКО ЛАКЕТИЋ: Захваљујем се.

Поштовани председавајући, поштовани министре, уважене колеге народни посланици, своје излагање ћу започети једном реченицом која је, рекао бих, веома значајна – народ који не поштује своју сопствену историју, нема ни будућност.

Наиме, сви скупа дакле морамо поштовати све оне претке, све оне ратнике који су положили живот за нашу слободу. Ја ћу се данас посебно осврнути на улогу жена, поготово у Првом светском рату.

Улога жене у Првом светском рату је била нарочито тешка јер због традиције, због патријархалног морала није било дозвољено, није било схваћено учешће жене у рату. Међутим, многе наше хероине нашле су свој пут до првих борбених редова. Многе жене пре свега тако што су се представљале као мушкарци успеле су да дођу до најелитнијих пукова српске тадашње војске.

Поменућу Милунку Савић, српску хероину која је рођена у околини Јошаничке Бање, која се пријавила у српску војску 1912. године као Милун Савић и која је до 1913. године ратовала под тим именом Милун Савић, и тек су је болничари, дакле у болници, када је тешко рањена, тек је тада откривено да је реч о особи женског пола.

Поменућу Милунку Савић зато што је Милунка добитник Карађорђеове звезде са мачевима, добитник француског Ордена Легије части, Руског крста, француског ордена Ратни крст са златном палмом. Она је једина жена на свету која је добила то ратно одличје. Поменућу и Флору Сандс, британску болничарку, и Софију Јовановић.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Лакетићу.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Весна Марковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Бранимир Ранчић.

Изволите, колега Ранчићу.

БРАНИМИР РАНЧИЋ: Захваљујем, председавајући.

Поштовани министре, поштована господо народни посланици, код подношења амандмана наилазимо на негативне реакције од стране једног дела опозиције, тзв. „другосрбијанског круга интелектуалаца“. Тиме што је отворено против стратешких интереса Србије квазиелита оличена у

једном делу опозиције по ко зна који пут показује да јој није стало до опстанка Срба као народа, него искључиво до узимања власти. Ти људи који су са улице ушли у политику, та „елита“ и даље није научила разлику између рушења власти и рушења државе.

Пре него што почнем са образлагањем амандмана, морам рећи да сам добио мејлове у којима ме грађани општине Гаџин Хан моле да као народни посланик који је радио као лекар у тој општини поменем са скупштинске говорнице и уређење родне куће Драгутина Матића из села Калетинац, с обзиром на то да до сада нису имали разумевања од општинских власти и председника општине Саше Ђорђевића.

Драгутин Матић, познатији као Око Соколово, јесте онај познати српски војник-извиђач чија се слика налази у свим српским историјским читанкама и уџбеницима. Његова родна кућа је у јадном урушеном стању, па је ово моменат да се нешто предузме у смислу њене обнове и чувања од даљег пропадања.

Веома ми је жао што посланик Зоран Живковић није данас у сали, јер он, с обзиром на то да потиче са тих простора, из његовог родног села Чагровца, из фамилије Чубрини...

(Председавајући: Захваљујем, колега Ранчићу.)

Само тренутак, да завршим. (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не можете.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Дубравка Филиповски.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Милена Турк.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Турк, изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Хвала, председавајући.

Уважени министре, даме и господа народни посланици, поднела сам амандман на 3. члан закона о ратним меморијалима како би се додатно дефинисао садржај овог члана.

С обзиром на то да је у овом члану реч о уређењу, о заштити и одржавању ових споменика, веома је значајно да говоримо о овој теми, нарочито када је у питању финансирање и однос локалне самоуправе и Републике када су у питању ратни меморијали и споменици.

Члан 3. предвиђа формирање савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије и управо је циљ формирања овог савета разматрање предлога који се односе на уређење ратних меморијала.

Наша је дужност да памтимо, да се сећамо и ценимо херојске жртве које су положене за слободу, а управо подизањем ових меморијала ми то чинимо.

На овај начин показујемо само делић захвалности за херојство и пожртвованост, захвалност за прерано прекинуте, увек премладе животе, зарад одбране своје земље, своје заставе и будућности своје земље.

Наша је дужност да причамо о подвизима ових хероја и о њиховим херојским погибијама. Дужни смо да се сећамо и да никада више не дозволимо да се ова страдања и трагедије понове. Чувањем сећања на жртве и на изгубљене животе водимо рачуна да историју не понављамо и водимо рачуна о томе да надаље све несугласице решавамо искључиво дијалогом и мирним путем.

Наша земља обилује споменицима и овом приликом заиста морам да поменем да је у Трстенику покренута иницијатива да се изradi споменик у знак сећања на жртве Првог светског рата, јер је само у Трстенику погинуло 4.500 војника. Заиста огромна жртва и до сада није постојала оваква иницијатива. Постоји споменик Раки Љутовцу, који је из топа погодио непријатељски авион и оборио га и том приликом био одликован Карађорђевоом звездом са два мача. Али овакав споменик жртвама Првог светског рата до сада није постојао и Трстеник ће ускоро, 2018. године, имати један овакав споменик.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Турк.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Соња Влаховић.

Да ли неко жели реч?

Колегинице Влаховић, изволите.

СОЊА ВЛАХОВИЋ: Захваљујем, поштовани председавајући.

Већ сам истакла да су ратни меморијали веома квалитетна и атрактивна туристичка понуда. Меморијални туризам може да буде уносан посао са значајним приходима за локалне самоуправе. Последњих неколико година, са порастом страних туриста и развојем друштвених мрежа интересовање за овакве споменике непрекидно расте и у Србији која у том сегменту има и те како шта да понуди, поготово оне који су посвећени страдалима у Другом светском рату, када су спомен-комплексе подизали наши најзначајнији архитекти, сликари и вајари послератног периода.

Искористила бих прилику, уважени министре, да похвалим закон о финансијској подршци породици са децом. Овим законским решењем износи родитељског додатка повећавају се за друго, треће и четврто дете, а период исплате права за треће и четврто дете продужава се са 24 на 120 месеци. Одредбе закона о финансијској подршци породици са децом представљају део укупне друштвене бриге о деци и односе се на побољшање услова за задовољавање основних потреба деце. Посебно је подстицајан за рађање и подршку материјално угроженим породицама, са

децом са сметњама у развоју, инвалидитетом и деци без родитељског старања. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Марко Зељуг.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Зоран Бојанић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Иван Манојловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Манојловићу, изволите.

ИВАН МАНОЈЛОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Уважени господине министре, овим амандманом се додатно дефинише члан 3. овог закона. Образовање савета који ће сачињавати стручни људи довешће до квалитетнијег приступа у одлучивању око постављања и одржавања меморијала. Оно што овај савет још карактерише је то што су радна ангажовања свих седам чланова савета без новчане накнаде, дакле, нису плаћене активности. И то је оно по чему се ми овде разликујемо од оне претходне власти, а карактеристично је било да када год чују представници бивше власти да нема новчане надокнаде, да нису већ отишли из сале, побегли би бар сада.

Чули смо разновразне ствари, придики на ове наше амандмане, па овде кажу да СНС не поштује жртве јер подноси амандмане. Само бих желео да кажем да управо захваљујући вама, господине министре, који сте на челу овог ресорног министарства и члан СНС-а, овај закон је данас у процедури и то довољно показује бригу СНС о страдалима у овој нашој отаџбини, па самим тим ни ови наши амандмани не могу никако да оспоре ту чињеницу да СНС данас показује да брине о жртвама, за разлику од оних, с обзиром на то да знамо да се 40 година није нашао у процедури. Они су били више од једне деценије на власти и нису никада ни помислили да треба да се осврну на ову веома битну тему.

Онда смо овде имали једног који се усуђује да говори о Лазаревом граду а који о Крушевцу и Лазаревом граду зна једино по облику флаше која му је најбољи меморијал свако јутро када се пробуди. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Манојловићу.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Славиша Булатовић.

Изволите, колега Булатовићу.

СЛАВИША БУЛАТОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Амандманом се додатно дефинише садржина закона. Предложеним законом стварају се неопходни услови за заштиту нашег културног наслеђа везаног за ратне периоде.

Уређењем и одржавањем ратних меморијала негујемо традиције за будућа поколења, јер поред језика, писма, историје, обичаја и веровања и непокретна културна баштина представља један од идентификационих кодова сваке нације.

Локална самоуправа у Врању врло активно се бави заштитом, уређењем и одржавањем ратних меморијала. Град Врање је за 65 чланова породица бораца и ратних војних инвалида обезбедио једнократну новчану помоћ у износу од по 12.000 динара, а поред тога и за три породице обезбеђен је и смештај.

У циљу неговања револуционарних традиција свих ослободилачких ратова, а поводом седам деценија СУБНОР-а, градски одбор СУБНОР-а у Врању објављује монографију која представља део локалне историје Врања и околине. Богати садржај књиге показује да локална самоуправа у Врању са СУБНОР-ом негује континуитет свих ослободилачких ратова од Првог српског устанка и српско-турских ратова до последњег рата 1999. године.

Посебно поглавље монографије говори о меморијалима и свим спомен-обележјима погинулима у оружаним сукобима и НАТО агресији. Извршен је попис свих споменика и утврђено је да је до Другог светског рата подигнуто 32 спомен-обележја, укључујући и три руска споменика. Након Другог светског рата подигнуто је 100 обележја како би се сачувала сећања на антифашистичку борбу и истакнуте борце врањског краја у Другом светском рату. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман је поднео народни посланик Милован Дрецун.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Радослав Цокић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Цокићу, изволите.

РАДОСЛАВ ЦОКИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министри, колеге посланици, већ неколико дана разматрамо закон о ратним меморијалима који је, као што знамо, важио 40 година, још из времена бивше Југославије. Од тог периода много се променило и било је потребно да и закон променимо. Ратне меморијале важно је одржавати на прави начин из свих ратова који су били ослободилачки, а да бисмо то могли да урадимо, потребно је да напунимо и буџет. Да бисмо друге послове урадили које желимо да урадимо, потребно је напунити буџет. Да бисмо напунили буџет, потребно је отворити што више радних места, која аутоматски проузрокују и да наша деца не иду у иностранство него да остану овде. Што имамо више запослених, имаћемо веће зараде и биће тешко да нађемо радника, а не да их запослимо.

Да бисмо исправили разлике које постоје у нашем друштву, потребно је да савети које именујемо попишу и оне који су били јунаци у Првом светском рату и који су у Првом светском рату одликовани а после Другог светског рата проглашавани за издајнике. Њихова имена треба пописати како бисмо их знали. Не тражим да им се подижу споменици, али да се бар зна. Да ли ће се наћи неки камен на који ће се ставити њихова имена? Ако ми то не урадимо, урадиће неке генерације које долазе после нас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Александар Марковић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Министре, даме и господо народни посланици, ми данима већ слушамо ове стручњаке преко пута како се жале да не разумеју амандмане које смо поднели на Предлог закона о ратним меморијалима. Потпуно ми је јасно да они ништа не разумеју у том смислу када је реч о ратним меморијалима, када је реч о неговању традиције ослободилачких ратова, о споменицима, о националном идентитету итд.

Знате, док су они водили државу, у Србији је безмало било забрањено говорити о сећању на наше претке, сећању на наше хероје из свих ослободилачких ратова. Оно што је посебно било забрањено, било је забрањено говорити о српским жртвама. То је било најстроже забрањено. У том периоду, не дај боже да неко помене, да се неко сети српских жртава. То је одмах окарактерисано као великосрпски национализам, као шовинизам, као ратнохушкачка политика. Не дај боже да је неко поменуо и „Медачки цеп“ и „Олују“ и „Бљесак“ и сва остала страдања на подручју бивше СФРЈ, одмах би то било окарактерисано као позивање на сукобе, као примитивизам, као враћање у прошлост итд.

Смело је да се прича само о тобожњој кривици Срба за све оно што се дешавало икада. Да се разумемо, то би они радили и дан-данас да су на власти. На сву срећу нису нити ће бити, и ја позивам да усвојимо овакав предлог закона. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман је поднела народни посланик Вера Јовановић.

Изволите.

ВЕРА ЈОВАНОВИЋ: Уважени председавајући, министре Ђорђевићу са сарадником, доношење закона о меморијалима је обавеза према свим страдањима у протеклим ратовима, а и обавеза према будућности наше деце и унучићима.

Морам да приметим да се народу који брзо заборави своја страдања, то страдање може поновити, што се у историји и дешавало. Мудром политиком коју воде ова влада и њен председник Александар Вучић сигурна сам да се више неће догодити страдање нашег народа ни у Србији а ни на другим просторима где живе Срби.

Живим у Реснику, месту које данас има 20.000 становника, а у тренутку почетка балканских ратова, затим и Првог светског рата, Ресник је имао 450 домаћинстава. Након завршетка Првог светског рата страдање мушких чланова домаћинстава бележи цифру од 150 мушкараца. Неки од њих су остали у логорима Мађарске, Аустрије, Пољске и Немачке. Поједини нису преживели ту голготу. Многи су умрли од тифуса у ваљевској болници, а неки одмах по завршетку рата од исцрпљености.

Трагедија је била утолико већа што се догађало да се из једне породице не врати њих троје, нпр. отац и два сина. По мојим сазнањима, споменик иза рата направили су потомци, али непажњом појединаца споменик је срушен, а плоча са именима је бачена. Овај закон управо иде у том правцу да се тај споменик обнови и исправе све грешке из прошлости, оних који су били немарни према нашој историјској прошлости. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Маја Мачужић Пузић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Бојан Торбица.

Изволите.

БОЈАН ТОРБИЦА: Поштовани председавајући, цењени министри, колеге народни посланици, изузетно је велики значај доношења закона о ратним меморијалима као начину пре свега квалитетног решавања питања бриге, одржавања, заштите и уређења ратних меморијала.

Брига о ратним меморијалима представља наш однос према славној, али мученичкој прошлости нашег народа и морамо констатовати да у претходном периоду она није увек била на завидном нивоу. За разлику од неких претходних, а нарочито оних из досовског периода, актуелна републичка влада, као и она пре ње су много тога до сада урадиле и показале свој однос према стотинама хиљада хероја који су претходних деценија и векова несебично жртвовали своје животе како бисмо ми данас, а и сутра наши потомци, живели у миру и слободи.

Српски народ је у светској историји препознат као слободарски народ са дубоком традицијом антифашизма, народ који је увек водио искључиво ослободилачке ратове. Колико год су последње три деценије поједини центри светске моћи покушавали да сатанизују српски народ и

да му дају историјску улогу која му ни по чему не припада, наша је дужност да се боримо за истину која гласи – српски народ никада није погрешно и српски народ никада није заузео погрешну страну. Српски народ никад није питао за цену слободе и многи већи народи од нашег се не могу похвалити таквом јуначком борбом и таквом жртвом, и много већи народи могу од нашег народа учити како се воли и брани слобода, а наш однос према нашим прецима јесте путоказ нашим потомцима како да се односе према нама.

Током ове тродневне расправе имали смо прилику да чујемо крајње непримерене коментаре из редова једног дела опозиције, као и цинична питања попут онога у којим ратовима је српски народ побеђивао. Није толико битно у којим ратовима је српски народ побеђивао, пошто то зависи од других околности.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На наслов изнад члана 4. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Штета је што је добар део ове расправе био без директног телевизијског преноса, зато што мислим да је већина расправе била својеврсна едукација. Подсетили смо се многих значајних догађаја, многих значајних људи из наше прошлости. На вама је, министре Ђорђевићу, да сада, када овај закон ступи на снагу, заиста урадите бар оно што у закону пише. Да се изборите и за одређена средства када се буде правио буџет, јер ово све то заиста заслужује.

Немојте да будете, као недавно што се десило, пре пар година, када је градски одбор Београда СРС водио кампању, да се Мост на Ади назове по Дражи Михаиловићу, јер је био позив из Скупштине града да се предлажу називи за тај мост. Имамо информацију да је највише предлога било да то буде мост Драже Михаиловића. Ми смо и више хиљада потписа уз тај предлог предали, али да не би било да су то предложили српски радикали, мост је добио прозаичан назив Мост на Ади. Могао је и мост преко реке.

Ми смо, такође, иницирали да овај булевар код Тошиног бунара добије име по херојима са Кошара, и то јесте прихваћено али нигде није написано да смо ми, такође, водили кампању, прикупљали потписе. Просто мислим да је важно да се то зна.

Чини ми се да постоји једна једнодушна порука ове расправе. Једногласна није, јер неће бити једногласна код гласања, али једнодушна, не рачунам ове Ђиласове најамнике. Порука и председнику државе и Влади Републике Србије је да никоме никада не сме пасти на памет да се одрекне Косова и Метохије... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милан Лапчевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Бошко Обрадовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Драган Весовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Марија Јањушевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Срђан Ного.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Зоран Радојичић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик проф. др Миладин Шеварлић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Наташа Сп. Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колегинице Јовановић, изволите.

НАТАША Сп. ЈОВАНОВИЋ: Ево, крај је расправе, нема више времена за амандмане. Овај закон је прилика, господине министре, ви сте млад човек, али сте потомак вероватно и хероја или ваших ближих и даљих рођака, да се исправи историјска неправда.

Због тога ћу ја сада опет да говорим о једном делу онога о чему смо причали свих ових дана, а то је славна антифашистичка улога Ђенерала Драже Михаиловића и његових четника.

Прилика је да поменем све градове које су четници Драже Михаиловића под окупираном немачком влашћу ослободили у Србији. То су: Лозница, о чему је већ говорила колегиница Радета, под командом пуковника војводе Мисите Веселина 31. августа 1941. године, Богатић 1. септембра 1941. године, Крупањ 4. септембра 1941. године, Бања

Ковиљача 6. септембра 1941. године, Горњи Милановац 29. септембра 1941. године, Чачак 1. октобра 1941. године, драго ми је да то кажем зато што је мој деда био један од учесника те битке за Чачак, Страгари 4. октобра 1941. године, Љубовија 1. октобра 1941. године, Пријепоље 12. септембра 1943. године, Прибој 12. септембра 1943. године и Зворник 12. септембра 1943. године.

За разлику од оваквог херојства које су имали четници под командом ђенерала Драже Михаиловића, ми смо јуче могли од овог несрећног Бошка Обрадовића да чујемо да и даље велича Љотића, који је... А припадници његовог добровољачког збора гарде су чак били на фронту против руских совјета. Један се хвалио тиме да ће да сакупи 10.000 љотићеваца да ратују против Руса. Како му то није успело и није му пошло за руком, њих је ипак неколико стотина сакупљено.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Бојићу, изволите.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Што се тиче образовања савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије и његовог састава од седам чланова, ми сматрамо да је требало да буде више стручних, а мање чланова државне управе.

Даме и господо народни посланици, ево, при самом смо крају ове расправе, која је била прилично конструктивна без обзира на све покушаје оних који себе називају опозицијом. Опозицијом, да, али опозицијом Србији.

Био сам прилично скептичан када сам видео дневни ред за ово заседање и када сте одабрали баш овај закон да о њему расправљамо у појединостима. Али сада, после оволико расправе, видим да је ово добро решење. А зашто? Мислим да сам и сам, а и доста вас, као и доста грађана Србије, могли да чујемо доста тога корисног и да се за тренутак подсетимо наше славне историје и високе цене слободе плаћене стотинама и стотинама хиљада жртава. Не треба се подсећати која су била највећа српска стратишта, али ово је јединствена прилика да кажемо нешто и о онима о којима се веома мало зна.

Ја ћу споменути Спомен-капелу „Удово“ у атару вароши Валандово, општини Валандово, на самом југу Македоније, поред ауто-пута Скопље–Ћевђелија–Солун. Споменик је подигао краљ Александар Карађорђевић, посветивши га палим српским борцима, углавном у борбама против турског окупатора. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић. Колегинице Николић, изволите.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ми смо већ кроз расправу у појединостима говорили колико је важна брига о ратним меморијалима и колико је битно да укажемо поштовање према свим нашим прецима који су своје животе дали за нашу слободу. Жртве српског народа у свим ослободилачким ратовима су огромне и наша је дужност да се са посебним уважавањем и поштовањем према њима односимо.

О богатој и славној историји, о жртвама, о страдањима и свим српским стратиштима управо сведоче сви ови споменици о којима говоримо. Зато бих вас подсетила на Кумановску битку, у којој је погинуло 1.207 официра, подофицира и војника, а рањено је 5.217 српских ратника.

Спомен-костурница „Зебрњак“ посвећена је палим српским војницима ове славне битке и ова спомен-костурница је проглашена за споменик културе. Међутим, крајем Другог светског рата бугарски окупатори су срушили обелиск и остала је сама основа са костурницом. Како је остало нерешено питање заштите, објекат је пропадао. Чак су и кости дужи временски период биле незаштићене.

Зато бих вас питала, министре – да ли је планирана реконструкција објекта с обзиром на то да су постојали одређени проблеми нерешених институционалних и државних органа Србије и Македоније? Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Срето Периф.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Колега Савићу, изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 4. Предлога закона о ратним меморијалима.

Није довољно само то да се у законске оквире ставе сва меморијална места на територији наше земље и ван ње. Ми у СРС сматрамо да је много

значајнији од тога наш свакодневни однос према онима који су своје животе уградили у темеље наше државе. Какав је тај однос сви знамо. Он није онакав какав би требало да буде. Додуше, није то само случај са овом влашћу, то је било и раније.

Тај наш однос најбоље се огледа кроз наш образовни систем, јер свако ново издање уџбеника историје девалвира ово о чему говори овај закон. Не само то да се не поклања довољно пажње у уџбеницима историје о овим стварима, него се у тим уџбеницима чак и фалсификују историјске чињенице и све више се промовише култура неких других народа и неке друге културе и неке друге вредности, а оно што је примерено српском народу и једном српском домаћину полако се потискује.

ЕУ фанатици нас уче да је национални идентитет и да су националне вредности превазиђена ствар, а наравно да то није тако. Да то није тако, најбоље можемо видети сад на примеру фудбалског светског првенства које се одржава у Русији, где можемо приметити да сви навијачи свих земаља здушно стоје иза својих националних селекција и да је, рецимо, једна та позорница светског фудбала једна својеврсна шанса и својеврсна приредба мобилизације око националног јединства, националних циљева итд.

Без обзира на наш европски пут, ипак су националне вредности нешто што не може... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Поштоване даме и господо народни посланици, одређујем редовну паузу у трајању од једног сата. Са радом настављамо у 15.00 часова.

(После паузе – 15.00)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Поштовани народни посланици, настављамо са радом.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Александра Јерков, Дејан Николић, Горан Јешић, Верољуб Стевановић и Томислав Жигманов.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Колега Николићу, изволите.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Господине Арсићу, уважени министре, добар дан. Па да вам кажем, дакле ми смо поднели амандман на члан 4, који се тиче састава савета који треба да да мишљење на уређење или уклањање војних и ратних меморијала.

Дакле, шта је наша идеја? Да већину у том савету чине управо стручњаци из сфере науке, историје уметности, историје уопште, људи са универзитета, људи из Завода за заштиту споменика јер је, заправо, улога савета да да мишљење на предлог о уређењу једног војног меморијала. Самим тим, врло је важно да то мишљење буде базирано на струци, на историји и зато је важно да већину у овом савету имају управо људи из научне сфере, из историје, из Завода за заштиту споменика, а не људи из државне управе. Мислим да је овај амандман бољи од вашег предложеног решења и мислим да треба још једном да размислите о томе да усвојите овај амандман.

Ни сами нисте знали, министре, када сте дошли у Парламент, да сте дошли са једним мултидисциплинарним законом који ће решити, отприлике, по амандманима владајуће већине све у овој земљи. Дакле, ја не мислим да ће овај закон решити све у овој земљи. Нарочито не мислим да може да реши дигитализацију, централизацију, децентрализацију итд., електронску управу, курс динара, економију, али мислим да о овом закону треба да говоримо са дигнитетом, са уважавањем према херојству које су жртве за слободу нашег народа и наше државе дале уназад кроз историју и зато мислим да ову расправу треба да вратимо, заправо, тамо где јој је место. Да са дигнитетом причамо о овом закону, о овим решењима, јер, министре, морате да знате да морате да учествујете...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Николићу.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Па имам време посланичке групе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате, жао ми је.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Имам још пет минута.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Погледајте електронску...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак. Извињавам се, имате. Наставите.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Реците.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извињавам се, рекох. Наставите.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Дакле, министре, морате да се укључите зато што расправа управо два дана, срамна расправа траје у Парламенту о овом закону према коме треба да покажемо поштовање. Пре свега, поштовањем према овој расправи ми показујемо поштовање према жртвама које су деценијама уназад у Првом, у Другом светском рату дале животе за слободу и за развој овог друштва. Ми говоримо са оваквим ниподаштавањем. То је брука за Парламент. Морате да се укључите.

Пре свега, дали сте образложење да ови амандмани не утичу на суштину. Па реците то још једном. Стопирајте такву врсту расправе и

треба да је вратимо тамо где она заслужује, да се са дигнитетом обраћамо према оваквим решењима.

Још једном вас позивам, прво да прихватите овај амандман, а затим да се укључите у овакву расправу и отклоните сваку сумњу да ови амандмани нису и неће допринети никаквом развоју, али никаквом ове врсте које можемо да читамо у амандманима, да ће овакав један закон да донесе развој и да ће донети децентрализацију наше земље, да ће утицати на курс динара, да ће утицати на развој не знам чега, туризма у Србији. Укључите се у расправу и отклоните такве сумње. Реците – срамно је да говоримо на тај начин и хајде да говоримо о суштини.

Ми смо поднели неколико амандмана и мислимо да ће бити важно да о томе расправљамо и да ће значајно побољшати овај предлог закона. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Ђорђевић.

Изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Прво вас позивам да пажљиво прочитате закон. Нисте, очигледно, даље дошли од члана 4.

Члан 5. каже да савет доноси пословник о раду. Ми имамо доста стручних људи и свакако институција које би требало да буду у савету, али то би представљало један конгломерат, а пословник најчешће каже да председник савета има право да позове, у зависности од теме, и друге стручне људе из друге стручне институције. Најчешће пише, а то пише у члану 5, тако да нема потребе да правимо икакве конгломерате, већ да доносимо одлуке које ће бити у интересу државе Србије, а одлуке ће се доносити тако што ће стручни људи, у зависности од теме, бити позвани. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, прво народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић.

Изволите.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем.

Морам да кажем да су се посланици већине овде у Народној скупштини, односно посланици СНС и њени коалициони партнери, и те како два дана, данас је ово трећи дан, са дужним поштовањем и пијететом односили према свим жртвама погинулим у народноослободилачким ратовима. Такође, с дужном пажњом пришли смо и овом закону који први пут Влада после 40 година доноси овде пред народне посланике.

Према томе, ми се поносимо зато што расправљамо о овом закону и поносни смо на све оне жртве које су животе своје дале за слободу наше отаџбине. Мислим да је срамно што се посланици „жутог предузећа“ у различитим појавним облицима нису удостојили да ова два дана буду у скупштинској сали. Они су долазили на махове, углавном да изврше

негодовање вероватно према свим оним борцима који су свој живот дали за нашу слободу.

Такође, морам да истакнем да чланом 4. Предлога закона, што се тиче састава савета, а који иначе броји седам чланова, ни на који начин није доведено у питање ни историјско знање, ни знање истакнутих представника који долазе из сфере науке и уметности, ни знање оних чији представник треба да буде из Републичког завода за заштиту споменика културе.

Можда представницима „жутог предузећа“ у различитим варијантама смета само то што овим чланом закона за рад савета није предвиђена никаква накнада. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Право на реплику народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Оно што је смешно када је у питању ова расправа и уопште овај предлог закона јесте чињеница да сваки закон који предлагате у последњих неколико месеци служи да би се билдовао тај патриотски капацитет који је нестао и истопио се оног момента када је ваша листа СНС подржала Рамуша Харадинаја да постане председник косовске владе. Од тада до данас све што предложите служи искључиво у маркетиншке сврхе.

Ви сте се малопре позивали на то да је, када је у питању заштита споменика културе, са републичког нивоа довољно велика брига према свему ономе што у Србији јесте на неки начин и део културног наслеђа.

Ево, на пример, у Куршумлији, не знам да ли знате, док предлагате овај закон, спомен-костурница је пуна смећа а пси износе кости из костурнице. Дакле, то је суштина и слика и прилика стања у које сте довели Србију.

С друге стране предлагате, јер бисте исто тако да се одужите мало херојима са Кошара, с једне стране, па да им направите спомен-меморијал зато што су трагично изгубили своје животе у том рату, а с друге стране не знате баш како да им објасните да су узалуд дали своје животе у рату па хоћете мало да им се на овај начин одужите, што ћете некоме да саградите споменик јер је изгубио живот у вашој погрешној политици.

Из тог разлога је ова расправа више него смешна и патетична, са ваше стране до краја неискрена, јер све што смо чули јесте „жуто предузеће“ с једне стране, а с друге стране, све што радите је да блатите оне које сте унесрећили деведесетих година. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По пословнику народни посланик Србислав Филиповић.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајући.

Рекламирам повреду члана 107, достојанство Народне скупштине.

Као што сте могли да видите, па, ево, цео дан када стигну у првој и у другој смени, једни оду да се отрезне, па се други врате или касно устану, ми овде вредно радимо цео дан да би неко из потпуно пропалог „жутог предузећа“ вређао све оне људе који су те своје кости остављали на разним ратиштима и стратиштима да би ова земља била слободна, да би данас могла ова земља да се развија, да би наша деца имала где да живе, а нашао је ко да говори о томе шта је смешно и шта није смешно.

Па памте грађани Србије врло добро политику тог „жутог предузећа“ и мог претходника Балшу Божовића, како су они крчили пословни простор у Београду, па како су онда од пара грађана Србије и грађана Београда, пара које су остали дужни трудницама, 390 милиона динара, како су с тим парама летовали и зимовали по Малдивима, како шопингују по најскупљим шопинг-моловима у Европи, како имају пашњаке од више милиона евра, како имају скупоцене аутомобиле, скупоцене сатове.

Грађанима Србије је тога доста и грађани Србије више не желе у директним преносима такве ствари да гледају и ја вас молим да поштујете Пословник и да у наредном периоду сваке увреде, а упућене су увреде не само посланицима СНС већ жртвама свих окупатора који су претходно харали Србијом, свима који су убијали наш народ, да таквима који кажу да је расправа о ратним меморијалима смешна, да таквима изрекнете опомену. То је увреда за грађане Србије, то је увреда за наше претке, то је увреда за сваког од нас ко је нормалан у овој скупштинској сали и у држави Србији. Сваком нормалном човеку после њиховог излагања остане само да се прекрсти. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Филиповићу, мислим да нису повређене наведене одредбе Пословника. Да ли желите да се Скупштина изјасни у дану за гласање?

(Србислав Филиповић: Не.)

Хвала.

По Пословнику народни посланик Ана Чарапић.

Изволите.

АНА ЧАРАПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Ја заиста не знам када је претходни говорник задњи пут и да ли је уопште био у Куршумлији па да може да прича каква је ситуација доле.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице, који је члан повређен?

АНА ЧАРАПИЋ: Повређени су чланови 106. и 107, али претходни говорник је указао на повреду члана 107.

Када је претходни говорник Балша Божовић био у Куршумлији па да може да говори каква је ситуација и колико нам је град чист и да ли заиста кучићи разносе кости са костурнице? То заиста није тачно. Град Куршумлија никада није био чистији него за време владајуће коалиције СНС, а то знају одлично мештани из моје општине.

Што се тиче културно-историјских споменика, и те како улажемо у одржавање културно-историјских споменика. То говори број туриста који посећују општину Куршумлија. Из године у годину све их је више. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Такође сматрам да нисам повредио наведени члан Пословника који сте рекламирали. Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјашњава?

(Ана Чарапић: Не.)

По Пословнику народни посланик Ђорђе Комленски.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајући.

Ако мени случајно нешто није промакло, ја бих рекламирао повреду члана 104.

Ако се не варам, ви сте господину Балши дали право на реплику не знам на основу чега, јер нити је поменут по имену, нити је поменута Демократска странка. Поменуто је „жуто предузеће“. Ако су се они препознали као „жуто предузеће“, ја само вас молим да ми утврдимо да ли то постоји нека нова партија, нека нова посланичка група овде која се зове „жуто предузеће“ па да знамо у ствари о чему треба да водимо рачуна и на који начин.

Мислим да није било основа никаквог за реплику и да сте тиме повредили члан 104, јер сутра ће они можда да се нађу и препознају и у слип удружењу. То је ово што прави риђобради, савез лопова и превараната. Ја не видим да то може да буде основ за реплику. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Такође сматрам да нису повређене одредбе Пословника које сте рекламирали. Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјашњава?

(Ђорђе Комленски: Не.)

По Пословнику народни посланик Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, члан 106 – говорник може да говори само о тачки дневног реда и нема добацивања.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Већ је било, колега Атлагићу.

МАРКО АТЛАГИЋ: И члан 108.

Док је говорио претходи мој говорник, господин Балша Божовић је добацивао дизањем два прста и дизањем руку. Требало је да га опоменете.

Жалосно је, господине председавајући, да нам он баш држи придику и да сада каже у овом високом дому: „Узалуд су борци деведесетих година дали своје животе“.

Господине Балша Божовићу, дали су животе за одбрану своје отаџбине и Милан Тепић и борци на Кошарама. Дали су своју крв и знају зашто су дали, знају и грађани Србије.

Ваша уважена народна посланица, која поново иза вас седи...

(Балша Божовић: Као и ви из Хрватске. Па ви сте...)

Ево га, додајује поново.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Божовићу.

МАРКО АТЛАГИЋ: Рекла је да не зна који су то ослободилачки ратови Србије. Нема ниједног нашег српског сељака ни у једном најудаљенијем селу, брдским селима, који то не зна.

Ви се спрдате са херојством наших бораца и ослободилачких ратова и ових из деведесетих.

(Александра Јерков: Ви са овим амандманима.)

Може да вас је стид и срамота. Да имате имало стида, не бисте се јављали у овом високом дому. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Такође, колега Атлагићу, сматрам да нису повређени наведени чланови Пословника. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

(Марко Атлагић: Не.)

Хвала лепо.

Право на реплику, народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић. Изволите.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем, поштовани председавајући.

Ово говорим сада ради грађана пре свега.

Смеће иза себе остављало је „жуто предузеће“ данас у различитим појавним облицима до 2012. године. Смеће иза себе остављао је Ћилас градећи објекат за први ријалити програм „Велики брат“ под изговором да гради дневни боравак за децу. Пљачкао је децу, а иза себе је оставио смеће. Оставио је угинуле пацове, оставио је урушени објекат и све за свој сопствени интерес, а образлажући то потребама дневног боравак за децу.

Смеће иза себе оставило је „жуто предузеће“ у различитим појавним облицима, које је опљачкало децу ометену у развоју градећи дворац „Хетерленд“, пљачкајући децу, а иза себе остављајући само рушевине. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председавајући, на овој реплици.

Дакле, оно што је погодило, очигледно, пошто је истинито, владајућу већину данас у Скупштини јесте да је погрешном политиком СНС довела до тога да неко страда, да неки млад човек изгуби живот, да је његова породица остала унесрећена, а онда 10 година након тога, када се подржи исти онај целат који им је одузимао животе, прво на Кошарама, онда и након Кошара, и када га СНС подржи да дође на власт, да постане председник косовске владе, као оптужени да је цивиле слао у „Жуту кућу“, вadio органе грађанима неалбанске националности на Косову, превасходно Србима, е, онда разумем што вас то толико боли и разумем што користите и злоупотребљавате право на реплику да се на неки начин осветите или да увредите. Мене лично ви не можете, у то будите сигурни.

Али велика је мрља остала и остаће историјска на вама зато што, са једне стране, желите да се одужите овим законом онима који су због ваше погрешне политике изгубили живот, а са друге стране, не разумете да сте довели до тога да се и спомен-костурница у Куршумлији данас третира на начин да је пуна смећа, да пси разносе кости из ње.

То је слика и прилика ваше власти и вашег поштовања жртва из Другог рата, и не само из Другог него и из Првог рата, па и из свих ратова који су наступили у међувремену, а за неке ратове сте, наравно, искључиво одговорни ви.

Неки од вас имају пет плата па им не пада тако тешко да се праве и говоре о томе, а не знам како неки имају образа, с обзиром на то да немају, заправо, ништа од ове власти, да бране вас и ваше ставове.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику народни посланик Владимир Орлић.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 107. и питање достојанства, које има везе и са истином а и са начином како се говори у Народној скупштини.

Мрље које неки овде помињу, мрље које се односе на хероје са Кошара, свака част господину Божовићу, он је био против тога да се тај булевар зове тако. Ја сам га слушао својим ушима како у Скупштини града Београда говори да не треба да се зове тако, како показује да не поштује хероје са Кошара. На тему достојанства Народне скупштине и онога што се говори овде, он је више волео да се то зове по једном његовом колеги.

(Председавајући: Само, колега Орлићу, који члан?)

Рекао сам 107. на почетку.

То што Божовић не чује, нека буде његов проблем.

Друга ствар, питање да ли је српска листа подржала формирање Владе. Српски народ је искористио право да одлучује о сопственој судбини. Ви морате да се договорите, пошто је председник спољнополитичког савета ДС рекао да је то исправна ствар.

Међутим, нико од нас није рекао, а јесу они које ДС води по својим митинзима, да је Кушнер имао пуно право да се смеје на помен „Жуте куће“, да је то једна комедија жива, да нико никада није трговао никаквим органима и није их вадио. Е, ти и такви људи друштво су оних који сада овде помињу и Харадинаја, кога ми, наравно, тражимо преко Интерпола и ми од тога никада не одустајемо. А они шта раде? Говоре да никаквих „жутих кућа“ није било. Њима је то све смешно. И цинично Кушнерово смејање њима је смешно.

Када говоре о ратовима, да ли им је смешно и то што Коста Чавошки пре само пар месеци каже – први програм ДС, који су писали Гојко Ђого и он, предвиђао је да у случају распада Југославије неће моћи поједини народи за собом да вуку територије на којима у већини живе други народи, и каже – притом смо мислили на Републику Српску Крајину, на Србе у Хрватској, Босни и Херцеговини? Они који су у ДС-у данас појма немају да је то био њихов програм. Нека размисле добро пре него што се следећи пут јаве. О њима се ради.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику народни посланик Ана Чарапић.

АНА ЧАРАПИЋ: Повређен је члан 108.

С обзиром на то да долазим из општине Куршумлија, осећам дужност да позовем говорника Балшу Божовића да посети општину Куршумлија, пошто се сви посетиоци и туристи сликају управо испред манастира који се налази изнад костурнице коју он помиње. То говори колико је чиста костурница и да ли кучићи уопште разносе смеће или не. То није тачно. А молим јавно претходног говорника да дође у општину Куршумлија и да види како то лепо изгледа. Први пут ове године обележићемо јубилеј баш манастиру који се налази изнад костурнице. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Дејан Николић по амандману.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Туристи се сликају испред костурнице.

Министре, ви сте ме онако културно усмерили на члан 5, који гласи – савет доноси пословник о раду, и алудирали на то да ће, заправо, то решити проблем на који ја указујем у члану 4, да такво једно тело као што је савет треба да има или ће дати већи значај, заправо, на њихово мишљење које дају на уређење или измештање војних меморијала.

Знате и сами да је наше искуство са пословницима о раду и са таквом врстом докумената јако лоше. Шта то значи? Закон не уређује никакве пословнике о раду. Онај ко доноси пословник, може да донесе какав год хоће пословник о раду. Значи, он може и не мора да консултује стручњаке.

Ја кажем – овај закон треба да дефинише да савет треба да има већину од људи којима је то струка, из науке, из Завода за заштиту споменика, историје, редова професора итд. Сада по вашем члану, односно како сте ви дефинисали, већину има државна управа. Дакле, она не мора да да кандидате који се тиме баве.

То је наше виђење члана 4. и члана 5. и овог закона и наш допринос овој дебати, која мора да буде другачија јер није Парламент, нико није достојан да о херојствима говори на овакав начин последња два дана како се говори. И ту је у праву госпођица Вукојичић. Дакле, јесте, ви нисте говорили о вашим амандманима. Говорили сте с поштовањем о херојима, о жртвама из ваших крајева, о споменицима који су се у општини из које ви долазите подизали. Не бих имао много замерки на ваше дискусије, али имам замерку на то што ви ваше дискусије никако не можете да доведете у везу са амандманима које сте поднели.

Како је могуће да овакав један закон, о којем треба да говоримо са дигнитетом, може да развија државу са посебним освртом на дигитализацију, на електронску управу, на децентрализацију, на, пазите сада, кадровска решења Србије и кадровску слику Србије? О томе ја говорим. Нису ваше дискусије срамота, они су срамота и треба да их повучете. Немојте да нас позивате да гласамо за њих. Ми за њих нећемо да гласамо. Али вас ми позивамо да их повучете, јер они су срамота.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Александар Мартиновић, право на реплику.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Пре свега, нико не позива вас да гласате. Што се мене тиче, баш ме брига да ли ћете гласати или нећете гласати. Оно што мене занима, ако сте приметили, поштоване колеге, посланици којима је нови газда Драган Ђилас долазе онако у сменама, па мене занима ко је командир страже, а ко је разводник страже. Видим да се смењују отприлике на свака два сата. Претпостављам да је командир страже Драган Ђилас, а да је разводник страже Вук Јеремић, а дежурни официр би можда могао да буде, Маријане, Јанко Веселиновић, је л' тако? И, отприлике, по групицама долазе да кажу како нас треба да буде срамота.

Нас треба да буде срамота зато што смо смањили стопу незапослености са 26% на 12%, што смо за три године запослили у Србији 150.000 људи, што нисмо спровели ниједну плачкашку приватизацију, што нисмо опљачкали „Развојну банку Војводине“, „Агробанку“, што ниједно предузеће нисмо довели до стечаја. Је л' због тога треба да нас буде срамота? Не, ми смо на то поносни.

Због тога што је буџет Србије пунији захваљујући домаћинској политици коју воде Александар Вучић и Српска напредна странка, ми можемо да одамо дужно поштовање, да подигнемо и обновимо ратне

меморијале Србије и српског народа. Једини меморијали који су остали иза вас, нажалост, јесу затворене фабрике, уништена радна места, опљачкане банке. То су ваши меморијали.

(Председавајући: Приводите крају, колега Мартиновићу.)

А наши меморијали – нове фабрике, нова радна места, више новца за наше породице и за нашу децу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Право на реплику, народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем.

Апсолутно бих се сложила са дискусијом шефа Посланичке групе СНС, господином Александром Мартиновићем, али, наравно, морам да додам да мене апсолутно не изненађује то што они немају разумевања за наше амандмане. Они нису имали разумевања ни за грађане до 2012. године, па су их опљачкали за 100 милијарди евра.

Они не разумеју да развој државе подразумева развој свих сегмената друштва. Они су зато државу довели до дна. То је било 2012. године. Али једини који су судија свима нама су грађани, а грађани Србије од 2012. године па до недавних београдских избора показују да верују одговорној политици Александра Вучића и Српској напредној странци, а они су негде у историјској прошлости. Са тим би требало да се помире.

Наравно, ми имамо чиме и да се поносимо – највећим инвестицијама, а инвестиције износе око 2,6 милијарди евра. Наравно, поносимо се и тиме што је динар данас у свету друга најстабилнија и најцењенија валута. У њихово време, у време „жутог предузећа“, Србија је била четврта најгора валута на свету, од 186 земаља.

Поносни смо на то што страни инвеститори имају поверења у политичку стабилност и економску сигурност наше земље. Ми немамо чега да се стидимо, а они нека размисле.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Николићу, по ком основу се јављате?

(Дејан Николић: Реплика.)

Ко вас је споменуо?

(Александра Јерков: Можда Мартиновић.)

(Дејан Николић: Погрешно сам протумачен.)

Погрешно сте протумачени?

У реду, колега, само вас молим да се придржавате члана 163. Пословника у вашој реплици.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Хвала вам.

Јасно је већ, и ми смо апсолвирали тему да су до 2012. године црни облаци били надвијени над Србијом, а од 2012. године сунце почиње јаче да сија, бољи је мирис цвећа и први пут је пролеће стигло у Србију. То смо већ апсолвирали па да оставимо то по страни.

Дакле, није срамота говорити о овим бестидним амандманима, али је срамота... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Николићу, да вас обавестим нешто.

(Дејан Николић: Могу у реплици да говорим?)

Не можете. Чак и кад је реплика, члан 163. Пословника каже, лепо сам вас опоменуо на време, дакле каже овако: „Надлежни одбор ће непотпуне и амандмане са увредљивом садржином одбацити, о чему ће Народној скупштини поднети извештај“.

Јесу ти амандмани одбачени?

(Дејан Николић: Имамо различито виђење стида и срама.)

Извините, не постоји тај дупли стандард. Заиста не постоји.

(Дејан Николић: Очигледно имамо различито виђење стида и срама.)

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: У име Посланичке групе СПС и свих мојих колега из посланичке групе замолио бих да ми се одговори који је то наш амандман бестидан и неморалан. Ко је то од посланика СПС-а поднео амандман кога би требало да се ми стидимо? Који је то амандман који не завређује неку пажњу?

(Дејан Николић додацује.)

Односили сте се, када сте говорили, према већини у овом посланичком дому. Ту већину сачињава и СПС.

Онолико колико сматрам да нико од посланика СПС-а није поднео бестидан амандман, толико сматрам да нико од колега који седе са ове стране није поднео бестидне амандмане и не разумем шта значи бестидан амандман, па бих замолио да и ви, председнице, прокоментаришете шта је то бестидно када се пишу амандмани које оцењује Одбор.

Ми овде с дужним поштовањем, са посебним пијететом имамо обавезу да се поклонимо и одамо признање онима који ту заслугу свакако завређују, а то се данас на најгрубљи начин вређа. То се понижава, то се баца под ноге. Лично се осећам погођеним, јер је мој отац учесник НОР-а. Лично се осећам погођеним због тога што се газе вредности НОБ-а и свих родољуба који су били заједно у ослободилачком рату, као што је и мој отац у Другом светском рату, без обзира на то којег су идеолошког опредељења.

Треба да је срамота све оне који то газе, бацају под ноге и ниподаштавају. И мислим да је крајње време да се такви коментари више не износе јер ми имамо овде један циљ који мора да буде заједнички, без обзира на то да ли смо позиција или опозиција, а то је да поштујемо

вредности свих оних који су у отаџбинским ратовима давали своје животе и штошта чинили за спас својег народа и своје нације. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Имате минут и четири секунде по амандману ако желите.

ДЕЈАН НИКОЛИЋ: Заиста ви и ја размишљамо исто. Ваши амандмани, амандмани СПС-а су добри амандмани, завређују добру дискусију, пажњу и многи од њих завређују да буду усвојени.

Министре, ево, позивам вас још једном да погледате амандмане СПС-а. Заиста мислим да завређују пажњу и одличну дискусију.

Господине Јовановићу, ни ваши амандмани не заслужују овакву дискусију, мислим, да трпе овакву дискусију у Парламенту два дана. Заиста не заслужују. Ми се не разликујемо у размишљању. Али не можете да ми кажете да амандман који говори о војном меморијалу који треба да развије финансијску базу заслужује дигнитет. Ни сам амандман, а ни расправа о оваквом једном закону не може овако нешто да трпи.

Ми говоримо о амандманима о војним меморијалима који треба да развију електронску управу, замислите, који треба да развију, пазите сад, кадровску слику Србије, војни меморијали. То, господине Јовановићу, мора... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Потрошили сте време.

Нисте хтели да говорите о свом амандману него о туђим амандманима. Говорили сте минут и десет секунди, а то је шест секунди више од минут и четири секунде. Основна школа, први разред.

(Александра Јерков: Рекли сте минут и 40 секунди.)

Знам шта сам рекла и не бих да дискутујем о томе. Можете погледати и проверити време.

Невероватно, али истинито. Могу да вам дозволим по амандману, али даље реплике не.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Изволите.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Хвала, председнице.

Поштовани господине министре, члан 4. Предлога закона, као што видимо, дефинише састав савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије.

Предвиђено је да савет има седам чланова, да тај савет именује министар. Ради јавности прочитаћу ко би требало да чини тај савет: једног члана даће Филозофски факултет Универзитета у Београду, Нишу, Новом Саду и Приштини са седиштем у Косовској Митровици; једног члана даће, односно предложиће САНУ, личност из области науке и уметности; четири члана даће органи државне управе, односно ваше надлежно

министарство два, по једног министарство спољних послова и министарство војно и једног члана даће Републички завод за заштиту споменика.

Ми смо амандманом предвидели да у овај састав уђе макар по један или један представник неког удружења, ратног, војног удружења. Имамо Удружење потомака ратника Србије 1912–1918. године, имамо Удружење ратних добровољаца, њихових потомака исто 1912–1918. године и још много удружења, тако да вас ја питам уопште да ли су та удружења учествовала у јавној расправи када је био припремљен нацрт овог закона или да ли су имала неке своје предлоге за састав овог одбора, јер савет пре свега даје мишљење поводом предлога да се изгради, да се подигне или да се поруши неки меморијални центар.

Ја сам више пута учествовала у разноразним манифестацијама, поготово овог ратног удружења добровољаца, њихових потомака и сматрам да су то удружења која и те како негују те наше славне датуме, поготово из времена великог рата 1914–1918. године и мислим да им је требало дати простора да се изјасне и око Предлога закона, а поготово...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Свакако.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

На члан 4. амандман са исправком поднео је народни посланик Ђорђе Комленски.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајућа.

Даме и господо, другарице и другови, уважени министри, амандман на члан 4. је моје размишљање и покушај да се савет прошири са седам на девет чланова, да поред ових чланова који су Предлогом закона предложени да уђу у савет уђу и два члана које би бирала Народна скупштина Републике Србије из редова народних посланика.

Сматрам да том размишљању апсолутно има места, јер би такав приступ у раду самог савета добио значајно на тежини, јер би иза одлука које он доноси, практично, индиректно стајала и Скупштина Републике Србије као највише законодавно и представничко тело у овој земљи.

Размислите о овим амандманима, као и о амандманима које сам предложио на прва три члана, и оно што треба објаснити је да је овај закон добар закон, регулише питање уређења војних гробаља, а уређење гробља фабрика која су иза себе оставили будући чланови слип удружења риђобрадог гусара, којем би ови голобради да се придруже, који су иза себе оставили гробља фабрика, гробља радних места, и ко зна колико индивидуалних гробова као последица стресова претрпљених због свега тога, јесте нешто што Влада Републике Србије од 2012. године уређује на

тај начин што се бори отварајући нова радна места, од уништених фабрика стварајући нове фабрике. Треба још мало времена и стрпљења да се то среди, а онда ће та гробља отићи у заборав, као и они који су их направили до 2012. године.

Препознавали се они као „жуто предузеће“, као слип риђобрадо удружење, потпуно је неважно, а очигледно да њих та истина стравично боли. Они би то да забораве, али Србија памти, јер је Србија била на ивици пропасти 2012. године. Србија је била гладна 2012. године. Србија то никада не сме заборавити и никада више они нити ће, нити смеју доћи у прилику да могу да управљају овом државом. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Божићар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандмане су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Јосип Броз.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели посланици Зоран Живковић, Мариника Тепић, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ЗОРАН ДЕСПОТОВИЋ: Захваљујем, госпођо Гојковић.

Даме и господо народни посланици, до сада смо чули кроз амандмане и позиције и опозиције сећања на балканске ратове, Први и Други светском рат, жртве ратова у окружењу и на НАТО агресију на Србију 1999. године.

Српска радикална странка сматра да је недопустиво да у саставу за неговање традиције седи само један историчар а четири члана из државне управе. Овакав савет би био прихватљив да имамо пописана места страдања, да ми знамо број жртава, да знамо где су појединачни гробови, а где масовне гробнице. Било би прихватљиво да ми имамо меморијале које само треба одржавати и водити рачуна да не падају у заборав али, нажалост, немамо. Зато би овај савет требало да има људе од струке и овај предлог закона требало би да послужи да се дође до истине и да на неки начин поправи досадашњи однос у свету према оном што је било и остало српско страдање.

Овај посао озбиљно треба привести намени и утврдити где је српски народ доживео голготу и да се побрину да та места буду прописано

обележена. Тек када овај посао буде завршен, савет може имати службенике који ће се бринути да се ратни меморијали сачувају и да се баве администрацијом. Овако изражавам сумњу да овај предлог закона неће заживети. Волео бих да нисам у праву. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 4. амандман је поднела Весна Николић Вукајловић.

Изволите.

ВЕСНА НИКОЛИЋ ВУКАЈЛОВИЋ: Овај закон је добар и коначно после 40 година можемо се уздати да реализацијом овог закона могу да се залече неке ране наших људи који су стварно претрпели оно што су претрпели у ранијем периоду.

Ево о чему се ради. У Другом светском рату, тачније 10, 11. и 12. октобра село Крива Река на висини од 1.200 метара надморске висине на Копанику је претрпело један од највећих фашистичких злочина за време Другог светског рата.

Шта се догодило? Дакле, 2.800 војника, Немаца и Бугара, у то време 1.800 је било Немаца, кажу да је било 1.000 Бугара, ушли су у село Крива Река где је тада имало само 600 становника, 600 људи, жена, деце и мушкараца. Од тих 600 људи 320 су поубијали, 100 кућа су тада запалили, отели су 800 грла крупне стоке и 3.000 грла ситне стоке. Село је за три дана постало згариште, да би 12. октобра све те поубијане људе, жене и децу, мушкарце, нису гледали ко је, све су скупили и запалили у Цркви Светог Петра и Павла, која је подигнута још 1618. године и тада су заједно са тим народом све то дигли у ваздух. Након тога, та црква се од 1979. године налази под заштитом као споменик културе...

(Председник: Време. Хвала.)

Само да завршим, да држава мора да обрати пажњу на тај споменик и да коначно...

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела посланица Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео Филип Стојановић.

Изволите.

ФИЛИП СТОЈАНОВИЋ: Захваљујем.

Поштовани народни посланици, даме и господо, поштовани министри са сарадницима, поднео сам амандман на члан 4. Предлога закона о ратним меморијалима.

Пошто долазим са Косова и Метохије, тачније из Гњилана, у чијој околини данас постоји јака српска заједница, желим да подсетим на један

од најважнијих датума у српској историји. Сутра је Видовдан, дан који је дубоко урезан у сећање свих Срба, дан који ће вечито подсећати на херојство српског народа и косовских јунака. И без обзира на то шта ко мислио о чињеници да се данас на КиМ налазе непријатељске трупе, Косово и Метохија ће за нас увек бити света српска земља.

Ми Срби са Косова и Метохије дубоко смо убеђени да нећемо дуго чекати дан када ћемо моћи слободно да живимо на нашем Косову и Метохији. Зато сматрам да су меморијали који се налазе на територији Косова и Метохије од изузетног значаја за наш народ и државу. Држава Србија мора учинити све како би се заштитила места српског страдања на Косову и Метохији. Морамо одолети свим притисцима од стране српских непријатеља који желе да нас убеди да Косово и Метохија није наше и да Косово и Метохија представља терет држави Србији.

Данас се у Краљеву одржавају здружене вежбе српске Војске и Полиције. Ми у СРС немамо ништа против тога, али то још није знак да се држава на прави начин односи према Косову и Метохији. То треба чинити стално и на сваком месту. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 4. амандман је поднела Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Наташа Ст. Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

НАТАША Ст. ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Министарство је уочило неопходност доношења закона о ратним меморијалима који се односи на област заштите споменика у земљи и иностранству, с обзиром на то да су прописи донети још у време СФРЈ и подељени кад је била подељена на три савезне државе, тј. пре 40 година. И други су имали прилике да нешто промене, али су били преокупирани другим областима – како се за кратко време обогатити.

На овај начин негујемо традицију за будуће генерације које долазе, јер поред језика, културе, писма, историје, обичаја, и веровање је свакако идентификација једне нације. Важно је да савет буде од еминентних особа које ће се са пуном одговорношћу односити према меморијалима, одређивати приоритете, количину средстава за улагање и имати визију развоја околине око меморијалних комплекса и споменика.

Културни туризам је у функцији заштите културног наслеђа земље јер се његовом комерцијализацијом долази до преко потребних средстава за улагање, одржавање, обнову и заштиту споменика. Ово, поред

материјалног, доноси и нематеријалну корист локалном становништву али и читавој земљи, која јача свој идентитет, јер културно наслеђе су материјални или нематеријални ресурси које је човек стварао или подигао споменике нашим славним прецима настрадалим у борби за отаџбину, који не смеју никада да се забораве. Јер заборавити њих значи заборавити своју историју, а без историје ниједан народ не постоји. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела посланица Љубица Мрдаковић Тодоровић.

Изволите.

ЉУБИЦА МРДАКОВИЋ ТОДОРОВИЋ: Хвала.

Меморијали представљају незаобилазни сегмент националне културне баштине и трајни су сведок бурне и слободарске историје Србије и подсећају нас на славне догађаје и личности из наше историје. Бригом и заштитом меморијала ми показујемо и цивилизацијски ниво и изграђену историјску свест.

Град Ниш је царски град, капија Истока и Запада, познат по својој турбулентној историји и царском наслеђу. Поменућу места борби највећих страдања нашег народа у Нишу: Спомен-парк палим борцима и жртвама фашизма на Бубњу, Меморијални комплекс „12. фебруар“ – логор „Црвени крст“, „Ђеле-кула“, Чегар, биста Стевана Синђелића, Споменик ослободиоцима Ниша, Споменик Александру Ујединитељу, Спомен-капела подигнута жртвама НАТО бомбардовања 1999. године, Споменик жртвама НАТО агресије на СРЈ, Споменик кнезу Милану, ослободиоцу Ниша у Нишкој тврђави, Споменик обешенима 1821. године, биста војводе Петра Бојовића, ослободиоца Ниша у Првом светском рату, Споменик палим пилотима, гробови совјетских војника, Споменик нападу на Немце у хотелу „Ниш“ 1941. године, Спомен-дом народног хероја Мије Станимировића, Споменик народном хероју Ђуки Динићу, Споменик народном хероју Јелисавети Анети Андрејевић – Милени и многим другима. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, сутра је велики празник. Сутра је и дан оштрог ока и сигурне руке у Сарајеву 28. јуна 1914. године. Можда бисмо боље прошли да тога није било, али можда, слобода има своју цену.

Кости сељака су расуте малтене свуда по свету. Дакле, прошле генерације сељака доказују да и те како ови споменици имају везе са пољопривредом. Ми морамо неговати оно што су они створили. Они су ствараоци, они су стециоци ове државе. Карађорђе и Милош Обреновић о

свом руху и круху су стварали државу коју је овај савез мутибарића и варајића од 2000. године уништавао.

Они заслужују да буду поменути. Они су ишли на Кајмакчалан, освајали га, веома висок врх. Нису се пењали на Каракорум и играли се хели скијања за велике паре. Они су умирали на Крфу и ваљда зато овом покрету лопужа, покрету Ђиласове левице, данас они смрде. Сељаци им смрде, осећају се. Ваљда зато што су умирали на Крфу, а нису летовали на Малдивима. Ваљда зато што су последњу банку улагали да би држава Србија опстала, а нису их носили на Девичанска, Сејшелска и друга острва. Нису тај новац, за разлику од ових који су изнели за 10 година 51 милијарду долара на та острва, нису однели новац на Кукова острва. Па када вратите, господо из савеза лопужа и превараната, те паре са Кукових острва, онда можете да рачунате на симпатије. У супротном, победићете на куково лето.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Време.

На члан 4. амандман је поднео посланик Горан Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Радослав Јовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела посланик Јасмина Обрадовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Блажа Кнежевић.

Изволите.

БЛАЖА КНЕЖЕВИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Слушали смо ових дана како историја почиње 5. октобра и како се пре тога ништа не признаје, као да ми немамо претке који су бранили српски народ. Управо је супротно. Да, мој деда је учесник Првог светског рата. Учествовао је у свим биткама у Првом светском рату, свештено лице протојереј Ставрофор и носилац је Албанске споменице. Мој отац, учесник Другог светског рата у народноослободилачкој борби, борио се против фашиста и усташких кољача. Између осталог, учесник је Сремског фронта и ослободилац Београда. Ја сам лично учествовао два пута када је требало одбранили српски народ. Моји по мајци су родом из Книна и неколико пута су бежали од усташког ножа. Ми данас живимо у једној мирној и безбедној Србији и ја сам своје четворо деце научио да никога не мрзе, али да пре свега воле своју државу Србију и српски народ. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Крсто Јањушевић.

Изволите.

КРСТО ЈАЊУШЕВИЋ: Хвала, председнице.

Поштовани министре, уважене колеге, посматрање културног наслеђа као ресурса је свакако у функцији економског развоја и овим

законом јачамо учешће меморијалног корпуса у културном наслеђу. Наравно да економији не доприноси плување по Србији појединаца који су отишли тренутно из сале, дошла им је смена и бар у том преузимању страже могу једни другима да кажу шта су претходно говорили зато што је претходна екипа тврдила да смо све ратове изгубили. Следећа екипа каже да су борци на Кошарама изгубили ратове, а ми сматрамо да су они победили, да су они једни од највећих победника.

Не може се допринети економском развоју ако плујете по својој држави свугде по свету. Ако на микрофону то кажете у јавности, шта тек говорите са онима са којима се састајете? Хајде да чујемо шта су неки људи рекли о нашој војсци и нашој земљи.

Немачки цар Вилхелм: „Јунаци! Шаљем вас у рат против једног малог али веома храброг народа. То су Срби, који су у време три недавна и врло тешка окршаја са Турском, Бугарском и Аустро-Угарском пружили свету доказа о најубедљивијим врлинама и сјајним војничким способностима, и који су, на својим заставама, упрсканим крвљу, уписали током четири године само ненадмашне и славне победе“. Франц Тирфалдер: „Много су ми пута учесници у тамошњем рату саопштили колико су их дубоко дирнули храброст Срба, њихово витешко понашање према победницима и према побеђенима, њихова издржљивост и војничко држање“. Борис Тадић: „Шта ће нам војска?“ Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 4. амандман је поднела Оливера Огњановић.

ОЛИВЕРА ОГЊАНОВИЋ: Захваљујем.

Чињеница да чланови савета дају мишљење на начин очувања ратних меморијала Републике Србије указује нам на то да ћемо кроз очување историје и неговање традиције ослободилачких ратова отворити могућности за континуитет, али и развој нових грана туризма.

Туризам значајно доприноси спровођењу стратегије развоја јер омогућава локалним заједницама да препознају шири значај своје традиције, да је учине одрживом, препознатљивом и да је пренесу на следеће генерације.

Београд има водеће место у посети туриста и интересовању за знаменитости и сматрам да је изузетно значајно што ће „Старо сајмиште“ постати регионални центар за истраживање Холокауста. Пројекат меморијалног центра укључује три музеја: један који се односи на страдање Јевреја, други на страдање Срба и трећи на страдање Рома. Влада кроз разне конкурсе омогућује локалним заједницама да унапреде своју средину, па је тако прошле године Завод за заштиту споменика културе Краљево добио средства за реконструкцију спомен-обележја на територији Чачка, Краљева, Врњачке Бање и Рашке.

Оваква улагања су допринела употпуњавању туристичких понуда на овим дестинацијама. Ми сада имамо постојање јасне политике развоја туризма, развијамо ефикасну промоциону политику. Културни туризам је препознат као примарни туристички производ и улаже се у уређење локалитета културноисторијског наслеђа.

Неопходно је плански искористити све туристичке ресурсе и тиме учинити понуду разноврсном и квалитетном. Тиме туризам има значајан учинак у укупном привредном развоју и доприноси финансијској стабилности. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела Ивана Стојиљковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Студенка Ковачевић.

Изволите.

СТУДЕНКА КОВАЧЕВИЋ: Захваљујем, уважена председавајућа.

Даме и господо народни посланици, у Бору је Комисија за утврђивање назива улица и тргова објавила јавни позив на основу ког сва заинтересована лица могу упутити своје предлоге за утврђивање назива. Ја сам Комисији упутила један предлог у коме наводим да је потребно променити назив главне улице у Бору, односно из садашњег назива Моше Пијаде преименовати је у Улицу Милунке Савић.

Мислим да су разлози овог предлога свима јасни, а ако мене питате зашто Милунка Савић, покушаћу да образложим у ова два минута времена колико имам.

Српска ратна хероина Милунка Савић је била симбол јунаштва како у рату, тако и у миру. У балканским ратовима и Првом светском рату била је жена са највише одликовања у историји ратовања. Једина жена на свету која је одликована француским орденом Ратни крст са златном палмом. Рађавана је у борбама девет пута. Због неизмерне храбрости Французи су је прозвали српска Јованка Орлеанка, а генерал и председник Француске Шарл де Гол пред њом је из поштовања стајао мирно. Ипак, Милунка Савић је одбила понуду да се пресели у Француску. Остала је у Србији и бавила се хуманитарним радом.

Иако када је демобилисана није имала где да станује, петнаест година је радила најтеже послове. Након што се удала и добила ћерку, усвојила је још три девојчице. Брак јој се угасио, а она је сама одгајала четворо деце. И то није све. Занемарена и напуштена од свих, пензију је стекла радећи као чистачица. За све то време школовала је и одгајила још тридесеторо деце коју је доводила из свог родног села. Била је жена за коју пораз није постојао. Зато тврдим да у сваком граду у Србији мора

постојати барем једно обележје које сећа на српску хероину Милунку Савић. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео посланик Никола Јоловић.

Да ли жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Јовица Јевтић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Младен Лукић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Јелена Жарић Ковачевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео Ненад Митровић.

Изволите.

НЕНАД МИТРОВИЋ: Поштована председнице, господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, највећа новина у односу на постојећи правни режим је надлежност министарства задуженог за неговање традиције и ослободилачких ратова Србије за давање сагласности за подизање новог ратног меморијала, али и давање предлога за уклањање ратног меморијала, који мора да садржи релевантне доказе да својом садржином не одговара историјским или стварним чињеницама, да вређа опште и државне интересе, национална и верска осећања или јавни морал, да је посвећен догађају који није у складу са тековинама ослободилачких ратова Србије или симболизује губитак суверенитета, територијалног интегритета, целокупности и независности и слободе Републике Србије, да је подигнут лицу које је заступало фашистичке, националистичке, шовинистичке, сепаратистичке идеје или идеологије, или које је било сарадник агресора, окупатора, њихових савезника или помагача.

Овакав уређен систем ће донети уједначену примену која доприноси унапређењу поштовања људских права, националних и верских осећања.

Позивам колеге посланике да у дану за гласање подрже Предлог закона. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 4. амандман је поднела Александра Томић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео Владимир Петковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Станија Компировић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

СТАНИЈА КОМПИРОВИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, доношењем закона о ратним меморијалима показујемо своје поштовање према палим борцима, жртвама рата, према својој прошлости и према онима који су изгубили живот бранећи своју земљу.

Србија памти херојство свог народа, одаје почаст и спомен-обележјима на достојанствен начин чувамо сећања на њих и чувамо своју историју. Али не гледају тако сви на историју, на прошлост. Желе да нам је униште многи, а на просторима Косова и Метохије у марту 2004. године, у насиљу које су извршили Албанци, а све у жељи да уништавањем верског и културног наслеђа, значи уништавањем споменика и цркава, испоље непријатељство над српским народом и њихова жеља је брисање историјског присуства српског и другог неалбанског народа на просторима Косова и Метохије.

Та њихова жеља траје вековима, али наша жеља за опстанком на тим просторима и за слободом и правдом је већа. Скупо је плаћена, али нас то чини још одлучнијим да чувамо оно што је наше. Косово је у души сваког Србина, а посебно нас који смо са тих простора.

Вера у Србију и Александра Вучића је оно што нас чини јаким да верујемо у будућност. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела посланица Оливера Пешић.

Изволите.

ОЛИВЕРА ПЕШИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважени министри са сарадником, даме и господо народни посланици, члан 4. дефинише састав савета за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, који се образује ради давања мишљења поводом предлога за уређење и уклањање ратних меморијала.

Предлогом закона дефинисано је да савет именује министар надлежан за послове неговања традиције ослободилачких ратова и то на период од четири године. Овај савет ће имати јасно дефинисане критеријуме везане за подизање нових меморијала. Тачно ће се знати коме ће се споменици подизати, зашто ће се подизати и чије сећање треба да славе.

Србија има око 600 споменика и меморијала у земљи и иностранству, а ова област је била деценијама уназад неуређена. Наша је обавеза да чувамо ратне меморијале. Наша је обавеза да памтимо и преносимо сећања будућим генерацијама и овај предлог закона ће нам помоћи у томе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела Јелена Мијатовић.

Изволите.

ЈЕЛЕНА МИЈАТОВИЋ: Захваљујем.

То што данас ходамо усправно, што имамо своју државу није зато што смо посебни. Тек треба да докажемо да смо достојни свега тога. То је заслуга наших предака и никада не смемо да не помислимо да им није било лако, али их тешкоће нису заустављале. Оно што данас нама остаје јесте да очевима захвалимо, али да се замислимо како желимо да ходају и живе наши потомци. То зависи искључиво од нас.

Кроз историју, велики и моћни, кад су освајали један народ, нису чинили то само оружјем већ изменом историје и брисањем културе сећања. Морамо да памтимо где смо били, где су наши преци положили своје животе и ради чега су то урадили да би нашим младим поколењима оставили та сећања у аманет. Наша сећања јесу наши ратни меморијали. Ако изгубимо сећање на своју историју и прошлост, изгубићемо своју будућност.

Да ли се знали да је патриотизам настао од речи *патрос*, која у преводу значи отац? Уз реч отац уврштена је и реч дедовина, настала од речи деда, што значи очев отац, коме је ова отаџбина опет била дедовина. Србија јесте дедина дедовина и то сваког деде уназад, све до првог српског деде. Због свих наших дедова који су животе дали у ослободилачким ратовима због наше деце и деце која ће се тек родити, због херојске прошлости, зарад будућности обавеза нам је да негујемо нашу културну баштину, наше споменике.

Свако дете у себи носи моћ да створи бољи свет од оног у коме живимо. Помозимо нашој деци да науче више о својој историји, јер како је Брана Црнчевић једном рекао – сви ми дугујемо себе некој деци. Будимо потомци да бисмо били преци. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милија Милетић.

Изволите, посланиче.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се, председнице.

Уважени министре, колеге посланици, грађани Србије, ја сам поднео амандман на члан 4. са жељом да се чује за неразвијена подручја, за брдско-планинска подручја, за она подручја из којих долази велики број људи који су ратовали и дали своје животе за нашу земљу. Због тога смо овим законом сада дали могућност да све то сачувамо, да пазимо и нормално је да поменемо све те наше људе, све те споменике, све те спомен-костурнице и све оно што вреди. Како је колегиница малопре рекла – дедови наших дедова су стварали ову земљу. Ми је морамо чувати.

Наши људи, пољопривредни произвођачи, наши сељаци су били велики борци и хранили су и бранили нашу земљу. Велики број наших људи из наше средине као што је Сврљиг, Бела Паланка, Гацин Хан,

Сокобања, Ниш, југоисток Србије, из целе Србије су ратовали и радили за нашу земљу, а ми ћемо сада овим законом дати могућност да се то сачува, да се зна.

Иначе, спомен-костурница је у селу Грбаче, где је Богољуб Милетић 1917. године кренуо, организовао се и ослободио Сврљиг. Као последица тога јесте била одмазда Бугара где је 63 родољуба из тог села убијено. Спомен-костурница је изграђена и 1988. године то је освештано и тамо су сахранили борце из Другог светског рата једне поред других. Нема ту разлике, то су све наши људи који су бранили нашу земљу. Није битно да ли је то био Први светски рат, Други светски рат, да ли су то били неки други ратови.

Још једном напомињем да ћемо ми као људи велику подршку дати ако све то памтимо, ако знамо да је сељак био човек који је штитио, бранио нашу земљу и хранио нашу земљу.

Још једном позивам све колеге посланике да дају подршку мојим амандманима, јер желим да дамо подршку селу и пољопривреди и целој Србији.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Горан Пекарски.

Изволите.

ГОРАН ПЕКАРСКИ: Хвала, председнице.

Па ево, овај закон се нашао још давне 1976. године пред Парламентом тадашње СФРЈ и било је потребно 40 година да би се он опет појавио пред Парламентом. Да будемо искрени, било је покушаја да се нешто уради по овом закону, по тадашњем закону и тада је евидентирано 2003. године да се у 40 земаља налази преко 550 споменика, односно ратних меморијала. Ето, само ту можемо да ангажујемо део својих капацитета, ако ништа више, онда и око одржавања.

И ту се стало. Очигледно тадашња политичка клима није баш била наклоњена ни према живим херојима, а камоли према онима који су положили своје животе. Знамо какав је однос почео 2003. године према Војсци Србије. Требало је да на власт дођу СНС и њени коалициони партнери па да се 2014. године отпочне са јавном расправом тадашњег Нацрта закона о спомен-обележјима. Убрзо тај нацрт закона о спомен-обележјима мења назив у Нацрт закона о ратним меморијалима и као такав се данас налази и нашао се пред Парламентом.

Добро је да ову државу воде људи који имају јака патриотска осећања и добро је да ову државу воде људи који не желе да Србија заборавља своје корене и своју историју, и добро је да у овом парламенту седе патриоте и њих је већина. Зато сам убеђен да ће овај закон у дану за гласање бити усвојен. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Да би могла да брине о својим потребама, што наравно укључује и бригу о меморијалима а и све друго, Србија мора да се развија и то је, даме и господо, наравно, потпуно јасно свима осим малобројној агресивној мањини.

На кога се ту мисли? Па пре свега на оне који у Народној скупштини проведу по пола сата дневно у просеку, оне који у принципу знају мало шта, између осталог не знају ни како гласи изворни програм њихове странке што, наравно, није највећа брига овде. На оне који губе храброст да учествују у расправи онда када их се подсети да су сами против пијетета према херојима са Кошара и оне који ту храброст искаљују после само, колико ја сада видим, на друштвеним мрежама. Они који су се подсмевали када ми кажемо да постоје оптужнице које смо подигли против Харадинаја у Интерполу. Зашто је то њима забавно? Мислите због тога што су, онда када је Харадинај по тим оптужницама био ухапшен у Француској, били и против своје државе, а на његовој страни?

Ипак мислим да је ствар у томе што Драган Шутановац има јако добар разлог када се залаже да тзв. Косово буде примљено у Интерпол. Сигурно је добар начин да те оптужнице нестају и да људи попут Харадинаја могу да се осећају довољно сигурно и довољно безбедно. Уместо што то расправљају по друштвеним мрежама, уместо да сучелимо мишљења, можда би понајбоље за њих саме било да се повуку из било какве расправе на било коју тему, да не показују Драгану Ђиласу да је купио једно велико ништа. Колико јефтино, то није битно. Да ли за нову туру крчења Београда или за нови одлазак на Малдиве, није важно. Важно је да је то једно велико ништа.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Далибор Радичевић. На члан 4. амандман је поднела Драгана Костић.

Изволите.

ДРАГАНА КОСТИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважени министри, народни посланици, управо на сутрашњи дан, то није случајно да је Видовдан, рођена је, како су је Французи прозвали српска Јованка Орлеанка. Наша Милунка Савић била је српска хероина балканских ратова и Првог светског рата, наредник у Другом пуку српске војске „Књаз Михаило“, жена са највише одликовања у историји ратовања и једина је жена на свету која је одликована француским орденом Ратни крст са златном палмом.

Пред њом су углавном сви стајали мирно, па чак и председник Француске Шарл де Гол. Рањавана је девет пута, и управо при првом

њеном рањавању у Брегалничкој бици, скоро годину дана после приступања српској војсци, откривен је њен прави пол, јер се увек представљала као Милун. Ниједна рана је није спречила да се врати у битку. Тако се 1916. године истакла у бици на Кајмакчалану када је „Гвоздени пук“ био прикључен 122. француској конвојној дивизији. Тада је заробила 23 бугарска војника.

Сем што је била ратник, јунак, херој, била је и мајка. Можда треба бити узор свима нама женама данас. Усвојила је три детета, а отхранила је преко тридесеторо деце. На њеној бившој кући на Вождовцу, у улици која данас носи њено име, постављена је спомен-плоча. У Јошаничкој Бањи, надамак њеног родног села Копривница 1995. године подигнут је споменик у природној величини.

Ја са поносом могу да кажем да сваке године откако је постављен овај споменик одлазим и поклањам се тој жени, жени која је мени узор и која ће, надам се, бити узор и мојој деци. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Верољуб Матић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Душица Стојковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела Тијана Давидовац.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Мирко Крлић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела посланица Љибушка Лакатош.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ЉИБУШКА ЛАКАТОШ: Захваљујем, председнице.

Уважени министри, уважене колеге и колегинице народни посланици, закони који су регулисали област ратних меморијала донети су пре 40 година и управо то указује на потребу доношења овог закона којим се тачно дефинишу надлежности локалних самоуправа и надлежности Републике Србије у погледу инвестиционих одржавања меморијала и у Србији и у иностранству.

Многи ратни меморијали на територији наше државе симболизују један историјски период, указују на историју којом се поносимо у увек ћемо чувати успомену на све хероје који су положили животе за ослобађање наше земље. Поред одржавања, санирања свих меморијала кроз основно, средњошколско и високошколско образовање морамо обезбедити одређен ниво знања о историјским чињеницама и ратним меморијалима који симболизују одређен временски период и који поред језика и писма представљају културно наслеђе нашег народа.

Одговорним односом, односно адекватним одржавањем наших ратних меморијала, указујемо на то да никада нећемо заборавити многе жртве ослободилачких ратова које је водио српски народ кроз историју.

Овим законом Влада Републике Србије показује да је одлучна да заштити богато културно наслеђе из ратних периода и уреди област везану за ратне меморијале и тиме сачува од заборава жртве и хероје ослободилачких ратова које је наша држава водила.

У дану за гласање посланици СНС подржаће све предложене законе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: По амандману народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Председнице, хвала вам што сте ми дали реч.

Поновио бих само још једном оно што су моје колеге и оно што сам ја говорио у првом делу ове седнице.

Оно што је веома важно јесте да имамо један трагичан догађај који се дешава овде испред Скупштине. Дакле, неки људи штрајкују глађу, неки су од њих постављали један од меморијала на церадама које се ваљају по блату када пада киша, а на дневном реду је закон који се управо тиче ратних меморијала и који ће, како ви говорите, побољшати и економско стање у земљи и финансијске прилике грађана.

Оно што је веома лоше јесте да се на тај начин СНС очигледно не одриче своје политике деведесетих, за коју смо заиста били сигурни да ће се, ако ништа друго, свим оним жртвама ратним, тим породицама, неко у име владајуће већине данас макар извинити и рећи – не, то је била погрешна политика. Та политика је довела до жртава. Данас им се на овај начин ми негде одужујемо.

Не, ви и даље тврдите да су ти ратови били исправни, да је та политика била исправна, а с друге стране доносите закон како бисте се на неки начин одужили, јер су, ето, потпуно беспотребно своје животе дали зарад неке и нечије погрешне политике.

Овако изгледају меморијални центри, спомен-костурница у Куршумлији, о којој смо малопре чули да се тамо сликају, је л' тако, туристи, да се град Куршумлија поноси...

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

(Балша Божовић: Нисам потрошио време.)

Време сте потрошили иако нисте говорили о меморијалу.

Народни посланик Александар Мартиновић, реплика.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, ово што је показао човек који има богатог тату, а ми га, нажалост, немамо, ево, овако изгледају те запуштене спомен-костурнице у Куршумлији.

(Балша Божовић: То није спомен-костурница.)

Ево, видите. Овако изгледају запуштене спомен-костурнице у Куршумлији. То је фотографија од 3. маја.

(Балша Божовић: То је манастир. То је црква.)

Где вам је она слика са оним младенцима?

Значи, испред те спомен-костурнице која је до те мере лепо уређена сликају се млади људи који ступају у брак и треба да вас је срамота што обмањујете грађане Србије.

(Балша Божовић: Људи који ступају у брак сликају се испред костурнице?)

Па ви не знате како се до Куршумлије долази. Ви не знате како се до Куршумлије долази.

Али да вас питам ја нешто друго. Стално говорите о неким ратовима. Хајде да ствари изведемо на чистац. Да ли је требало да дозволимо ми као народ да нам се у Хрватској деси 1990. године оно што нам се десило 1941. године?

(Александра Јерков: И 1993. године.)

Да ли је бесмислено било стварање Републике Српске? Да ли је бесмислена била одбрана Косова и Метохије од НАТО бомбардовања? За вас је бесмислено, за нас није. За нас је...

(Александра Јерков: Вучић је бранио.)

Па јесте. Вучић је бранио Србе и у Републици Српској Крајини и у Републици Српској и на Косову и Метохији.

Вучић је са Пала још 1992. године извештавао о ратним дејствима у Републици Српској, о томе како се српски народ брани од удружене хрватско-муслиманке коалиције. Вас треба да буде срамота. Где сте били тих година?

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, време.

(Балша Божовић: Реплика.)

Не, нема основа за реплику. Не желим да у том правцу оде дискусија.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Владо Бабић.

Оставите ме само мало да у миру водим седницу.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Владо Бабић.

Изволите.

ВЛАДО БАБИЋ: Захваљујем, председнице.

Поштоване колегинице и колеге народни посланици, уважени министри, Трг Светог Тројства у Сомбору добио је име по споменику који га је украшавао од 1774. године у знак захвалности за престанак једне од бројних епидемија заразних болести на овим просторима.

Споменик се налази испред старе Градске куће, а уништен је 1947. године. Споменик је, између осталог, био и средиште мере удаљености околних села, тако да су места из првог круга била удаљена 13 километара од споменика Свете Тројице, другог круга 20 и трећег 25 километара.

Највећи број Сомбораца и не зна да су тај споменик подигли Сомборци који су припадали трима вероисповестима, и то православној, католичкој и протестантској. Споменик је подигнут у знак захвалности Богу што је спасао Сомбор од велике епидемије куге, која је покосила доста грађана те 1763. године.

О томе колико је Сомбораца у епидемијама 1738, 1739. и 1774. године умрло од куге говори нам податак да су тада у Сомбору подигнута четири гробља на четири краја града, где је сваки крај сахрањивао своје мртве на свом гробљу. Такав распоред гробаља превентивно је утицао да се смање сусрети људи са умрлима од куге, како у граду тако и на појединачним гробљима.

Трг Светог Тројства данас представља заштићену просторну културну целину од великог значаја. У последње време постоји једна иницијатива да се врати порушени Споменик Светог Тројства, али и Споменик краљу Александру Карађорђевићу, који се налази на Тргу Светог Ђорђа. Истоветан споменик Светог Тројства постоји очуван на тргу у Мађарској, тако да је могуће урадити копију.

Захваљујући овом закону о меморијалима, створиће се услови да се врате порушени споменици. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Радован Јанчић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Радован Јанчић.

Изволите.

РАДОВАН ЈАНЧИЋ: Поштована председнице, уважени господине министри, поштовани народни посланици, вишедеценијски немаран однос према културној баштини довео је до тога да се она на почетку 21. века у појединим својим сегментима може сматрати веома угроженом, што је свакако присутно и код културног наслеђа везаног за ратне периоде. Управо је то разлог доношења закона о ратним меморијалима, којим ћемо обезбедити висок степен заштите, редовно инвестиционо одржавање и обезбеђено финансирање са циљем да уређењем и одржавањем ратних меморијала негујемо традиције за будућа поколења.

Улога савета за неговање традиције ослободилачких ратова је од посебне важности и кључна је у усмеравању и давању мишљења на предлоге за уређење и уклањање ратног меморијала.

Убеђен сам да ће се савет суочити са бројним захтевима, посебно за уклањање ратних меморијала, јер постоје и они који вређају опште и државне интересе, национална и верска осећања, као и они посвећени догађајима који нису у складу са тековинама ослободилачких ратова Србије.

На крају, важно је напоменути да је однос према културном наслеђу из ратних периода подигнут на ниво који заслужује славна и светла српска историја, који заслужују жртве ослободилачких ратова и хероји ратова који су своје животе положили за мир и слободу Србије. То је такође један од резултата политике СНС и њеног председника господина Александра Вучића.

У дану за гласање посланици СНС подржаће све предложене законе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела народни посланик Десанка Репац.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Сандра Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Бобан Бирманчевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бобан Бирманчевић.

Изволите.

БОБАН БИРМАНЧЕВИЋ: Поштована председавајућа, поштовани министри, поштоване колеге посланици, поштовани грађани Србије, закон о ратним меморијалима ствара услове за регионални развој и регионално повезивање и управо прави услове да постојеће меморијале уредимо и подигнемо на ниво како заслужују наши преци и жртве које су обухваћене тим меморијалима, али и ствара услове да отворимо неке нове, као што ће бити комплекс на Церу.

Позвао бих и инсистирао управо на НАТО агресији која је 1999. године обележила једну срамну епизоду у историји Европске уније, односно Европе, а то је НАТО агресија на Републику Србију и, пре свега, на невинне жртве. Да је била иједна невина жртва па би било много, а у конкретном случају било их је много више и немогуће је да неко оправда рушење РТС-а, мостова, цивилних жртава, возова са цивилима. Управо за добробит и Србије и те ЕУ и НАТО треба подићи споменике који ће опомињати и њих да су урадили нешто срамно и нешто што није достојно поштених, одговорних и, пре свега, људи који мисле добро човечанству.

Да ли и колико ћемо у наредном периоду форсирати изградњу таквих меморијала и сећања на оне који су невинно страдали зависи

искључиво од нас, али зависи и од тога колико желимо да ова Србија и наши грађани иду напред.

Оно што морам да поновим, и јако је битно, то је да ће услови које ћемо кроз овај закон остварити свакако обезбедити и грађанима Србије, али и нашим поколењима прави однос према меморијалима и показати да знамо да ценимо наше жртве. У будућност идемо подигнуте главе. Грађани неће опростити онима који су подржали НАТО агресију, и управо они немају право да говоре о поштењу и правди.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, доношење овог закона ће свакако утицати на јачање безбедносних структура Републике Србије. О томе говори и данашња заједничка здружена вежба Војске Србије и Министарства унутрашњих послова, која је одржана у Краљеву под називом „Заједнички удар 2018. године“. Ова вежба је показала да је Војска Србије и да су припадници Министарства унутрашњих послова апсолутно способни да обезбеде мир и безбедност свих грађана Србије, укључујући и српски народ на Косову и Метохији.

Оно што, такође, желим да кажем јесте то да ћемо управо ми из СНС, предвођени председником Републике Александром Вучићем, у овој години у граду Краљеву заиста подићи два велика меморијала. У септембру ове године отвориће се турска фабрика „Тајп текстил“, која ће да запосли 1.800 грађана Краљева и фабрика „Леони“, која ће запослити 5.000 људи, и то ће бити највећа фабрика „Леонијева“ на Балкану.

Град Краљево је ово заиста заслужио. Краљево је у Другом светском рату, односно на почетку Другог светског рата... За време непријатељске окупације, као што знате, око Краљева су вођене тешке борбе. Оба антифашистичка покрета су изгубила много људи у борбама око Краљева.

Град Краљево је, нажалост, доживео економску девастацију од 2000. до 2012. године и ми са поносом можемо да кажемо да ћемо град Краљево да подигнемо из пепела, економског пепела. Ове две фабрике донеће просперитет свима онима који живе у Краљеву и који живе на територији Рашког округа.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 4. амандман је поднела Станислава Јаношевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Станислава Јаношевић.

Изволите.

СТАНИСЛАВА ЈАНОШЕВИЋ: Хвала, председнице Скупштине.

Поштовани министре, даме и господа народни посланици, прошло је скоро седам и по деценија од завршетка Другог светског рата и ми имамо проблема са стањем у ком се налазе споменици који су подигнути у част онима који су жртве НОР-а.

Морам вам рећи, немојте да обраћате толико пажњу када иду неке негативне стрелице, мада многи их хвале са супротне стране, али су имали прилику да донесу овакав закон. Међутим, министре Ђорђевићу, за време вашег мандата ће овако добар закон бити усвојен.

Није довољно, као што сте рекли, да само излазимо испред тих споменика, посветимо им пажњу накратко, положимо венац. Неопходно је да се увек старамо о онима који су дали живот зарад наше сигурне будућности.

Имамо ситуацију да не само у градовима, већ и у селима споменици нису у најбољем стању. Знају бити обезглављени или уништени.

Град Зрењанин је недавно урадио санацију споменика који је подигнут у част оних који су пали у ратовима деведесетих и водимо рачуна о стању њиховом, јер највише су погођени чланови њихових породица који и даље пате највише за њима. Односно, ми највише морамо водити рачуна о томе како се опходимо према антифашизму, а опходимо се онако како антифашизам и заслужује. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела Миланка Јевтовић Вукојичић.

Изволите.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем.

Поднела сам амандман на члан 4. и најпре морам да кажем да су кости српских ратника расуте како у нашој земљи тако и у преко 40 земаља широм света. Овај предлог закона својим чланом 14. и те како даје значај у циљу одржавања и инвестиционог улагања управо у меморијалне центре који се налазе у другим земљама. Ја ћу навести само неке од њих.

У Румунији на две локације, а ја ћу навести локацију „Арад“, налазе се гробови умрлих српских ратника, заробљеника, њих је око 2.000 који су умрли у логору од тифуса и других тешких болести за време заробљеништва. Ова влада као одговорна влада, а у оквиру обележавања 14, колико укупно има државних церемонијала и дана сећања, сваког 16. октобра се управо обележава годишњица страдања интернираца управо у логору „Арад“ у Румунији.

У Румунији се, такође, налази и спомен-костурница ратника Прве добровољачке српске дивизије у Првом светском рату 1916. године, који

су јуначки дали своје животе у борби против Аустроугарске. Нажалост, на тој локацији живот је изгубило 8.000 српских ратника.

Такође морам да поменем и 22.000 српских ратника који су изгубили животе у Кумановској бици. Такође морам да кажем да Министарство рада и ова Влада обележава и 24. октобар као дан који је посвећен годишњици Кумановске битке.

Сем тога, хоћу да нагласим да су српски ратници као заробљеници страдали у Словачкој. Тај број износи око 7.000 српских ратника, а у Тунису се налази спомен-гробље и спомен-костурница за око 1.800 српских ратника који су свој живот изгубили.

Све ово свакако заслужује да имамо после 40 година први пут један овакав закон.

Али морам да истакнем још нешто. Први пут 2015. године влада садашњег председника, а тада премијера Александра Вучића, донела је одлуку да 4. август обележава као Дан сећања на све страдале и прогнане Србе, пре свега оне који су у акцији „Олуја“ бежали од усташког ножа, али и на све Србе који су протерани и прогнани само зато што су Срби са својих огњишта из свих република бивше СФРЈ. Године 2015. та свечаност обележавања одржана је у Рачи, затим је одржана у Бусијама и 2017. године одржана је у Ветернику.

Србија и те како води рачуна о својој прошлости, али крупним корацима корача у будућност. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председнице.

Министре, даме и господо народни посланици, народ каже да политиканти иза себе оставе беду, сиромаштво, дугове, разочаране грађане, људе без посла, опустошене фабрике, пусте градове, пуста села и то је тако и чинио и оставио иза себе бивши режим.

Државници као што је Александар Вучић, и одговорне политичке странке као што је СНС заједно са својим партнерима иза себе имају нових 180.000 радних места, иза себе имају нових 90 фабрика, као што смо чули малопре, и „Леони“ са 5.000 радних места. Државници и одговорне политичке странке као што је СНС чувају ратне меморијале, чувају сећања свог народа, одговорни су према деци која треба да се роде и да живе у овој земљи, одговорни су како према својој прошлости, тако највише према будућности, оној будућности коју деца треба да живе у овој земљи, да раде и да стварају своје породице.

Овај закон је нама важан и због сећања и због наше будућности и због опстанка овог народа, јер ако будемо заборавили све оне који су

гинули за ову земљу, онда неће више бити у овој земљи ни оних који ће се због ње рађати, који ће у њој живети и који ће у њој стварати своје породице.

Уверен сам да ћемо политиком какву води Српска напредна странка предвођена Александром Вучићем у будућности имати све више деце, све више фабрика и све више новоотворених радних места. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Живан Ђуришић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народна посланица Тања Томашевић Дамњановић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ТАЊА ТОМАШЕВИЋ ДАМЊАНОВИЋ: Хвала, поштована председнице.

Поштовани министри са сарадником, колеге и колегинице народни посланици, првих дана октобра 1944. године водиле су се борбе за ослобођење села и градова јужног Баната, почев од места уз границу са Румунијом. Тако је 2. октобра ослобођен Вршац. Град Вршац није заборавио руске борце. Спомен-костурница на градском гробљу подигнута је 1955. године и у њој су сахрањена тела изгинулих црвеноармејаца који су страдали у самом граду али и околним местима.

Ту почивају и тела 36 војника народноослободилачке војске Југославије, 11 војника погинулих 1941. и 11 стрељаних родољуба-цивила. Други октобар у Вршцу се већ 69 година обележава као дан одавања поште и дан сећања на припаднике Јужнобанатског партизанског одреда, као и грађане Вршца који су се тих дана укључили у борбу за ослобођење и који су положили своје животе и дали свој допринос за слободу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милан Кнежевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Игор Бечић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народна посланица Снежана Петровић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

СНЕЖАНА ПЕТРОВИЋ: Захваљујем, председнице.

Поштовани министри, колеге народни посланици, са циљем давања мишљења поводом предлога за уређење ратног меморијала формиран је савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије.

С обзиром на то да је област заштите и уређења ратних меморијала регулисало више правних аката, али и да су они донети још у давно време постојања СФРЈ, било је неопходно предложити нови закон којим ће се ова област уредити и, пре свега, смислено дефинисати надлежности свих у овој области. Застарела решења било је потребно заменити новим и ову област уредити у складу са успостављеним начелима модерног грађанског друштва уз поштовање људских права.

Значајна новина предложеног закона је дефинисање елемената за доношење одлука о изградњи нових ратних меморијала, што до сада није било дефинисано постојећим актима. Наведено ће допринети уређењу државног система који ће, пак, донети уједначену примену и допринети унапређењу поштовања људских права, националних и верских осећања, традиције, као и побољшања туристичке понуде земље.

Уређени ратни меморијали као важан сегмент културне баштине Републике Србије постаће и део квалитетне туристичке понуде. Несумњиво је да ће и ова област уређена на овакав начин, у оквирима законских решења, допринети развоју земље и допринети њеном бољем угледу у свету.

У дану за гласање подржаћемо сет предложених закона. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Драган Савкић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ДРАГАН САВКИЋ: Хвала, председавајућа.

Поштовани министри са сарадницима, поштоване колеге народни посланици, поднео сам амандман на члан 4. Предлога закона о ратним меморијалима, који гласи – радом савета обезбеђује се свеукупни развој Републике Србије с посебним освртом на ефикасност правосудних институција.

У Републици Србији до сада није постојао пропис који је регулисао надлежност министарства за доношење одлука о подизању нових ратних меморијала. Предлог закона предвиђа надлежност министра уз претходно добијање мишљења савета, тако да је улога савета од изузетног значаја.

Савет има седам чланова, које чине: један члан из редова професора историје, један члан из области науке и уметности, четири члана из редова државне управе, и то члан на предлог министарства надлежног за неговање традиције ослободилачких ратова Србије, а по један члан на предлог Министарства спољних послова и Министарства надлежног за послове одбране и један члан којег предлаже Републички завод за заштиту споменика.

Чланови савета из својих редова бирају председника и, што је јако битно нагласити, немају право на накнаду за рад. Стручну и административно-техничку подршку савету пружа министарство, коме је савет дужан да подноси извештај о свом раду најмање једном годишње. Савет доноси правилник о свом раду.

Такође, Предлог закона предвиђа вођење јединствене евиденције о српским ратним меморијалима у земљи и иностранству, као и о погинулим лицима почевши од Првог балканског рата. То представља једну од најзначајнијих новина пошто су до сада постојале само делимичне евиденције. На тај начин Предлог закона о ратним меморијалима ствара неопходне услове за неговање традиције, заштиту културног наслеђа за будуће генерације, те доприноси свеукупном развоју Републике Србије. Сматрам да се то мора истаћи у члану 4. Предлога закона. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милосав Милојевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

МИЛОСАВ МИЛОЈЕВИЋ: Хвала, уважена председнице Народне скупштине.

Цењени министре, даме и господо посланици, овим амандманом свеукупни развој Републике Србије и унапређење приватног сектора се одређује као један од параметара којим се руководи савет за неговање традиције ослободилачких ратова Србије у свом раду.

Не треба трошити много речи о значају спомен-комплекса у Марићевића јарузи, месту подизања славног Првог српског устанка. Такође, постоје бројни записи о страдањима народа шумадијског краја у Аранђеловцу и околини.

Оно што је посебно важно за тему ратних меморијала јесте спомен-костурница у Аранђеловцу, која је рађена од буковичког гранита по узор на капелу чувеног Зејтинлика. У тој спомен-костурници сахрањено је око 4.000 српских и аустроугарских војника који су страдали у биткама вођеним 1915. године, пре свега у Колубарској бици. Рађена је у периоду од 1933. до 1938. године и постојали су бројни отпори тој изградњи од стране локалног становништва, јер су у њој сахрањени наши војници заједно са непријатељима. Ипак, током Другог светског рата, када су немачки војници сазнали за заједничку костурницу, према причама староседелаца, ослободили су град од злогласне одмазде „100 за једног“.

Овај сам пример навео као парадокс рата и онога што се може десити у неким потоњим временима. Општина Аранђеловац у сарадњи са Народним музејом у Аранђеловцу годинама конкурише за пројекте који унапређују понуду наших ратних меморијала, издвајамо средства за

њихову санацију, одржавање и жеља нам је да кроз бројне манифестације, које организујемо током године, отргнемо од заборава ове сведоке историје. Радом савета и доношењем закона убеђен сам да ће тај посао бити много лакши.

Ово су само неки од примера жеља да спојимо баштину и традицију са туристичком понудом и развојем привреде и приватног сектора. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднела народни посланик Александра Мајкић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

АЛЕКСАНДРА МАЈКИЋ: Захваљујем, председнице.

Даме и господо народни посланици, поштовани министри, кажу да историју пишу победници и обично се приликом исписивања нове историје она претходна брише и у том новом исписивању често страдају управо ратни меморијали. Обично се ратни меморијали претходника, било да су они друге нације или другог режима заборављају, али често се и руше и запостављају.

Да бисмо испоштовали стару изреку да је историја учитељица живота, о ратним меморијалима треба изузетно да бринемо, треба да их чувамо без обзира на то који период наше историје они представљали. Због тога је значајно да подржимо овај закон којим се уводи обавезно евидентирање свих ратних меморијала на територији Србије. Обавезу да воде евиденцију имају локалне самоуправе, установе које се баве заштитом споменика, такође и надлежно министарство.

С обзиром на то да садржину и изглед евиденције прописује министар, надам се да ће ове евиденције бити јавне, да ће бити доступне широким масама и објављене на интернет порталима да би свако могао да има увид у оно што сваки ратни меморијал иза себе има и како бисмо имали основно знање за грађење и своје и српске будућности. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Миодраг Линта.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео Звонимир Ђокић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ЗВОНИМИР ЂОКИЋ: Захваљујем.

Највећи део свог радног века провео сам радећи као професионални припадник Војске, као официр у јединицама и командама артиљеријско-ракетних јединица ПВО, нашег ратног ваздухопловства и противваздушне одбране.

Мењајући дужности и формацијска места и положаје, мењајући касарне и гарнизоне у којима смо радили и живели, од оне бивше СФРЈ па до Републике Србије, мени и свим мојим колегама официрима,

подофицирима и војницима никада није било тешко да радимо то за шта смо се определили, а определили смо се да часно бранимо независност, уставни поредак, неповредивост и целокупност своје отаџбине и да будемо спремни да се боримо за њену слободу и част не жалећи да у тој борби дамо и свој живот.

Државе су се мењале. И границе држава су се мењале. И устави су се мењали. И претње овом народу биле су различитог интензитета. Било је и ратова и страдања и разних изазова, али нам није било тешко, ни у миру ни у рату. Наиме, 41 припадник РВ И ПВО дао је свој живот у НАТО агресији на СРЈ. Погинули су као хероји, јер су били и остали хероји и јер им до последњег тренутка живота није било тешко да раде то што раде и да гину за народ и земљу за коју вреди гинути.

Њих се увек морамо сећати док смо живи. Њих и свих других жртава тог неправедног рата, али и свих других држава, других ратова и страдања која су иза нас. Морамо их се сећати и поштовати не само због прошлости, него управо због наше будућности. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Драган Вељковић. Изволите.

ДРАГАН ВЕЉКОВИЋ: Хвала, председнице.

Уважени министри, даме и господо народни посланици, поред чињенице да су у овој области егзистирали правни прописи старији више од 40 година, што је наметало потребу доношења нових закона у циљу превазилажења застарелих решења и уређења у складу са принципима модерног грађанског друштва, било је неопходно да се новим законом прецизирају разграничења надлежности између министарства и јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе ратни меморијали.

Досадашњи нерешени односи доводили су до конфузије и онемогућавали су ефикасну и квалитетну контролу утрошка средстава које Република Србија обезбеђује у буџету за ову намену.

У циљу отклањања ове аномалије предложена решења експлицитно утврђују дужност јединица локалних самоуправа за редовно одржавање ратних меморијала на њиховој територији док, с друге стране, остаје обавеза Републике Србије у погледу инвестиционог одржавања, као и начин превазилажења проблема када јединица локалне самоуправе није у могућности да обезбеди финансирање редовног одржавања ратних меморијала који су од значаја за неговање традиције ослободилачких ратова.

Поред ова два субјекта, чије обавезе произилазе из законских прописа, желим да укажем и одам признање једном броју удружења грађана која се волонтерски баве проналажењем и чишћењем српских војних гробаља. У волонтерским акцијама проналажења и чишћења

српских војних гробаља чланови удружења, руковођени искључиво љубављу и патриотизмом, проналазе, чисте и уређују на десетине српских војних меморијала, па у том смислу молим надлежне државне органе да помогну ово и слична удружења у њиховом настојању да отргну од заборава наше претке који су положили своје животе за нашу слободу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Радмило Костић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Ана Караџић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Јован Палалић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Огњен Пантовић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

ОГЊЕН ПАНТОВИЋ: Хвала.

Даме и господо народни посланици, подсетили смо се данас наших славних предака који су, освајајући Кајмакчалан, Брегалницу, односећи победе на Церу и Колубари, задужили нас, а и читаву Европу и свет. Такође, подсетили смо се и оних храбрих војника који су бранили наш народ и у Српској Крајини и у Републици Српској и на Косову и Метохији. У нашој историји, а претежно у овој новијој, било је оних периода када су покушали да нас убеди да треба да се стидимо те наше славне историје, али нису успели да из сећања српског народа избришу ове славне јунаке.

Данас је доста другачије. Данас Србија са поносом обележава све празнике. Данас наши војници могу са поносом да се сећају својих храбрих претходника и да на тај начин јачају свој борбени дух, исти онај који су им неке претходне власти, уништавајући војску, покушале да униште. Данас власт разуме да само јак национални идентитет доноси убрзан економски развој, и то су показале многе земље у Европи и у свету. Због тога Србија данас може да отвара нове фабрике, нова радна места, да задржава младе у својој земљи.

И не само то, Србија данас може да помогне и Републици Српској и управо ова влада и председник државе су то конкретно и урадили на тај начин, одговорно се понашајући према Србима и у региону. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милимир Вујадиновић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председнице.

У четвртном члану се дефинишу реномиране институције и појединци који ће имати задатак да воде рачуна о неговању традиције ослободилачких ратова Србије.

Ја морам да се вратим уназад, јер чуо сам и чули смо сви ми последња два дана много злурадих коментара да ће ово значити одбацивање свих оних традиција ослободилачких ратова српског народа у окружењу, а то су у ствари само злуради коментари и покушај сејања семена раздора у јединствени корпус српског народа на Балкану. Много људи из Републике Српске и БиХ позвало ме је у последња два дана тражећи од мене да демантујем нешто овако и да се јавно у њихово име захвалим Влади Републике Србије и председнику на свему ономе што чине када су у питању Срби у окружењу.

Најбоље говоре дела, а дела су заиста велика, за разлику од оног театралног грљења и љубљења какво смо имали, на пример, у време Бориса Тадића. Ево каква су дела. Поред свега онога што Влада чини или је чинила у претходном периоду за општине Дрвар, Гламоч, Грахово и поред онога што чини за изградњу споменика и обнову спомен-куће Гаврила Принципа, помаже и Републику Српску и то издашно. Неки дан је на иницијативу председника донета одлука о помоћи изградње храма у Мостару у висини од милион марака, изградње Дома културе у Невесињу 300.000 марака, магистралног пута Фоча–Гацко пет милиона марака, вртића у Требињу у износу од милион марака. Тако је и на Сокоцу, на Палама, Зворнику. Немам више времена.

Сада, питам се да ли ови који су критичари, и којих нема данас, а и ови који су данас ту, да ли уопште знају где се та места налазе. Сигуран сам да не знају. Уколико ми наставимо да се боримо против криминала и кроз ова и кроз друга законска решења, сигуран сам да ћемо створити услове и створити финансијска средства да ове и овакве пројекте наставимо у будућности. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 4. амандман је поднео Михаило Јокић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео Горан Ковачевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео посланик Бранко Поповић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела посланица Ана Чарапић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите.

АНА ЧАРАПИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, амандман сам почела на члан 4. Предлога закона о ратним меморијалима са циљем да укажем на велики значај закона који смо чекали више од 40 година. Закон о ратним меморијалима који смо толико дуго чекали више нам је него потребан, зато што цела Србија је богата историјом, али и ми, српска нација, кроз векове имамо велики број жртава, нажалост.

Пошто су се колеге са друге стране сале дотакле теме о спомен-костурници која се налази у порти Манастира Светог Николе, иначе Манастир Свети Никола је прва задужбина Стефана Немање, родоначелника лозе Немањића, истичем да се у Манастир Светог Николе данас и те како улаже и да манастирско двориште никада није било лепше, а спомен-костурница се налази на двадесетак метара испод манастира. У спомен-костурници се налази око 30 лобања за које археолози претпостављају да потичу из 19. века, односно из 1878. године, а то је из ослободилачких ратова из тог периода, бораца ослободилаца од турске окупације. Такође истичем да се Јавно комунално предузеће у Куршумлији максимално труди да одржава простор око манастира и манастирско двориште. Као што је Храм Светог Саве на Врачару за Београд, тако је Манастир Светог Николе за Куршумлију.

То све говори да наша влада, али и локалне самоуправе на челу са СНС и те како негују традицију, али и спомен-обележја палим борцима. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Поштовани посланици време предвиђено чланом 158. став 4. Пословника у трајању од 10 часова је овом дискусијом потрошено.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милован Кривокапић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Жарко Богатиновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Верољуб Арсић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Марко Парезановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Љиљана Малушић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Љубиша Стојмировић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Марко Атлагић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Душко Тарбук.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Александра Малетић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Жарко Мићин.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Ивана Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Борка Грубор.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Светлана Николић Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Драгана Баришић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Дарко Лакетић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Весна Марковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Бранимир Ранчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Дубравка Филиповски.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Милена Турк.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Соња Влаховић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): На члан 4. амандман је поднео народни посланик Марко Зељуг.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Зоран Бојанић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Иван Манојловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Славиша Булатовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милован Дреџун.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Радослав Цокић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Александар Марковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Вера Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Маја Мачужић Пузић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман са исправком је поднео народни посланик Бојан Торбица.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, као народни посланик подржаћу амандман који је поднео господин Торбица и амандман који је поднео господин Атлагић, који је био пре 10 наврата зато што су њих двојица данас били веома живи и зато што су заслужили да се за њихове амандмане гласа. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднела народни посланик Наташа Сп. Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На назив Главе III амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Милетић Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман са исправком је поднео народни посланик Милан Лапчевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На назив изнад члан и члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 15. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На назив изнад члана и члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Главе IV амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На назив Главе IV и члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На назив Главе IV и члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Живковић, Мариника Тепић, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја и Јован Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Живковић, Мариника Тепић, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 25. амандман су заједно поднели народни посланици Јасмина Каранац, Бранимир Јовановић и др Предраг Јеленковић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има Предраг Јеленковић.

ПРЕДРАГ ЈЕЛЕНКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадником, колегинице и колеге, овај предлог закона представља скуп важећих прописа чији је циљ ефикасније деловање државне управе у поступку заштите редовног инвестиционог одржавања и уређења.

Између осталог, Предлогом закона се јасно разграничава, како пише, надлежност јединице локалне самоуправе и министарства надлежног за послове неговања традиције ослободилачких ратова Србије у области заштите ратних меморијала. У том смислу предложеним амандманом у члану 25. од става 1. до става 7. се строже казне предвиђају

за прекршаје одговорног лица у органу јединица локалне самоуправе, јер сматрамо да ће већа казна бити адекватнија прекршају, односно да ће већа казна произвести већи ефекат у превентиви. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 2. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОЈЕДНОСТАВЉЕНОМ РАДНОМ АНГАЖОВАЊУ НА СЕЗОНСКИМ ПОСЛОВИМА У ОДРЕЂЕНИМ ДЕЛАТНОСТИМА (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примали сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На назив Предлога закона амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наднаслов изнад члана 1. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана 1. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана 1. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Вјерица Радета, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана 2. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Вјерица Радета, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Вјерица Радета, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Миљан
Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Томислав
Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Љиљана
Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Весна Николић
Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Александра
Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Александар
Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Филип
Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.
Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана 4. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана 4. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана 4. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Вјерица Радета, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета и Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Ружица Николић и Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Милорад Мирчић и Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман са исправком су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман у истоветном тексту поднели су заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман у истоветном тексту поднели су заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман у истоветном тексту поднели су заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 11. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Горица Гајић и Дејан Шулкић, заједно посланици Посланичке групе СДС и заједно Зоран Живковић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Соња Павловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 14. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 25. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе СДС и заједно Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 3. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 4. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УСЛОВИМА ЗА УПУЋИВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ НА ПРИВРЕМЕНИ РАД У ИНОСТРАНСТВО И ЊИХОВОЈ ЗАШТИТИ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланици Вјерица Радета и заједно народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланици Наташа Јовановић и заједно народни посланици Посланичке групе СДС:

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Срето Перић, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Александар Шешел, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Немања Шаровић, заједно народни посланици Посланичке групе СДС и заједно народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Миљан Дамјановић и заједно народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Бранимир Јовановић, Предраг Јеленковић и Јасмина Каранац.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 11. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Зоран Деспотовић и заједно народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о свим амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 5. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана Мацура, Владимир Ђурић, Александра Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Божидар Делић и Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.
Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици
Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Томислав
Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Александар
Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Наташа
Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана
Мацура, Владимир Ђурић, Александар Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици
Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Александра
Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Миљан
Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Божић Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Весна Николић
Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Љиљана
Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Филип
Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Радослав Јовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици
Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Наташа Сп.
Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана
Мацура, Владимир Ђурић, Александар Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Александар
Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Томислав
Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Демократска странка.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Двери.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Милија Милетић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана Мацура, Владимир Ђурић, Александар Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Двери.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана Мацура, Владимир Ђурић, Александар Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Двери.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана Мацура, Владимир Ђурић, Александар Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Татјана Мацура, Владимир Ђурић, Александар Стевановић и Ненад Божић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 6. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВНИМ ПРАВИМА БОРАЦА, ВОЈНИХ ИНВАЛИДА И ПОРОДИЦА ПАЛИХ БОРАЦА (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Одбор за уставна питања и законодавство, сагласно члану 163. став 2. Пословника Народне скупштине, одбацио је као непотпуне амандмане народних посланика: Хаџи Милорада Стошића на члан 5, Зорана Деспотовића и Момчила Мандића на члан 103. и Александра Шешеља и Немање Шаровића на члан 106.

Одбачени амандмани не могу бити предмет расправе и о њима се не гласа.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине, отварам претрес о Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Петар Јојић, Божидар Делић и Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Томислав Љубеновић, Срето Перић и Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Момчило Мандић, Божидар Делић и Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Милорад Мирчић, Никола Савић и Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Весна Николић Вукајловић и Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Деспотовић и Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Весна Николић Вукајловић, Зоран Деспотовић и Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Дубравко Бојић и Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Миљан Дамјановић и Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Самостални посланици.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 7. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРАВИМА БОРАЦА, ВОЈНИХ ИНВАЛИДА И ЧЛАНОВА ЊИХОВИХ ПОРОДИЦА (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отвара претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Петар Јојић, Момчило Мандић и Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео Одбор за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва.

Представник предлагача прихватио је амандман на седници Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије, па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Томислав Љубеновић, Божидар Делић и Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Момчило Мандић, Срето Перић и Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман са исправком заједно су поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици заједно Посланичке групе ДС и заједно Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Милорад Мирчић, Божидар Делић и Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 8. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О МИРНОМ РЕШАВАЊУ РАДНИХ СПОРОВА (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик Наташа Сп. Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик
Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик
Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Александар Шешелј.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Немања Шаровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик
Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик
Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик
Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик
Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднела народни посланик
Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов Предлога закона амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланици Божидар Делић и заједно народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Немања Шаровић.
Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман је поднео народни посланик Петар Јојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман је поднео народни посланик Томислав Љубеновић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман је поднео народни посланик Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднео народни посланик Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман је поднела народни посланик Љиљана Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман је поднела народни посланик Ружица Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 14. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланик Срето Перић и народни посланик Весна Николић Вукајловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 15. амандман је поднела народни посланик Марина Ристић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 16. амандман је поднео народни посланик Никола Савић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 17. амандман је поднео народни посланик Филип Стојановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 19. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланик Немања Шаровић и народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 21. амандман је поднео народни посланик Александар Шешељ.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 22. амандман је поднела народни посланик Вјерица Радета.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе СДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 25. амандман је поднела народни посланик Александра Белачић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 27. амандман је поднео народни посланик Дубравко Бојић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе ДС.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 30. амандман је поднео народни посланик Божидар Делић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 32. амандман је поднео народни посланик Зоран Деспотовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 33. амандман је поднела народни посланик Наташа Јовановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 34. амандман је поднео народни посланик Миљан Дамјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и целини.

Сагласно члану 87. ставу 5. Пословника Народне скупштине одређујем четвртак 28. јун 2018. године, са почетком у 10.00 часова, као дан за гласање о тачкама дневног реда седнице Осмог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

(Седница је прекинута у 17.45 часова.)